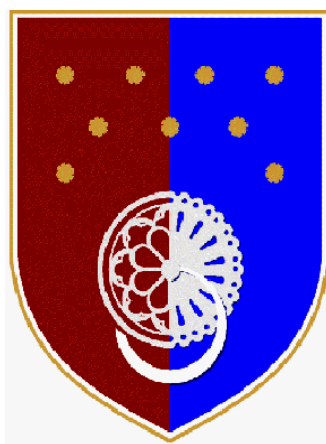


BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
ZAVOD ZA INFORMATIKU I STATISTIKU

STATISTIČKI GODIŠNJAK
KANTONA SARAJEVO
2015 GODINA



Godina XVII

Sarajevo, 2016 godina

PREDGOVOR

Zavod za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo radi mjesečnu i godišnju publikaciju "Statistički bilten" Kantona Sarajevo, sa namjerom da upozna nadležne organe i institucije Kantona Sarajevo, kao i druge korisnike sa osnovnim statističkim podacima i pokazateljima iz oblasti ekonomskih i drugih kretanja na području Kantona Sarajevo.

Statistički bilten Zavoda za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo dostupan je na internet stranici <http://zis.ks.gov.ba>

Ova publikacija sadrži podatke koje prikuplja i obrađuje Zavod za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo, koje dostavljaju izvještajne jedinice prema Programu statističkih istraživanja i njihovoj periodičnosti, a na osnovu Sporazuma sa Federalnim zavodom za statistiku broj:

01-05.2-1827/15 od 25.12.2015 i 240-05-16/15 od 20.12.2015. godine, o provođenju statističkih istraživanja na području Kantona Sarajevo, kao i dio podataka koje prikuplja i obrađuje Federalni zavod za statistiku od interesa za FBiH i Kantone. Federalni zavod za statistiku podatke mjesečno objavljuje u Biltenu pod nazivom: "Mjesečni statistički pregled Federacije Bosne i Hercegovine po kantonima".

Za informacije o drugim kantonima, Statistički bilten Federalnog zavoda za statistiku dostupan je na internet stranici <http://www.fzs.ba>

Prezentirani su podaci za 2015. godinu iz oblasti: geografski i meteorološki podaci, registar poslovnih subjekata, stanovništvo, investicije, industrija, poljoprivreda, šumarstvo, građevinarstvo, unutrašnja trgovina, vanjska trgovina, turizam, zaposlenost, nezaposlenost i plaće, obrazovanje, kultura, socijalna zaštita, zdravstvena zaštita, pravosuđe.

Detaljnije informacije o pojedinim statističkim istraživanjima dostupne su na sljedećim internet stranicama:

Statistička istraživanja za zaposlene i nezaposlene dostupna su na internet stranici

<http://www.juszzks.com.ba>

Statistička istraživanja turizma dostupna su na internet stranici

<http://www.sarajevo-tourism.com>

Zavod za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo u cilju poboljšanja kvaliteta ovog biltena sa zahvalnošću će primati eventualne primjedbe, prijedloge i sugestije.

Molimo korisnike ove publikacije da prilikom korištenja podataka navedu izvor.

SADRŽAJ

Str.

PREDGOVOR

2

SADRŽAJ

3

I TERITORIJALNI, GEOGRAFSKI I METEOROLOŠKI PODACI

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

5

GEOGRAFSKI PODACI

9

GODIŠNJE VRIJEDNOSTI VAŽNIJIH METEOROLOŠKIH POJAVA

10

, PROSJEČNA GODIŠNJA KONCENTRACIJA POLUTANATA U ZRAKU

11

II REGISTAR POSLOVNIH SUBJEKATA

REGISTAR POSLOVNIH SUBJEKATA METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

12

REGISTRIRANI POSLOVNI SUBJEKTI PREMA PODRUČJIMA KD BiH 2010 I OPĆINAMA

14

REGISTRIRANI POSLOVNI SUBJEKTI PREMA PODRUČJIMA KD BiH 2010

15

III STANOVNIŠTVO

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

16

STAROSNA STRUKTURA STANOVNIŠTVA , procjena

19

PRIRODNO KRETANJE STANOVNIŠTVA

20

RADNO SPOSOBNO STANOVNIŠTVO PREMA STATUSU U AKTIVNOSTI I SPOLU PO OPĆINAMA

21

STANOVNIŠTVO PREMA MATERNJEM JEZIKU I SPOLU PO OPĆINAMA

22

STANOVNIŠTVO PREMA STAROSTI PO PETOGODIŠTIMA I SPOLU PO OPĆINAMA

23

DOMAĆINSTVA PREMA BROJU ČLANOVA PO OPĆINAMA

24

STANOVNIŠTVO PREMA ETNIČKOM IZJAŠNJAVANJU I SPOLU PO OPĆINAMA

25

STANOVNIŠTVO STARO 15 I VIŠE GODINA PREMA ZAKONSKOM BRAČNOM STANJU I SPOLU PO OPĆINAMA

26

STANOVNIŠTVO PREMA IZJAŠNJAVANJU O VJEROISPOVIJESTI I SPOLU PO OPĆINAMA

27

ŽENSKO STANOVNIŠTVO STARO 15 I VIŠE GODINA

28

NEPISMENO STANOVNIŠTVO STARO 10 I VIŠE GODINA PREMA SPOLU PO OPĆINAMA

29

STANOVNIŠTVO STARO 15 I VIŠE GODINA PREMA NAJVIŠOJ ZAVRŠENOJ ŠKOLI I SPOLU PO OPĆINAMA

30

KOMPIJUTERSKI PISMENO STANOVNIŠTVO STARO 10 I VIŠE GODINA PREMA SPOLU PO OPĆINAMA

31

OSOBE SA POTEŠKOĆAMA PREMA VRSTI POTEŠKOĆE I SPOLU PO OPĆINAMA

32

STAMBENE ZGRADE PREMA BROJU STANOVA PO OPĆINAMA

33

STANOVI ZA STANOVANJE PREMA BROJU SOBA I POVRŠINI PO OPĆINAMA

34

DOMAĆINSTVA KOJA OBAVLJAJU POLJOPRIVREDNU AKTIVNOST PO OPĆINAMA

35

BROJ I POVRŠINA STANOVA PREMA OSNOVU KORIŠĆENJA PO OPĆINAMA

36

IV INVESTICIJE

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

37

ISPLATE ZA INVESTICIJE PO OSNOVNIM IZVORIMA FINANSIRANJA

38

OSTVARENE INVESTICIJE U NOVA STALNA SREDSTVA PO NAMJENI ULAGANJA

39

ISPLATE ZA INVESTICIJE PO OSNOVNIM IZVORIMA FINANSIRANJA

40

OSTVARENE INVESTICIJE U NOVA STALNA SREDSTVA PO NAMJENI ULAGANJA I TEHNIČKOJ STRUKTURI

41

V INDUSTRIJA

INDUSTRIJA METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

42

INDEKSI OBIMA INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE - PREMA GLAVNIM INDUSTRIJSKIM

43

VI POLJOPRIVREDA

POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBOLOV METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

44

PRINOSI USJEVA

46

PRINOSI VOĆA

47

ORANIČNA POVRŠINA PO NAČINU KORIŠTENJA

48

BROJNO STANJE STOKE I STOČNA PROIZVODNJA

49

PROIZVODNJA I PRODAJA ŠUMSKIH SORTIMENATA

50

| | |
|---|----|
| VII GRAĐEVINARSTVO | |
| GRAĐEVINARSTVO METODOLOŠKA OBJAŠNENJA | 51 |
| VRIJEDNOST IZVRŠENIH GRAĐEVINSKIH RADOVA | 53 |
| VIII SAOBRAĆAJ | |
| PRIJEVOZ I KOMUNIKACIJE METODOLOŠKA OBJAŠNENJA | 54 |
| REGISTRIRANA CESTOVNA MOTORNA I PRIKLJUČNA VOZILA PREMA GODINAMA STAROSTI | 56 |
| BROJ SAOBRAĆAJNIH NEZGODA | 57 |
| IX VANJSKA TRGOVINA | |
| VANJSKA TRGOVINA METODOLOŠKA OBJAŠNENJA | 58 |
| IZVOZ UVOZ U 2015 | 60 |
| IZVOZ I UVOZ PO SEKTORIMA I ODSJECIMA SMTK - Rev 4, | 61 |
| ZEMLJE U KOJE SE NAJVIŠE IZVOZILO U 2015. - TOP 10 | 62 |
| X UNUTRAŠNJA TRGOVINA | |
| UNUTRAŠNJA TRGOVINA METODOLOŠKA OBJAŠNENJA | 63 |
| PROMET U DISTRIBUTIVNOJ TRGOVINI | 65 |
| PROMET U TRGOVINI NA MALO PREMA TRGOVAČKIM STRUKAMA | 66 |
| DOMAĆI SAJMOVI, 2015. | 67 |
| XI CIJENE | |
| CIJENE METODOLOŠKA OBJAŠNENJA | 68 |
| INDEKSI POTROŠAČKIH CIJENA 1) | 70 |
| GODIŠNJI LANČANI INDEKSI POTROŠAČKIH CIJENA | 71 |
| PREGLED KRETANJA CIJENA IZABRANIH PROIZVODA | 72 |
| XII TURIZAM | |
| TURIZAM METODOLOŠKA OBJAŠNENJA | 73 |
| DOLASCI I NOĆENJA TURISTA | 74 |
| XIII ZAPOSLENI, NEZAPOSLENI I PLAĆE | |
| ZAPOSLENOST, NEZAPOSLENOST I PLAĆE METODOLOŠKA OBJAŠNENJA | 75 |
| ZAPOSLENE, NEZAPOSLENE OSOBE I PLAĆE PO OPĆINAMA. | 76 |
| ZAPOSLENOST I PLAĆE PO OPĆINAMA | 77 |
| XIV OBRAZOVANJE | |
| OBRAZOVANJE METODOLOŠKA OBJAŠNENJA | 78 |
| REDOVNO OSNOVNO I SREDNJE OBRAZOVANJE | 79 |
| VISOKO OBRAZOVANJE | 81 |
| XV KULTURA; UMJETNOST I SPORT | |
| KULTURA, UMJETNOST I SPORT METODOLOŠKA OBJAŠNENJA | 84 |
| POZORIŠTA I KINA | 87 |
| TV STANICE | 88 |
| RADIO STANICE | 89 |
| XVI SOCIJALNA ZAŠTITA | |
| SOCIJALNA ZAŠTITA METODOLOŠKA OBJAŠNENJA | 90 |
| SOCIJALNI RAD | 91 |
| XVII ZDRAVSTVENA ZAŠTITA | |
| ZDRAVSTVENA ZAŠTITA METODOLOŠKA OBJAŠNENJA | 92 |
| ZDRAVSTVENI RADNICI U BOLNICAMA, ISPISANI BOLESNICI I BOLESNIČKI DANI ISPISANIH BOLESNIKA | 93 |
| RADNICI ZAPOSLENI U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA PREMA STEPENU STRUČNE SPREME I PROFILU | 94 |
| XVIII PRAVOSUĐE | |
| PRAVOSUĐE METODOLOŠKA OBJAŠNENJA | 95 |
| OPTUŽENE I OSUĐENE PUNOLJETNE I MALOLJETNE OSOBE PREMA KAZNENOM DJELU | 96 |

GEOGRAFSKI I METEOROLOŠKI PODACI

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

GEOGRAFSKI PODACI

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci o geografskim koordinatama, površini i dužini granica preuzeti su od Uprave za geodetske i imovinskopravne poslove Bosne i Hercegovine, podaci o jezerima i nadmorskim visinama planinskih vrhova su iz topografskih karata razmjere/mjerila 1:25.000.

Ostali geografski podaci preuzeti su od Federalnog ministarstva okoliša i turizma.

Definicije

Pod pojmom **planine** najčešće se podrazumijevaju uzvišenja iznad 500 m nadmorske visine, dok se uzvišenja ispod 500 m nazivaju brijegom, iako su te granice proizvoljne i variraju. Planine preko 1500 m nadmorske visine su poredane prema visini vrha.

METEOROLOŠKI PODACI

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci o zemljotresima, temperaturi zraka, količini padavina i vodostaju rijeka preuzeti su od Federalnog hidrometeorološkog zavoda, koji vrši osmatranje, mjerenje i prikupljanje ovih podataka preko mreže stanica u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Obuhvatnost i uporedivost podataka

Mjerenja i osmatranja meteoroloških parametara u 2015. godini vršena su na 15 meteoroloških stanica u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Vazdušni pritisak/tlak izražen je u hektopaskalima (hPa) ili milibarima (mb). **Relativna vlažnost zraka** izražena je u procentima (%). **Temperature** zraka se izražavaju u stepenima / stupnjevima Celsijusa (°C).

Definicije

Podaci o **srednjoj dnevnoj temperaturi** se odnose na srednje mjesečne vrijednosti, koje su izračunate na osnovu mjerenja svakog dana u 7:00, 14:00 i 21:00 sat po lokalnom vremenu, prema formuli: $(t_7+t_{14}+2 \cdot t_{21})/4$.

Srednja godišnja temperatura vazduha je izračunata na isti način, tj. kao mjesečni prosjek.

Podaci o **padavinama/oborinama** se odnose na mjesečnu i godišnju količinu padavina/oborina izraženu u milimetrima (mm). Jedan milimetar padavine/oborine znači da je pala 1 litra padavina na 1 metar kvadratni (l/m²).

Broj dana sa **kišom i snježnim pokrivačem** predstavlja dane u kojima su naznačene pojave iznosile najmanje 0.1 mm i najmanje 1 cm snježnog pokrivača.

Padavina se smatra kiselom ako je pH < 5,6.

Klima

Prema svom geografskom položaju Federacija Bosne i Hercegovine se nalazi na granici dva velika klimatska pojasa. Sa sjevera imamo utjecaj umjereno kontinentalne klime iz Panonske nizije, a sa jugozapada utjecaj mediteranske klime sa Jadranskog mora.

Stoga razlikujemo tri osnovne klimatske oblasti: Oblast umjereno kontinentalne klime na sjeveru (Umjereni klimatski pojas), koji dolinama većih rijeka prodiire duboko prema središnjem dijelu; Oblast planinske i predplaninske klime u središnjem planinskom dijelu (Planinsko kotlinski pojas), te Oblast mediteranske klime na jugozapadu (Maritimni pojas).

Zavisno od nadmorske visine razlikujemo i nekoliko prijelaznih oblasti između ovih glavnih, a na najvećim nadmorskim visinama u centralnom planinskom pojasu govorimo i o oblastima alpske klime.

Umjereni klimatski pojas ima umjereno kontinentalnu klimu sa dosta oštrim zimama i toplim ljetima. Srednje temperature zraka u januaru/siječnju su niže 0,0°C, dok se u julu/srpnju srednje temperature kreću od 18,7 do 23,0°C. Apsolutne minimalne temperature u zimskom periodu spuštaju se i do -27,0°C, dok apsolutne maksimalne u ljetnjem periodu dostižu i 40,0°C. Srednje godišnje temperature zraka (višegodišnji prosjek) kreće se u rasponu između 10,0 i 13,0°C.

Prosječne godišnje sume padavina/oborina opadaju od zapada prema istoku i variraju između 700 mm na istoku i 1400 mm na zapadu zemlje. Idući prema centralnim predjelima sa porastom nadmorske visine srednje temperature zraka lagano opadaju, a sume padavine/oborine rastu. Dolinama velikih rijeka utjecaj ovog klimatskog pojasa je izraženiji i dopire dublje prema jugu zemlje.

Planinsko kotlinski pojas (sa nadmorskom visinom od 500 do 2000 m i preko). Na planinama i visoravnima klima ima karakter planinske, i odlikuje se zimama koje karakteriziraju niske temperature zraka i obilnije snježne padavine, te blaga i kratka ljeta.

Na prostorima preko 1800-1900 m nad morem planinska klima ima sve odlike alpske klime. Prosječna temperatura najhladnijeg mjeseca je niža od -3,0°C a najtoplijeg niža od 18,0°C. Prosječno 2 - 4 mjeseca u godini imaju srednju temperaturu veću od 11,0°C.

U kotlinama je prisutna predplaninska klima. Srednja godišnja temperatura zraka se kreće od 8,00 do 11,0 °C. Ljeta su topla, a zime oštre sa čestim snježnim padavinama/oborinama. Režim padavina/oborina u planinsko kotlinskom pojasu je približno ravnomjeran tokom godine. Godišnje sume padavina/oborina se kreću između 800 i 1400 mm, a u planinskim predjelima padne i do 2000 mm.

Mediteranski pojas (dolina rijeke Neretve i njenih pritoka, kao i obližnja kraška polja) zbog blizine Jadranskog mora ima mediteransku klimu, odnosno izmijenjenu mediteransku klimu. Osnovna karakteristika ove klime su blage zime i žarka ljeta. Srednje temperature u januaru/siječnju su od 3,0 do 5,0°C, dok su u julu/srpnju i preko 24,0°C, ali je amplituda manja nego u sjevernim i centralnim dijelovima zemlje. Apsolutne maksimalne temperature se kreću i do 45,0°C.

Sume padavina/oborina su veoma visoke (od 1000 do 1800 l/m²). Najveće količine padavina/oborina su u hladnijem dijelu godine, dok su u ljetnim mjesecima relativno male, pa su u tom dijelu godine mogući i sušni periodi. Snijeg je rijetka pojava.

Analiza klimatskih anomalija na području Federacije Bosne i Hercegovine u 2015.

Srednje godišnje temperature zraka u 2015. godini bile su znatno iznad standardne normalne vrijednosti za period 1961-1990. godine na čitavom posmatranom prostoru Bosne i Hercegovine, i kretale su se između od 10,3°C u Bugojnu i 16,2°C u Mostaru. Na planinskim područjima srednje temperature zraka kretale su se od 2,7 °C na Bjelašnici do 8,6 °C na Ivan Sedlu. Temperaturna odstupanja kretala su se u rasponu od 1,0°C u Jajcu do 2,3°C u Gradačcu.

Analiza raspodjele percentila temperature je pokazala da temperaturne prilike u 2015. godine svrstavamo u kategoriju ekstremno toplo.

Najniža dnevna temperatura zraka izmjerena je u Kalesiji od -20,7 °C (01.01.), a na planinskim područjima najniža temperatura od -19,7 °C (01.01.) izmjerena je na Bjelašnici. Najniža srednja mjesečna temperatura u 2015. godini registrirana je u decembru/prosinu na MS Bugojno od -1,3 °C. Na planinskim predjelima najniža srednja mjesečna temperatura iznosila je u februaru/veljači na Bjelašnici -6,9 °C.

Najviša dnevna temperatura zraka od 41,9 °C (22.07.) izmjerena je u Mostaru. Na planinskim područjima najviša dnevna temperatura izmjerena je na MS Ivan Sedlo od 32,8 °C (19.07.). Najviša srednja mjesečna temperatura zraka od 29,5 °C zabilježena je u julu/srpnju na MS Mostar. Na planinskim predjelima najviša srednja mjesečna temperatura zraka registrovana je na MS Ivan Sedlo u julu/srpnju od 19,7 °C.

Analiza godišnjih suma padavina izraženih u % prosječnih vrijednosti pokazuje da su se u 2015. godini, odstupanja u odnosu na normalne količine padavina/oborina kretala između 73,1% u Drvaru i 120,7% na Bjelašnici. Ukupne sume padavina/oborina u 2015. godini kretale su se od 732,4 mm na MS Zenica do 1377,7 na MS Bihac. Padavine/oborine su bile na većini stanica ispod prosječnih suma. Izuzetak čine MS Bihac, Bjelašnica, Jajce i Kalesija gdje su sume padavina/oborina bile nešto iznad prosjeka. Prema raspodjeli percentila padavinske/oborinske prilike u 2015. godini svrstane su u kategorije vrlo sušno, sušno, normalno i kišno.

U Bihacu je izmjerena najveća visina snježnog pokrivača od 67 cm (07.02.). U planinskim predjelima najveća visina snježnog pokrivača izmjerena je na Bjelašnici od 325 cm (07.03.).

HIDROLOŠKI PODACI

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci o nivou vode preuzeti su od Federalnog hidrometeorološkog zavoda, koji vrši mjerenje i prikupljanje ovih podataka, a dati su na osnovu dnevnih osmatranja i izraženi su u centimetrima (cm).

Obuhvatnost i uporedivost podataka

Mrežu hidroloških stanica/postaja u Federaciji Bosne i Hercegovine krajem 2015. godine činilo je cca 90 stanica, od kojih niz podataka (X-vodostaj) ima svih cca 90 stanica.

Definicije

Vodomjerna letva (vodomjer) služi za neposredno očitavanje vodostaja. Vodomjerne letve se proizvode od emajliranog lima pojedinačne dužine od 1 metra, sa podjelom od 2 cm.

Vodostaj površinskih voda označava nivo/razinu vode u vodotoku, jezeru, moru ili akumulaciji i mjeri se u metrima (m) ili centimetrima (cm).

Na nekom uređenom mjernom mjestu za mjerenje vodostaja (vodomjera hidrološka stanica/postaja) vodostaj se mjeri u odnosu na neku referentnu visinsku tačku/točku ("kodu nule") za koju je prethodno geodetski određena nadmorska visina.

Za neposredno očitavanje vodostaja koriste se vodomjerne letve postavljene na način da se na njima očitava vodostaj relativno u odnosu na kodu nule. Na isti način vodostaji se mogu i trajno registrirati (zapisivati) upotrebom analognih ili digitalnih instrumenata za mjerenje vodostaja.

Podaci o vodostaju rijeka odnose se na najvažnije rijeke Federacije Bosne i Hercegovine i vodomjerne stanice za koje postoje podaci u vremenskom slijedu od deset godina.

Protok vode predstavlja zapreminu/volumen vode koja protiče kroz neku proticajnu površinu u jedinici vremena i izražava se u kubnim metrima u sekundi (m³/s) ili u litrima u sekundi (l/s).

SEIZMOLOŠKI PODACI

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci o zemljotresima preuzeti su od Federalnog hidrometeorološkog zavoda, koji vrši osmatranje, mjerenje i prikupljanje ovih podataka preko mreže seizmoloških stanica/postaja.

Obuhvatnost i uporedivost podataka

Mreža seizmoloških stanica/postaja Federalnog hidrometeorološkog zavoda postoji od 2010. godine. Na području Federacije Bosne i Hercegovine postoji šest digitalnih seizmoloških stanica: Sarajevo, Zenica, Bihać, Tuzla, Mostar i Livno.

Definicije

Zemljotres predstavlja osciliranje čestica tla izazvano prirodnim ili vještačkim uzrocima. Posljedica su oslobođene Zemljine unutrašnje energije. Nastaje usljed pomjeranja tektonskih ploča, kretanja Zemljine kore ili pojave udara, a posljedica je podrhtavanje zemljine kore zbog oslobađanja velike količine energije.

Epicentar je mjesto na Zemljinoj površini, okomito iznad hipocentra ili žarišta zemljotresa. To je najčešće i mjesto na kojem se zemljotres najjače osjeti i gdje napravi najveću štetu.

Hipocentar ili žarište zemljotresa je mjesto u unutrašnjosti Zemljine kore od koga počinju da se prostiru seizmički talasi.

Intenzitet zemljotresa odražava rušilački efekt zemljotresa na površini Zemlje. Izražava se različitim skalama, od kojih se u Evropi najčešće primjenjuje Merkali-Kankani-Zibergova (MCS) i Medvedova-Sponheuera-Karnikova (MSK) skala.

Hipocentralno vrijeme predstavlja vrijeme početka loma stijenske mase u hipocentru.

Magnituda zemljotresa predstavlja jedinicu mjere količine oslobođene energije u hipocentru. Izražava se magnitudnom skalom Rihtera koja ima 9 stepeni/stupnjeva.

Rihterova skala ili magnituda skala definirana je brojem kojim se označava energija proizašla iz zemljotresa. Skala se procjenjuje prema logaritamskom zapisu najveće amplitude.

Merkali-Kankani-Zibergova skala (MCS) češće nazivana kao Merkalijska skala, definira pojave i promjene koje zemljotresi izazivaju kod ljudi i životinja uz ocjenu veličine štete na objektima, te sagledavanje promjena u prirodi kao posljedica zemljotresa.

PODACI O KVALITETU ZRAKA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci - indikatori kvaliteta zraka, preuzeti su od Federalnog hidrometeorološkog zavoda koji vrši mjerenje i prikupljanje ovih podataka putem mreže monitoringa kvaliteta zraka.

Obuhvatnost i uporedivost podataka

Zagađenje zraka podrazumijeva direktno ili indirektno unošenje supstanci u zrak od čovjeka što rezultira takvim štetnim utjecajima koji ugrožavaju ljudsko zdravlje, nanose štetu životnim resursima i ekosistemima, materijalnim dobrima.

Ostvarivanje monitoringa kvaliteta zraka provodi se u skladu sa mogućnostima realizacije zahtjeva definiranim Pravilnikom o načinu vršenja monitoringa kvaliteta zraka i definiranju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta zraka (Službene novine FBiH, br.21/01).

Za ocjenu kvaliteta zraka vrši se monitoring koncentracije zagađujućih materija definiranim o načinu vršenja monitoringa kvaliteta zraka i definiranju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta zraka (Službene novine FBiH, br. 12/01), mjerenja pH vrijednosti i elektroprovodljivosti padavina ne tretiraju se kao parametri za ocjenu kvaliteta zraka.

GEOGRAFSKI I METEOROLOŠKI PODACI

Za ocjenu kvaliteta zraka vrši se monitoring koncentracije zagađujućih materija definisanim o načinu vršenja monitoringa kvaliteta zraka i definiranju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta zraka (Službene novine FBiH, br. 12/01), mjerenja pH vrijednosti i elektroprovodljivosti padavina ne tretiraju se kao parametri za ocjenu kvaliteta zraka.

Kisele kiše nastaju pri procesima sagorijevanja u kojima nastaju sumporov dioksid, azotni oksidi i drugi plinovi koji pospješuju nastajanje kiselina. Takvi slobodni nemetalni oksidi oksidiraju u vlažnoj atmosferi sa vodenom parom u sumpornu i dušičnu kiselinu. Ove tvari se otopljene nalaze u zraku tako da onda na zemlju padaju sa padavinama/oborinama.

Kisele kiše predstavljaju pojavu koja utječe na degradaciju šuma i drugih vegetativnih zajednica, zakišeljavanje i smanjenje fertilnosti tla, a mogu negativno utjecati i na materijalna dobra osobito na objekte izgrađene od krečnjaka i drugih materijala koji su podložni korozivnom djelovanju kiselih padavina.

Definicije

Zagađivanje podrazumijeva direktno ili indirektno unošenje supstanci u zrak od čovjeka što rezultira takvim štetnim uticajima koji ugrožavaju ljudsko zdravlje, nanose štetu životnim resursima i ekosistemima, materijalnim dobrima.

Monitoring kvaliteta zraka jeste metodološki određen skup mjernih postupaka utvrđivanja koncentracija pojedinih materija u zraku na nekom prostoru i u određenom vremenskom periodu s ciljem stjecanja relevantnih podataka i informacija na osnovu kojih je moguće utvrditi izvore zagađenja zraka i utvrđivanja načina za smanjenje zagađenja i zaštite zdravlja ljudi, ekosistema i materijalnih dobara.

Ukupne suspendovane čestice jesu čestice ili aerosoli koje predstavljaju kompleksnu smjesu organskih i neorganskih supstanci (ugljikovodonika, metalnih oksida, kancerogena i dr.) i koje su prečnika manjeg od 100 µm.

Ukupne taložne materije su čestice prečnika većeg od 10 μm koje se uslijed sopstvene težine prenose iz zraka na razne površine (zemljište, vegetacija, voda, građevine i dr.).

Oksidi azota su zbir zapreminskih udjela azot monoksida i azot dioksida izraženih u jedinicama masene koncentracije azot-dioksida (NO_2) u mikrogramima po kubnom metru ($\mu\text{g}/\text{m}^3$).

Čađ je masena koncentracija suspendiranih čestica ekvivalenta smanjenju refleksije filter papira zbog skupljanja crnih čestica i mjeri se samo u aglomeracijama gdje prevladavaju crne čestice.

Prizemni ozon predstavlja koncentraciju ozona (O_3) u najnižem sloju atmosfere izražen u jedinicama masene koncentracije u mikrogramima po kubnom metru ($\mu\text{g}/\text{m}^3$).

Mjerenje je skup postupaka kojima se određuje vrijednost pokazatelja kvaliteta zraka i/ili posrednih pokazatelja kvaliteta zraka.

Pokazatelj kvaliteta vazduha je mjerljiva veličina nekog hemijskog/kemijskog elementa i/ili spoja, odnosno fizikalnog stanja i/ili pojave, koji uzrokuje promjenu kvaliteta zraka.

Posredni pokazatelj kvaliteta vazduha je mjerljiva veličina kojom se opaža promjena na biljkama, građevinama i u biološkim nalazima i koja ukazuje na učinak zagađenog zraka.

Gustoća mjerenja je broj mjernih rezultata pojedinog pokazatelja kvaliteta zraka i /ili posrednog pokazatelja kvaliteta zraka u jedinici vremena.

UKUPNA POVRŠINA cca km²

| | |
|---------------------------------------|----------|
| Bosna i Hercegovina | 51.209,2 |
| Federacija Bosne i Hercegovine | 26.110,5 |
| Kanton Sarajevo | 1.276,9 |

NADMORSKA VISINA I POVRŠINE OPĆINA

| | | Šifra općine | Nadmorska visina, m | Površina cca km² |
|-----------|---------------------|---------------------|----------------------------|------------------------------------|
| 1. | Centar Sarajevo | 10839 | 532 | 33,0 |
| 2. | Hadžići | 10847 | 546 | 273,3 |
| 3. | Ilidža | 11550 | 503 | 143,4 |
| 4. | Ilijaš | 10863 | 450 | 308,6 |
| 5. | Novi grad Sarajevo | 10871 | 507 | 47,2 |
| 6. | Novo Sarajevo | 11568 | 519 | 9,9 |
| 7. | Stari grad Sarajevo | 11584 | 541 | 51,4 |
| 8. | Trnovo | 11592 | 816 | 338,4 |
| 9. | Vogošća | 10928 | 500 | 71,7 |

PLANINE I PLANINSKI VRHOVI VEĆI OD 1500 METARA NADMORSKE VISINE

| | Nadmorska visina | Vrh se nalazi na teritoriji općine |
|--------------|-------------------------|---|
| Treskavica | 2088 | Trnovo |
| Bjelašnica | 2067 | Trnovo |
| Trebević | 1629 | Sarajevo |
| Ozren | 1534 | Sarajevo |
| Igman | 1647 | Hadžići, Ilidža |
| Ivan Planina | 1534 | Hadžići, Konjic, Kreševo |

GODIŠNJE VRIJEDNOSTI VAŽNIJIH METEOROLOŠKIH POJAVA 1)

| | | | | | |
|--|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
|--|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|

SREDNJE GODIŠNJE VRIJEDNOSTI

| | | | | | |
|-----------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|
| Pritisak/tlak zraka, mb | 944,9 | 943,1 | 942,2 | 942,3 | 944,6 |
| Temperatura zraka, °C | 10,5 | 11,1 | 11,2 | 11,7 | 10,9 |
| Relativna vlažnost zraka, % | 67 | 64 | 68 | 71 | 69 |
| Oblačnost (osmina) | 4 | 4 | 5 | 5 | 4,6 |

GODIŠNJE VRIJEDNOSTI

| | | | | | |
|--|--------|--------|---------|--------|---------|
| Apsolutna max. temperatura zraka, °C | 37,9 | 38,3 | 37,7 | 33,7 | 38,0 |
| Apsolutna min. temperatura zraka, °C | -10,3 | -19,0 | -10,9 | -10,7 | -16,5 |
| Količina padavina, l/m ² | 692,0 | 928,1 | 931,7 | 1082,7 | 766,3 |
| Broj dana sa padavinama, ≥ 0,1 mm | 144 | 150 | 163 | 123 | 150 |
| Broj dana sa snježnim pokrivačem, ≥ 1 cm | 63 | 99 | 50 | 18 | 56 |
| Maksimalna visina snježnog pokrivača, cm | 28 | 107 | 34 | 28 | 42 |
| Trajanje sijanja sunca (sati) | 2055,4 | 2077,7 | 1.950,0 | 1773,2 | 1.945,5 |

1) Podaci se odnose na meteorološku stanicu Sarajevo

VAŽNIJE METEOROLOŠKE POJAVE ZABILJEŽENE U PERIODU 1951.-2015.

| | Srednje vrijednosti | | | | Apsolutne vrijednosti | | | |
|-------------|-------------------------|-------------------------|-------------------------|---|-----------------------|------------|----------------------------|------------|
| | Godiš. Temp. zraka (oC) | Zimska temp. zraka (oC) | Ljetna temp. zraka (oC) | Godiš. sume oborina (l/m ²) | Max. Temp. zraka (oC) | Datum | Minimalna temp. zraka (oC) | Datum |
| Bijelašnica | 1,5 | -5,9 | 9,5 | 1.155 | 24,3 | 24.08.2007 | -29,2 | 22.1.1963. |
| Ivan Sedlo | 7,6 | -1,2 | 16,2 | 1.467 | 35,5 | 24.08.2007 | -26,2 | 12.1.1985. |
| Sarajevo | 9,9 | 0,6 | 18,8 | 937 | 38,8 | 23.08.2007 | -22,0 | 26.1.1954. |

PROSJEČNA GODIŠNJA KONCENTRACIJA POLUTANATA U ZRAKU, 2015.1)

| Lokacija | SO ₂ (µg/m ³) | NO ₂ (µg/m ³) | O ₃ (µg/m ³) | PM10 (µg/m ³) | PM2.5 (µg/m ³) | CO (mg/m ³) |
|-----------------|---|---|--|------------------------------|-------------------------------|----------------------------|
| Sarajevo Centar | 16 | 32 | - | - | - | 800 |
| Sarajevo Ilidža | 31 | - | - | 64 | - | - |

1) Vrijednosti godišnjih prosjeka za one parametre na mjernim mjestima na kojima je u toku godine bilo najmanje 75% validnih satnih mjerenja.

2) Stanica "Dom kulture" - Centar grada.

3) Nedovoljan broj validnih podataka u toku/tijeku godine.

4) Parametar nije u programu mjerenja na stanici.

BROJ KISELIH KIŠA U SARAJEVU

| Mjesec | Broj kiselih uzoraka | | | | | | |
|-------------------|----------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|
| | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
| I | 7 | 6 | 4 | 10 | 7 | 5 | 5 |
| II | 4 | 5 | 5 | 6 | 11 | 2 | 2 |
| III | 2 | 3 | 2 | 0 | 8 | 9 | 9 |
| IV | 0 | 2 | 0 | 1 | 6 | 8 | 8 |
| V | 3 | 3 | 5 | 5 | 2 | 5 | 5 |
| VI | 6 | 3 | 3 | 1 | 5 | 4 | 4 |
| VII | 3 | 2 | 4 | 3 | 3 | 2 | 2 |
| VIII | 3 | 1 | 0 | 1 | 1 | 4 | 4 |
| IX | 0 | 3 | 2 | 1 | 3 | 5 | 5 |
| X | 3 | 5 | 2 | 3 | 2 | 2 | 2 |
| XI | 2 | 2 | 2 | 1 | 4 | 4 | 4 |
| XII | 7 | 4 | 2 | 2 | 2 | 8 | 8 |
| Ukupno | 40 | 39 | 31 | 34 | 54 | 58 | 58 |
| % kiselih uzoraka | 37 | 40 | 41 | 49 | 61 | 60 | 59 |

UDIO KISELIH PADAVINA/OBORINA NA LOKACIJI METEOROLOŠKE STANICE BJELAVE-SARAJEVO

| | Procenat analiziranih uzoraka | Ukupan broj analiziranih uzoraka | Broj kiselih padavina | | | | % kiselih padavina |
|------|-------------------------------|----------------------------------|-----------------------|----------------------|-------------------------|-------------------------|--------------------|
| | | | ukupno | vrlo kisele (pH 3-4) | srednje kisele (pH 4-5) | blago kisele (pH 5-5.6) | |
| 2010 | 100 | 98 | 39 | 0 | 12 | 27 | 39,8 |
| 2011 | 100 | 75 | 31 | 0 | 14 | 21 | 41,3 |
| 2012 | 100 | 80 | 34 | 0 | 8 | 26 | 42,5 |
| 2013 | 100 | 88 | 55 | 0 | 14 | 41 | 62,5 |
| 2014 | 100 | 94 | 57 | 1 | 24 | 32 | 60,6 |
| 2015 | 100 | 97 | 58 | 1 | 25 | 32 | 59,8 |

Izvor: Federalni hidrometeorološki zavod

REGISTAR POSLOVNIH SUBJEKATA

REGISTAR POSLOVNIH SUBJEKATA METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Na osnovu/temelju Zakona o Klasifikaciji djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine (Službene novine FBiH, br. 64/07 i 80/11), Odluke o Klasifikaciji djelatnosti Bosne i Hercegovine 2010 (Službeni glasnik BiH, br. 47/10), Pravilnika o razvrstavanju poslovnih subjekata prema klasifikaciji djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine (Službene novine FBiH, br. 6/12), Federalni zavod za statistiku vodi Registar poslovnih subjekata (Administrativni registar) koji obuhvata poslovne subjekte i njihove dijelove, razvrstane prema pretežnoj djelatnosti koju obavljaju uz primjenu Klasifikacije djelatnosti (KD).

Klasifikacija djelatnosti je obavezan standard za određivanje djelatnosti, odnosno razvrstavanje poslovnih subjekata i njihovih dijelova u hijerarhijske nivoe (područje, oblast, grana i razred) utvrđene Odlukom o klasifikaciji djelatnosti, za potrebe statistike i različitih službenih i administrativnih zbirki podataka. Klasifikacija djelatnosti se zasniva na Statističkoj klasifikaciji ekonomskih djelatnosti Evropske unije (NACE) i uporediva je sa Međunarodnom standardnom industrijskom klasifikacijom svih ekonomskih djelatnosti Ujedinjenih naroda (ISIC).

Kada je za poslovni subjekat rješenjem o upisu u registar kod nadležnog organa ili pravnim aktom utvrđeno obavljanje više djelatnosti, prvi upis djelatnosti koja će biti uvedena u Registar poslovnih subjekata kao pretežna djelatnost provodi se na prijedlog poslovnog subjekta. Svaki slijedeći upis promjene pretežne djelatnosti provodi se:

1. na zahtjev poslovnog subjekta, uz prikazivanje finansijskih/ finansijskih pokazatelja o poslovanju, i
2. po službenoj dužnosti na osnovu/temelju promjene rješenja o upisu u registar kod nadležnog organa ili promjene propisa, odnosno na osnovu/temelju podataka iz statističkih istraživanja.

Djelatnost dijelova poslovnog subjekta utvrđuje se prema rješenju o upisu u registar kod nadležnog organa ili prema aktu o osnivanju ili osnovnoj namjeni osnivanja polazeći od interne odluke poslovnog subjekta u čijem je sastavu, pod uslovom da tu djelatnost sadrži akt o osnivanju osnovnog poslovnog subjekta.

Zavod izdaje poslovnim subjektima i njihovim dijelovima obavještenje o razvrstavanju prema Klasifikaciji djelatnosti.

Upis prijava, promjena i odjava poslovnih subjekata prati se dnevnom ažurnošću Registra poslovnih subjekata u kantonalnim uredima i službama za statistiku Federalnog zavoda za statistiku. Izvori za Registar poslovnih subjekata su posebni registri koje vode nadležni registarski organi, odnosno zakon ili drugi pravni akti za subjekte kod kojih ne postoji obaveza upisa u posebne registre. Registarski organi su sudovi, ministarstva, općinski odnosno gradski organi uprave i drugi organi u čije registre se upisuju poslovni subjekti, odnosno zakon ili drugi pravni akt kojima se oni osnivaju.

Obuhvat i uporedivost

Registar poslovnih subjekata obuhvata: pravne osobe, fizičke osobe, te njihove dijelove.

U Registar poslovnih subjekata se uvode poslovni subjekti koji imaju sjedište na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine, bez obzira na porijeklo/podrijetlo kapitala. Poslovni subjekti sa sjedištem na teritoriji Federacije BiH mogu da imaju svoje organizacione dijelove na području cijele BiH i tada se navedeni dijelovi poslovnog subjekta također upisuju u Registar.

Registar poslovnih subjekata predstavlja značajan standard društvenog sistema informiranja. Podaci iz Registra predstavljaju jedan od osnovnih izvora za punjenje i ažuriranje Statističkog poslovnog registra, koji služi kao osnova za provođenje statističkih istraživanja.

Definicije

Djelatnost je kombinacija resursa kao što su oprema, rad, tehnika proizvodnje, informativne mreže ili proizvodi čiji je rezultat određena roba ili usluga. Određena je inputom proizvoda (roba ili usluga), proizvodnim procesom i outputom proizvoda.

Poslovni subjekti mogu obavljati više odobrenih djelatnosti, ali se u Registar poslovnih subjekata kao pretežna djelatnost upisuje samo jedna djelatnost.

Pretežna djelatnost poslovnih subjekata koji ostvaruju dobit proizvodnjom, prometom robe ili pružanjem usluga na tržištu, je djelatnost koja učestvuje odnosno doprinosi najvećim udjelom u formiranju ukupne dodane vrijednosti ekonomske cjeline koja se posmatra. Za poslovne subjekte koji ne ostvaruju dobit proizvodnjom, prometom robe ili pružanjem usluga na tržištu, pretežna djelatnost se određuje prema najvećem udjelu broja zaposlenih, odnosno plaćama po pojedinim djelatnostima.

Poslovni subjekti su pravne osobe i fizičke osobe, uključujući i organe državne vlasti, organe državne uprave i organe lokalne i mjesne samouprave, koji obavljaju djelatnost u skladu sa pravnim propisima.

Pravne osobe su subjekti odnosno pravne tvorevine koje imaju zakonska prava i obaveze, a svojstvo pravne osobe stiču upisom u neki od posebnih registara ili na osnovu zakonskih propisa.

Dijelovi poslovnog subjekta su organizacione jedinice u sastavu poslovnog subjekta smještene na geografski određenom mjestu. Na svakom od tih mjesta obavlja se neka djelatnost u kojoj je zaposlena jedna ili više osoba. Dijelovi poslovnog subjekta mogu imati sjedište na istoj ili različitoj adresi i obavljati istu ili različitu djelatnost u odnosu na subjekt u čijem su sastavu.

Fizičke osobe - obrtnici, osobe koje obavljaju srodne ili druge samostalne djelatnosti, uključujući i slobodna zanimanja, su osobe koje samostalno i trajno obavljaju registriranu djelatnost u svoje ime i za svoj račun, a pri tom se mogu koristiti i radom drugih osoba.

Obrt je samostalno i trajno obavljanje dopuštenih i registriranih privrednih/gospodarskih djelatnosti u osnovnom, dopunskom ili dodatnom zanimanju od strane fizičkih osoba sa ciljem postizanja dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu.

Srodne djelatnosti su sve registrirane privredne i druge djelatnosti koje obavljaju fizičke osobe prema pravilima obavljanja obrta, a koja se ne smatraju obrtom.

Slobodna zanimanja su samostalne djelatnosti kao što su djelatnosti zdravstvenih radnika, advokata, notara, veterinarara, revizora, inženjera, prevodilaca, arhitekata, i sl.

REGISTRIRANI POSLOVNI SUBJEKTI PREMA PODRUČJIMA KD BiH 2010 I OPĆINAMA, stanje 31.12.2015

| Općina | Ukupno | Područje djelatnosti | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
|--------|--------|----------------------|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | A | B | C | D | E | F | G | H | I | J | K | L | M | N | O | P | Q | R | S | T |

Pravne osobe

| | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
|---------------|--------------|-----------|-----------|------------|-----------|-----------|------------|-------------|------------|------------|------------|------------|------------|-------------|------------|------------|------------|------------|-------------|-------------|---|-----------|
| Ukupno | 15721 | 97 | 16 | 992 | 57 | 49 | 741 | 4153 | 409 | 439 | 597 | 162 | 480 | 1673 | 496 | 313 | 293 | 268 | 1082 | 3377 | - | 27 |
| Hadžići | 4526 | 18 | 6 | 154 | 23 | 7 | 142 | 887 | 48 | 143 | 230 | 64 | 104 | 672 | 158 | 123 | 78 | 89 | 354 | 1216 | - | 10 |
| Iliđža | 412 | 18 | - | 66 | 2 | 4 | 27 | 101 | 20 | 4 | 4 | 1 | 17 | 17 | 6 | 20 | 10 | 5 | 30 | 60 | - | - |
| Ilijaš | 2493 | 18 | 6 | 244 | 5 | 7 | 165 | 882 | 93 | 63 | 64 | 5 | 156 | 175 | 92 | 25 | 32 | 32 | 134 | 295 | - | - |
| Centar | 317 | 14 | 1 | 46 | 1 | 5 | 13 | 64 | 17 | 3 | 1 | - | 18 | 9 | 5 | 20 | 9 | 5 | 26 | 60 | - | - |
| Novi Grad | 2706 | 8 | 1 | 172 | 3 | 15 | 155 | 909 | 152 | 46 | 83 | 24 | 62 | 200 | 63 | 35 | 46 | 31 | 204 | 495 | - | 2 |
| Novo Sarajevo | 3125 | 9 | 1 | 150 | 14 | 8 | 164 | 816 | 47 | 77 | 162 | 48 | 71 | 433 | 94 | 43 | 73 | 59 | 161 | 686 | - | 9 |
| Stari Grad | 1528 | 5 | 1 | 88 | 7 | 1 | 47 | 300 | 16 | 90 | 42 | 19 | 34 | 136 | 68 | 28 | 31 | 37 | 114 | 458 | - | 6 |
| Trnovo | 45 | 3 | - | - | - | 1 | 1 | 1 | 1 | 3 | - | - | - | - | 1 | 7 | 1 | 3 | 7 | 16 | - | - |
| Vogošća | 569 | 4 | - | 72 | 2 | 1 | 27 | 193 | 15 | 10 | 11 | 1 | 18 | 31 | 9 | 12 | 13 | 7 | 52 | 91 | - | - |

Dijelovi pravnih osoba

| | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
|---------------|-------------|-----------|----------|------------|----------|-----------|-----------|-------------|------------|------------|-----------|------------|-----------|-----------|------------|-----------|-----------|------------|------------|------------|---|---|
| Ukupno | 6567 | 16 | 2 | 241 | 4 | 43 | 56 | 3362 | 222 | 542 | 46 | 271 | 39 | 94 | 183 | 98 | 97 | 111 | 606 | 534 | - | - |
| Hadžići | 1483 | 3 | - | 31 | - | 6 | 16 | 724 | 41 | 169 | 12 | 66 | 7 | 23 | 47 | 23 | 21 | 26 | 104 | 164 | - | - |
| Iliđža | 256 | 6 | 1 | 15 | - | 2 | - | 107 | 5 | 16 | 2 | 15 | - | 1 | 4 | 11 | 8 | 6 | 35 | 22 | - | - |
| Ilijaš | 1160 | 1 | 1 | 42 | 2 | 10 | 18 | 637 | 41 | 76 | 6 | 35 | 10 | 18 | 38 | 20 | 17 | 7 | 112 | 69 | - | - |
| Centar | 188 | 1 | - | 12 | - | 2 | 1 | 76 | 8 | 16 | - | 11 | - | 5 | 1 | 1 | 8 | 4 | 25 | 17 | - | - |
| Novi Grad | 1354 | 2 | - | 50 | - | 6 | 9 | 783 | 69 | 85 | 9 | 44 | 13 | 16 | 28 | 2 | 8 | 26 | 126 | 78 | - | - |
| Novo Sarajevo | 1154 | 2 | - | 47 | 2 | 6 | 9 | 600 | 28 | 76 | 13 | 55 | 5 | 18 | 29 | 20 | 11 | 18 | 114 | 101 | - | - |
| Stari Grad | 632 | - | - | 24 | - | 7 | 2 | 284 | 20 | 76 | 4 | 27 | 3 | 9 | 27 | 8 | 22 | 13 | 58 | 48 | - | - |
| Trnovo | 34 | 1 | - | - | - | 1 | - | 7 | - | 9 | - | - | - | - | 1 | 1 | - | 5 | 1 | 8 | - | - |
| Vogošća | 306 | - | - | 20 | - | 3 | 1 | 144 | 10 | 19 | - | 18 | 1 | 4 | 8 | 12 | 2 | 6 | 31 | 27 | - | - |

Obrt

| | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
|---------------|--------------|------------|----------|------------|----------|----------|------------|-------------|-------------|-------------|------------|-----------|-----------|-------------|------------|---|-----------|------------|-----------|-------------|----------|---|
| Ukupno | 10590 | 384 | 2 | ### | 3 | 2 | 420 | 2061 | 1487 | 1689 | 219 | 36 | 33 | 1012 | 205 | - | 50 | 293 | 94 | 1015 | 2 | - |
| Hadžići | 2197 | 23 | - | 253 | - | 1 | 57 | 358 | 255 | 374 | 63 | 13 | 13 | 443 | 39 | - | 13 | 89 | 24 | 177 | 2 | - |
| Iliđža | 424 | 50 | - | 52 | 2 | 1 | 29 | 126 | 43 | 66 | 4 | 1 | - | 8 | 3 | - | 2 | 4 | 1 | 32 | - | - |
| Ilijaš | 1325 | 36 | - | 155 | - | - | 66 | 375 | 176 | 229 | 10 | 4 | 4 | 60 | 25 | - | 8 | 36 | 3 | 138 | - | - |
| Centar | 350 | 80 | - | 43 | 1 | - | 14 | 85 | 20 | 60 | 1 | 3 | - | 8 | 1 | - | 3 | 5 | - | 26 | - | - |
| Novi Grad | 2403 | 69 | 2 | 314 | - | - | 142 | 555 | 404 | 305 | 71 | 9 | 3 | 173 | 55 | - | 11 | 37 | 20 | 233 | - | - |
| Novo Sarajevo | 1692 | 12 | - | 188 | - | - | 45 | 286 | 218 | 317 | 48 | 5 | 8 | 182 | 49 | - | 8 | 80 | 15 | 231 | - | - |
| Stari Grad | 1706 | 19 | - | 523 | - | - | 43 | 195 | 304 | 264 | 19 | 1 | 4 | 108 | 25 | - | 3 | 35 | 26 | 137 | - | - |
| Trnovo | 77 | 46 | - | 1 | - | - | 1 | - | 17 | 7 | - | - | - | - | 4 | - | - | - | - | 1 | - | - |
| Vogošća | 416 | 49 | - | 54 | - | - | 23 | 81 | 50 | 67 | 3 | - | 1 | 30 | 4 | - | 2 | 7 | 5 | 40 | - | - |

REGISTRIRANI POSLOVNI SUBJEKTI PREMA PODRUČJIMA KD BiH 2010, stanje 31.12.2015.

| | | Pravne osobe | Dijelovi pravnih osoba | Obrt |
|---|---|-----------------|------------------------------|--------------|
| | UKUPNO | 15721 | 6567 | 10590 |
| A | Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo | 97 | 16 | 384 |
| B | Vađenje ruda i kamena | 16 | 2 | 2 |
| C | Prerađivačka industrija | 992 | 241 | 1583 |
| D | Proizvodnja i snabdjevanje/opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija | 57 | 4 | 3 |
| E | Snabdjevanje/opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša | 49 | 43 | 2 |
| F | Građevinarstvo | 741 | 56 | 420 |
| G | Trgovina na veliko i malo; popravak moptornih vozila i motocikla | 4153 | 3362 | 2061 |
| H | Prijevoz i skladištenje | 409 | 222 | 1487 |
| I | Djelatnosti pružanja smještaja te priprema i usluživanja hrane (hotelijerstvo iugostiteljstvo) | 439 | 542 | 1689 |
| J | Informacije i komunikacije | 597 | 46 | 219 |
| K | Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja | 162 | 271 | 36 |
| L | Poslovanje nekretninama | 480 | 39 | 33 |
| M | Stručne, naučne i tehničke djelatnosti | 1673 | 94 | 1012 |
| N | Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti | 496 | 183 | 205 |
| O | Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osigur. | 313 | 98 | - |
| P | Obrazovanje | 293 | 97 | 50 |
| Q | Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite | 268 | 111 | 293 |
| R | Umjetnost, zabava i rekreacija | 1082 | 606 | 94 |
| S | Ostale uslužne djelatnosti | 3377 | 534 | 1015 |
| T | Djelatnosti domaćinstva kao poslodavca; djelatnosti domaćinstva koja proizvode različita dobra i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe | - | - | 2 |
| U | Djelatnosti vanteritorijalnih organizacija i organa | 27 | - | - |

STANOVNIŠTVO

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci o stanovništvu i domaćinstvima/kućanstvima uobičajeno se prikupljaju popisima svakih deset godina prema jedinstvenoj metodologiji na cjelokupnom području Bosne i Hercegovine.

U Popisu 2013. godine po prvi put je za utvrđivanje ukupnog broja stanovništva primijenjen koncept „uobičajenog stanovništva“. Po ovom konceptu osoba se smatra stanovnikom onog mjesta u kojem sama (u slučaju samačkog domaćinstva/kućanstva) ili s članovima svog domaćinstva/kućanstva provodi najveći dio svog vremena, odnosno dnevni odmor, nezavisno od toga gdje ima prijavljeno prebivalište. Time su u ukupno stanovništvo određenog mjesta uključene osobe koje su u tom mjestu živjele neprekidno najmanje godinu dana prije kritičnog momenta Popisa, kao i osobe koje su u tom momentu živjele kraće od 12 mjeseci s namjerom da u tom mjestu ostanu najmanje godinu dana.

Procjena broja stalnih stanovnika Federacije Bosne i Hercegovine sredinom godine uključuje prisutno stanovništvo i izbjeglice Federacije Bosne i Hercegovine u inozemstvu.

Procjene broja prisutnih stanovnika Federacije Bosne i Hercegovine sredinom godine kao i stope prirodnog kretanja stanovništva temelje se na rezultatima Popisa 1991., podacima o prirodnom priraštaju i podacima o broju raseljenih osoba i izbjeglica i broju povrataka u prijeratno mjesto stanovanja, podacima o migracijama stanovništva i o registraciji prebivališta (boravišta) stanovnika FBiH.

Izvori podataka za rođene i umrle osobe i zaključene brakove su matične knjige, a za razvedene brakove dokumentacija nadležnih sudova. Podaci o rođenim i umrlim osobama te zaključenim i razvedenim brakovima odnose se na Federaciju BiH i predstavljaju konačne rezultate obrade podataka.

Definicije

- Starost i spol

Starosno-spolna struktura stanovništva predstavlja najvažniju demografsku odliku svake populacije. Struktura stanovništva po starosti i spolu se formira u dužem periodu, pod direktnim utjecajem kretanja nataliteta i mortaliteta, ali i migratornih tokova stanovništva. Aktuelni starosno-spolni sastav stanovništva stoga predstavlja jasnu sliku dosadašnjeg razvoja svake populacije i istovremeno, u velikoj mjeri, uslovljava buduće promjene u kretanju stanovništva.

Starost stanovništva za podatke Popisa 2013 iskazuje se u navršenim godinama života, prema stanju na dan 30. septembra/rujna 2013. godine u 24. 00 sata, što predstavlja kritični momenat Popisa.

- Etničko/nacionalno izjašnjavanje, izjašnjavanje o vjeroispovijesti i maternji jezik

Članom 12. Zakona o popisu stanovništva, domaćinstava/kućanstava i stanova u BiH 2013. godine je definirano da osobe nisu obavezne da se izjašnjavaju o etničkoj/nacionalnoj pripadnosti i vjeroispovijesti. U skladu s tim su imale mogućnost da se ne izjasne o ovim pitanjima (modalitet odgovora „Ne izjašnjava se“).

Odgovor na ova tri pitanja nije mogao ostati prazan i, ukoliko popisivač nije mogao dobiti odgovor, bio je dužan upisati „Nepoznato“.

Pod kategorijom „Nepoznato“ su obuhvaćene i osobe koje su smještene u bolnicama za trajni smještaj bolesnika, a za koje je podatke dala pravna osoba ili staratelj, zatim osobe mlađe od 15 godina koje su popisane u kolektivnim stanovima, osobe bez upisanog odgovora i osobe kod kojih je na popisnom obrascu označen i neki od ponuđenih modaliteta i upisan tekstualni odgovor koji je različit od označenog odgovora na obrascu.

Sve osobe kod kojih je upisan neki drugi odgovor koji ne odgovara modalitetima s obrasca i koji nije odgovor „Nepoznato“, u ovoj publikaciji su predstavljene kategorijom „Ostali“.

- Pismenost

Podaci o pismenosti prikupljeni su za osobe starosti 10 i više godina koja su bez ikakvog obrazovanja ili sa nepotpunim osnovnim obrazovanjem.

Pismenom se smatra osoba koja može s razumijevanjem pročitati i napisati izjavu o svom svakidašnjem životu, u suprotnom osoba je nepismena.

- Najviša završena škola

Podaci o najvišoj završenoj školi su prikupljeni za osobe starosti 15 i više godina.

Pod najvišom završenom školom se podrazumijeva vrsta škole čijim je završavanjem osoba stekla najviši nivo obrazovanja i diplomu ili svjedočanstvo o završenoj školi. Nije se pravila razlika da li je škola završena u redovnoj školi ili u školi koja zamjenjuje redovnu (npr. škole za obrazovanje odraslih), odnosno da li je završena polaganjem ispita u redovnoj školi ili završavanjem nekog kursa za skraćeno školovanje (npr. kurs za skraćeno završavanje osnovne škole itd.) u sklopu redovne škole.

Kursevi čijim se završetkom nije steklo svjedočanstvo redovne škole (npr. kurs za daktilografu, knjigovođu, frizere i sl.), se nisu uzimali u obzir kao odgovori na ovo pitanje, nego se davao odgovor o prethodno završenoj školi iz formalnog sistema obrazovanja. Ukoliko se osoba školovala u inozemstvu, kao odgovor je trebalo navesti odgovarajuću školu u zemlji.

- Kompjuterska pismenost

Podaci o kompjuterskoj pismenosti su prikupljeni za osobe starosti 10 i više godina. Osobe su se mogle izjasniti da znaju obavljati jednu ili više aktivnosti na računaru (obrada teksta, izrada tabela, korištenje *e-maila* i korištenje interneta) ili se izjasniti da ne znaju obavljati nijednu od ponuđenih aktivnosti.

Kompjuterska pismenost se definira kao sposobnost osobe da obradi tekst, izradi tabele, koristi *e-mail* i internet.

Djelimično kompjuterski pismenom osobom se smatra osoba koja zna obavljati bar jednu od navedenih aktivnosti.

Osoba koja ne zna obavljati nijednu od navedenih aktivnosti smatra se kompjuterski nepismenom.

- Radna snaga

Radno sposobno stanovništvo čini stanovništvo u radno sposobnoj dobi 15 i više godina (uobičajeno je to stanovništvo 15–64 godina starosti).

Ekonomski aktivno stanovništvo (radnu snagu) čine sve osobe sa zaposlenjem (zaposleni) i osobe bez zaposlenja (nezaposleni).

Ekonomski neaktivno stanovništvo (neaktivne osobe) su osobe koje su bez zaposlenja i sa ili bez aktivnog traženja zaposlenja, koje nisu bile raspoložive za rad u periodu od 01. do 15. oktobra 2013. godine. Prema statusu u neaktivnosti neaktivne osobe mogu biti učenici i studenti starosti 15 i više godina, penzioneri, osobe koje obavljaju kućne poslove (domaćica), osobe nesposobne za rad i ostale ekonomski neaktivne osobe. Ekonomski neaktivne osobe predstavljaju razliku između stanovništva starosti 15 i više godina i ekonomski aktivnog stanovništva.

Zaposlene osobe su osobe s navršenih 15 i više godina života koje su u toku referentne sedmice od 23. do 29. septembra 2013. godine:

- radile/obavljale aktivnost barem jedan sat kako bi stekle sredstva za život (bile plaćene);
- ili ako su bile privremeno odsutne s rada (zbog bolesti, godišnjeg odmora, porodiljskog dopusta itd.), a imaju posao na koji će se vratiti i za koji su plaćene kao zaposlenici, samozaposlenici ili u slobodnim zanimanjima;
- ili koje su radile u porodičnom biznisu i za to nisu bile plaćene.

U skladu s navedenim, u zaposlene osobe ubrajamo sve zaposlenike, poslodavce, samozaposlenike, neplaćene pomažuće članove domaćinstva, poljoprivrednike na vlastitom imanju sa i bez zaposlenih, učenike/studente koji, iako se obrazuju, obavljaju neku aktivnost, penzionere/umirovljenike koji i nakon penzionisanja/umirovljenja obavljaju neku aktivnost.

Ne smatraju se zaposlenima osobe koje obavljaju svakodnevnu aktivnost za vlastito domaćinstvo ili ako osoba radi u dobrotvorne svrhe ili volontira bez primanja naknade, osim ako nije pomažući član domaćinstva.

- Domaćinstvo

Domaćinstvom se smatra svaka porodična/obiteljska ili druga zajednica osoba (višečlano domaćinstvo), tj. grupa od dvije ili više osoba koje zajedno zauzimaju cijelu stambenu jedinicu ili njen dio i osiguravaju sebi hranu, a moguće i ostale potrepštine za život. Domaćinstvom se smatra i svaka osoba koja živi sama („samačko domaćinstvo“), tj. osoba koja živi sama u posebnoj stambenoj jedinici ili koja zauzima, kao stanar, posebnu sobu (ili sobe) u nekoj stambenoj jedinici, ali ni s jednim stanarom te stambene jedinice zajednički ne čini dio višečlanog domaćinstva.

- Domaćinstva koja obavljaju poljoprivrednu aktivnost

Podaci o domaćinstvima koja obavljaju poljoprivrednu aktivnost su dobijeni iz provedenog Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova u BiH od 01. do 15. oktobra 2013. godine, na osnovu pitanja iz oblasti poljoprivrede koja se odnose na korištenje/obradu poljoprivrednog zemljišta za poljoprivrednu proizvodnju i uzgoj stoke.

Podaci o broju domaćinstava koja obavljaju poljoprivrednu aktivnost se odnose na višečlana i samačka domaćinstva, dok su isključeni podaci o broju tzv. kolektivnih domaćinstava koja obavljaju poljoprivrednu aktivnost (ustanove za trajno zbrinjavanje djece i odraslih, manastiri-samostani, domovi za penzionere/umirovljenike i dr.).

Domaćinstvo može obavljati poljoprivrednu aktivnost u općini Popisa ili u drugoj općini na teritoriji Bosne i Hercegovine, međutim podaci se odnose se na općinu u kojoj je uobičajeno mjesto stanovanja nosioca domaćinstva.

Domaćinstvo koje obavlja poljoprivrednu aktivnost predstavlja domaćinstvo koje je dalo odgovor u Popisu stanovništva, domaćinstava i stanova u BiH 2013. godine da je:

- u posljednjih 12 mjeseci koristilo/obrađivalo poljoprivredno zemljište za poljoprivrednu proizvodnju na teritoriji Bosne i Hercegovine: oranice i bašte/vrtove, voćnjake, vinograde, rasadnike i ostale stalne zasade (vrbcice, zasadi novogodišnjih jelki za komercijalne svrhe i sl.), livade i pašnjake;

- ili na dan Popisa uzgajalo stoku, perad ili pčele, uključujući uzgoj ribe i gljiva.

Domaćinstva koja obavljaju poljoprivrednu aktivnost i prodaju proizvode na tržištu su domaćinstva koja su povremeno ili stalno prodavala vlastite poljoprivredne proizvode na tržištu (zelena pijaca, otkup, vlastite prodavnice ili na imanju).

STANOVNIŠTVO

Stalnim mjestom stanovanja za vitalnu statistiku smatra se ono mjesto u kojem je osoba stalno nastanjena, tj. u kojem ima prebivalište.

Ako je osoba 2000. - 2015. godine bila prisutna u jednom mjestu stanovanja duže od jedne godine, onda se to mjesto smatralo njenim prebivalištem. Ako je iz navedenog prebivališta bila odsutna duže/dulje od godinu dana u inozemstvu, onda takvi događaji nisu obuhvaćeni podacima za datu godinu.

Podaci o živorođenim i mrtvorodenim osobama svrstavaju se prema mjestu stalnog stanovanja majke, o umrlim prema mjestu stalnog stanovanja umrle osobe, za zaključene brakove prema mjestu stalnog stanovanja mladoženje, a razvedeni brakovi se svrstavaju prema zadnjem prebivalištu bračnog para.

Podaci o umrlim osobama prema uzroku smrti razvrstani su prema X Reviziji Međunarodne statističke klasifikacije bolesti, povreda i uzroka smrti.

Živorodenim djetetom smatra se svako dijete koje pri rođenju diše i pokazuje druge znakove života kao što su kucanje srca, pulsiranje pupčane vrpce i jasni pokreti voljnih mišića. Ako dijete ubrzo nakon poroda umre, prvo se registrira kao živorođeno, a zatim kao umrlo dojenče.

Mrtvorodenim djetetom smatra se dijete rođeno, odnosno izvađeno iz tijela majke bez ikakvih znakova života, tj. ako nije disalo niti pokazivalo neki drugi znak života, nošeno je duže od 22 sedmice trudnoće i ima 500 grama ili više porodajne težine.

Izbacivanje mrtvog ploda koji je nošen manje od 22 sedmice, smatra se pobačajem (abortusom), bez obzira na to da li je riječ o prirodnom ili namjernom prekidu trudnoće, i ne registrira se u matičnim knjigama, niti su ti podaci iskazani u ukupnom broju mrtvorodenih.

Stručnom pomoći kod rođenja smatra se pomoć doktora medicine ili diplomirane primalje/babice. Ukupan broj rođenih sa stručnom pomoći čine rođeni u «zdravstvenoj ustanovi» i rođeni «na drugom mjestu sa stručnom pomoći».

Prirodni prirast, odnosno prirodni pad stanovništva razlika je između broja živorođene djece i broja umrlih osoba.

Stopa nataliteta predstavlja odnos između broja živorođenih i procijenjenog broja stanovnika, na 1000 stanovnika prisutnih sredinom godine.

Stopa prirodnog priraštaja predstavlja razliku stope nataliteta i stope mortaliteta.

Smrt je stalni prestanak svih znakova života u bilo koje vrijeme nakon što se desilo rođenje (prestanak vitalnih funkcija bez mogućnosti oživljavanja). Ova definicija isključuje mrtvorodenja koja se posebno definiraju.

Umrlo dojenčadi smatraju se djeca koja su umrla prije navršene prve godine života.

Uzrok smrti je ona bolest, bolesno stanje ili ozljeda koja za posljedicu ima smrt ili je pridonijela smrti, kao i okolnosti nesretnog slučaja ili nasilja koje su takve ozljede prouzrokovale. Uzroci smrti razvrstani su prema Međunarodnoj klasifikaciji bolesti, povreda i uzroka smrti - X revizija.

Stopa mortaliteta predstavlja odnos između broja umrlih i procijenjenog broja stanovnika na 1000 stanovnika prisutnih sredinom godine.

Stopa smrtnosti dojenčadi predstavlja odnos između broja umrle dojenčadi i broja živorođenih na 1000 živorođenih.

Brak je čin, ceremonija ili proces kojim se stvara zakonska veza muža i žene. Zakonitost unije uspostavlja se građanskim, vjerskim ili drugim sredstvima zavisno od toga kako ih definira zakon svake zemlje.

Razvod braka je krajnji zakonski raspad braka tj. ono odvajanje muža i žene koje stranama daje pravo da ponovo stupe u brak po građanskim, vjerskim i/ili drugim odredbama, sukladno sa zakonima svake zemlje.

STAROSNA STRUKTURA STANOVNIŠTVA , procjena

| Općina | Ukupno | 0-14 | 15-64 | 65 i više |
|---------------|---------------|-------------|--------------|------------------|
|---------------|---------------|-------------|--------------|------------------|

stanje 30.06. 2013. godine

| | | | | |
|---------------------|----------------|---------------|----------------|---------------|
| Ukupno | 442.669 | 69.980 | 299.970 | 72.719 |
| Centar Sarajevo | 68.933 | 9.679 | 46.338 | 12.916 |
| Hadžići | 22.777 | 4.259 | 15.580 | 2.938 |
| Ilidža | 61.160 | 10.789 | 41.267 | 9.104 |
| Ilijaš | 19.590 | 4.280 | 12.398 | 2.912 |
| Novi Grad Sarajevo | 125.626 | 19.225 | 87.692 | 18.709 |
| Novo Sarajevo | 73.820 | 10.262 | 48.845 | 14.713 |
| Stari Grad Sarajevo | 42.031 | 6.498 | 28.470 | 7.063 |
| Trnovo | 2.850 | 197 | 1.817 | 836 |
| Vogošća | 25.882 | 4.791 | 17.563 | 3.528 |

stanje 30.06. 2014. godine

| | | | | |
|---------------------|----------------|---------------|----------------|---------------|
| Ukupno | 444.851 | 70.412 | 301.456 | 72.983 |
| Centar Sarajevo | 68.711 | 9.648 | 46.189 | 12.874 |
| Hadžići | 22.983 | 4.298 | 15.720 | 2.965 |
| Ilidža | 62.572 | 11.038 | 42.220 | 9.314 |
| Ilijaš | 19.874 | 4.342 | 12.578 | 2.954 |
| Novi Grad Sarajevo | 126.179 | 19.310 | 88.078 | 18.791 |
| Novo Sarajevo | 73.749 | 10.252 | 48.798 | 14.699 |
| Stari Grad Sarajevo | 41.749 | 6.454 | 28.279 | 7.016 |
| Trnovo | 2.628 | 182 | 1.675 | 771 |
| Vogošća | 26.406 | 4.888 | 17.919 | 3.599 |

stanje 30.06. 2015. godine

| | | | | |
|---------------------|----------------|---------------|----------------|---------------|
| Ukupno | 446.853 | 70.786 | 302.815 | 73.252 |
| Centar Sarajevo | 68.487 | 9.617 | 46.038 | 12.832 |
| Hadžići | 23.129 | 4.325 | 15.820 | 2.984 |
| Ilidža | 63.599 | 11.219 | 42.913 | 9.467 |
| Ilijaš | 20.097 | 4.391 | 12.719 | 2.987 |
| Novi Grad Sarajevo | 126.708 | 19.391 | 88.447 | 18.870 |
| Novo Sarajevo | 73.862 | 10.268 | 48.873 | 14.721 |
| Stari Grad Sarajevo | 41.595 | 6.430 | 28.175 | 6.990 |
| Trnovo | 2.529 | 175 | 1.612 | 742 |
| Vogošća | 26.847 | 4.970 | 18.218 | 3.659 |

PRIRODNO KRETANJE STANOVNIŠTVA

| | Godina | Živorodeni | Umrli | Prirodni priraštaj | Umrli dojenčad | | Zaključeni brakovi | Razvedeni brakovi | |
|-----------------------------|--------|------------|-------|--------------------|----------------|---------------------|--------------------|-------------------|---------------------|
| | | | | | ukupno | na 1000 živorođenih | | ukupno | na 1000 zaključenih |
| Ukupno | 2011 | 4.722 | 4.119 | 603 | 24 | 5,1 | 2.655 | 250 | 94,2 |
| | 2012 | 4.682 | 4.267 | 415 | 31 | 6,6 | 2.497 | 88 | 35,2 |
| | 2013 | 4.550 | 4.031 | 519 | 32 | 7,0 | 2.453 | 231 | 94,2 |
| | 2014 | 4.566 | 4.215 | 351 | 28 | 6,1 | 2.600 | 139 | 53,5 |
| | 2015 | 4.619 | 4.469 | 150 | 32 | 6,9 | 2.664 | 295 | 110,7 |
| Grad Sarajevo ¹⁾ | 2011 | 3.157 | 2.991 | 166 | 17 | 5,4 | 1.819 | 193 | 106,1 |
| | 2012 | 3.071 | 3.108 | -37 | 23 | 7,5 | 1.573 | 72 | 45,8 |
| | 2013 | 3.013 | 2.890 | 123 | 22 | 7,3 | 1.556 | 162 | 104,1 |
| | 2014 | 2.930 | 3.016 | -86 | 14 | 4,8 | 1.680 | 98 | 58,3 |
| | 2015 | 2.986 | 3.148 | -162 | 20 | 6,7 | 1.724 | 212 | 123,0 |
| Centar | 2011 | 573 | 815 | -242 | 12 | 20,9 | 366 | 55 | 150,3 |
| | 2012 | 630 | 801 | -171 | 13 | 20,6 | 351 | 19 | 54,1 |
| | 2013 | 666 | 719 | -53 | 5 | 7,5 | 346 | 39 | 112,7 |
| | 2014 | 587 | 747 | -160 | 2 | 3,4 | 365 | 25 | 68,5 |
| | 2015 | 623 | 763 | -140 | 7 | 11,2 | 437 | 44 | 100,7 |
| Hadžići | 2011 | 268 | 239 | 29 | 2 | 7,5 | 149 | 8 | 53,7 |
| | 2012 | 289 | 209 | 80 | - | - | 160 | 3 | 18,8 |
| | 2013 | 256 | 193 | 63 | 2 | 7,8 | 142 | 13 | 91,5 |
| | 2014 | 281 | 212 | 69 | 6 | 21,4 | 177 | 13 | 73,4 |
| | 2015 | 258 | 216 | 42 | 2 | 7,8 | 175 | 11 | 62,9 |
| Ilidža | 2011 | 714 | 511 | 203 | 5 | 7,0 | 425 | 27 | 63,5 |
| | 2012 | 734 | 523 | 211 | 4 | 5,4 | 464 | 10 | 21,6 |
| | 2013 | 699 | 542 | 157 | 5 | 7,2 | 456 | 38 | 83,3 |
| | 2014 | 775 | 525 | 250 | 5 | 6,5 | 425 | 18 | 42,4 |
| | 2015 | 768 | 625 | 143 | 4 | 5,2 | 402 | 46 | 114,4 |
| Ilijaš | 2011 | 256 | 181 | 75 | - | - | 108 | 12 | 111,1 |
| | 2012 | 277 | 165 | 112 | 3 | 10,8 | 136 | - | - |
| | 2013 | 261 | 168 | 93 | 1 | 3,8 | 116 | 7 | 60,3 |
| | 2014 | 265 | 197 | 68 | 1 | 3,8 | 144 | 8 | 55,6 |
| | 2015 | 296 | 212 | 84 | 4 | 13,5 | 158 | 6 | 38,0 |
| Novi Grad | 2011 | 1.481 | 1.024 | 457 | 3 | 2,0 | 743 | 77 | 103,6 |
| | 2012 | 1.398 | 1.055 | 343 | 7 | 5,0 | 627 | 27 | 43,1 |
| | 2013 | 1.338 | 1.022 | 316 | 11 | 8,2 | 595 | 68 | 114,3 |
| | 2014 | 1.262 | 1.066 | 196 | 5 | 4,0 | 681 | 36 | 52,9 |
| | 2015 | 1.273 | 1.136 | 137 | 4 | 3,1 | 651 | 97 | 149,0 |
| Novo Sarajevo | 2011 | 729 | 705 | 24 | 2 | 2,7 | 465 | 39 | 83,9 |
| | 2012 | 685 | 738 | -53 | 1 | 1,5 | 375 | 19 | 50,7 |
| | 2013 | 672 | 698 | -26 | 3 | 4,5 | 404 | 30 | 74,3 |
| | 2014 | 735 | 762 | -27 | 4 | 5,4 | 395 | 22 | 55,7 |
| | 2015 | 701 | 764 | -63 | 4 | 5,7 | 416 | 52 | 125,0 |
| Stari Grad | 2011 | 374 | 429 | -55 | - | - | 245 | 22 | 89,8 |
| | 2012 | 358 | 514 | -156 | 2 | 5,6 | 220 | 7 | 31,8 |
| | 2013 | 337 | 451 | -114 | 3 | 8,9 | 211 | 25 | 118,5 |
| | 2014 | 346 | 441 | -95 | 3 | 8,7 | 239 | 15 | 62,8 |
| | 2015 | 389 | 485 | -96 | 5 | 12,9 | 220 | 19 | 86,4 |
| Trnovo | 2011 | 9 | 30 | -21 | - | - | 9 | - | - |
| | 2012 | 10 | 36 | -26 | - | - | 8 | - | - |
| | 2013 | 11 | 26 | -15 | - | - | 8 | 1 | 125,0 |
| | 2014 | 12 | 35 | -23 | - | - | 6 | - | - |
| | 2015 | 10 | 41 | -31 | - | - | 12 | 2 | 166,7 |
| Vogošća | 2011 | 318 | 167 | 151 | - | - | 145 | 10 | 69,0 |
| | 2012 | 301 | 226 | 75 | 1 | 3,3 | 156 | 3 | 19,2 |
| | 2013 | 310 | 212 | 98 | 2 | 6,5 | 175 | 10 | 57,1 |
| | 2014 | 303 | 230 | 73 | 2 | 6,6 | 168 | 2 | 11,9 |
| | 2015 | 301 | 227 | 74 | 2 | 6,6 | 193 | 18 | 93,3 |

¹⁾ Grad Sarajevo (Općine: Centar Sarajevo, Novi Grad Sarajevo, Novo Sarajevo, Stari Grad Sarajevo)

RADNO SPOSOBNO STANOVNIŠTVO PREMA STATUSU U AKTIVNOSTI I SPOLU PO OPĆINAMA

| Teritorija | Spol | Radno sposobno stanovništvo | Radna snaga | | | | | | Ekonomski neaktivni | | | | | |
|---------------|------|-----------------------------|-------------|-----------|-------------|---------------|---------------------|---------|-------------------------------------|------------|-----------------------------------|-------------------|--------|--|
| | | | ukupno | zaposleni | nezaposleni | | | ukupno | učenici/studenti (15 godina i više) | penzioneri | lica koja obavljaju kućne poslove | nesposobni za rad | ostali | |
| | | | | | ukupno | radili ranije | bez radnog iskustva | | | | | | | |
| Ukupno | S | 350.333 | 176.096 | 137.925 | 38.171 | 22.956 | 15.215 | 174.237 | 35.508 | 78.963 | 34.922 | 4.145 | 20.699 | |
| | M | 162.698 | 94.881 | 75.513 | 19.368 | 12.068 | 7.300 | 67.817 | 16.726 | 35.910 | 299 | 2.151 | 12.731 | |
| | Ž | 187.635 | 81.215 | 62.412 | 18.803 | 10.888 | 7.915 | 106.420 | 18.782 | 43.053 | 34.623 | 1.994 | 7.968 | |
| Centar | S | 47.769 | 24.501 | 20.160 | 4.341 | 2.776 | 1.565 | 23.268 | 4.984 | 12.592 | 3.109 | 377 | 2.206 | |
| | M | 21.568 | 12.339 | 10.192 | 2.147 | 1.397 | 750 | 9.229 | 2.304 | 5.303 | 47 | 207 | 1.368 | |
| | Ž | 26.201 | 12.162 | 9.968 | 2.194 | 1.379 | 815 | 14.039 | 2.680 | 7.289 | 3.062 | 170 | 838 | |
| Hadžići | S | 19.787 | 9.367 | 6.957 | 2.410 | 1.332 | 1.078 | 10.420 | 1.715 | 3.538 | 3.382 | 589 | 1.196 | |
| | M | 9.784 | 5.936 | 4.564 | 1.372 | 847 | 525 | 3.848 | 841 | 1.971 | 23 | 317 | 696 | |
| | Ž | 10.003 | 3.431 | 2.393 | 1.038 | 485 | 553 | 6.572 | 874 | 1.567 | 3.359 | 272 | 500 | |
| Ilidža | S | 55.476 | 27.587 | 20.725 | 6.862 | 4.126 | 2.736 | 27.889 | 6.365 | 10.584 | 6.682 | 684 | 3.574 | |
| | M | 26.573 | 15.604 | 12.044 | 3.560 | 2.220 | 1.340 | 10.969 | 3.063 | 5.263 | 34 | 324 | 2.285 | |
| | Ž | 28.903 | 11.983 | 8.681 | 3.302 | 1.906 | 1.396 | 16.920 | 3.302 | 5.321 | 6.648 | 360 | 1.289 | |
| Ilijaš | S | 16.278 | 6.990 | 4.498 | 2.492 | 1.075 | 1.417 | 9.288 | 1.586 | 3.194 | 2.915 | 291 | 1.302 | |
| | M | 7.705 | 4.436 | 3.027 | 1.409 | 685 | 724 | 3.269 | 722 | 1.504 | 10 | 150 | 883 | |
| | Ž | 8.573 | 2.554 | 1.471 | 1.083 | 390 | 693 | 6.019 | 864 | 1.690 | 2.905 | 141 | 419 | |
| Novi Grad | S | 99.792 | 51.040 | 39.699 | 11.341 | 6.892 | 4.449 | 48.752 | 9.598 | 22.430 | 9.846 | 1.128 | 5.750 | |
| | M | 46.109 | 27.233 | 21.641 | 5.592 | 3.508 | 2.084 | 18.876 | 4.453 | 10.186 | 93 | 578 | 3.566 | |
| | Ž | 53.683 | 23.807 | 18.058 | 5.749 | 3.384 | 2.365 | 29.876 | 5.145 | 12.244 | 9.753 | 550 | 2.184 | |
| Novo Sarajevo | S | 55.946 | 29.293 | 24.396 | 4.897 | 3.276 | 1.621 | 26.653 | 5.638 | 13.970 | 3.509 | 432 | 3.104 | |
| | M | 25.028 | 14.452 | 12.149 | 2.303 | 1.558 | 745 | 10.576 | 2.682 | 5.848 | 43 | 229 | 1.774 | |
| | Ž | 30.918 | 14.841 | 12.247 | 2.594 | 1.718 | 876 | 16.077 | 2.956 | 8.122 | 3.466 | 203 | 1.330 | |
| Stari Grad | S | 31.979 | 15.749 | 12.767 | 2.982 | 1.847 | 1.135 | 16.230 | 3.130 | 8.041 | 2.616 | 340 | 2.103 | |
| | M | 14.920 | 8.336 | 6.783 | 1.553 | 970 | 583 | 6.584 | 1.483 | 3.605 | 27 | 196 | 1.273 | |
| | Ž | 17.059 | 7.413 | 5.984 | 1.429 | 877 | 552 | 9.646 | 1.647 | 4.436 | 2.589 | 144 | 830 | |
| Trnovo | S | 1.372 | 501 | 388 | 113 | 58 | 55 | 871 | 72 | 401 | 279 | 39 | 80 | |
| | M | 679 | 335 | 271 | 64 | 35 | 29 | 344 | 23 | 257 | 1 | 9 | 54 | |
| | Ž | 693 | 166 | 117 | 49 | 23 | 26 | 527 | 49 | 144 | 278 | 30 | 26 | |
| Vogošća | S | 21.934 | 11.068 | 8.335 | 2.733 | 1.574 | 1.159 | 10.866 | 2.420 | 4.213 | 2.584 | 265 | 1.384 | |
| | M | 10.332 | 6.210 | 4.842 | 1.368 | 848 | 520 | 4.122 | 1.155 | 1.973 | 21 | 141 | 832 | |
| | Ž | 11.602 | 4.858 | 3.493 | 1.365 | 726 | 639 | 6.744 | 1.265 | 2.240 | 2.563 | 124 | 552 | |

STANOVNIŠTVO PREMA MATERNJEM JEZIKU I SPOLU PO OPĆINAMA

| Teritorija | Spol | Ukupno | Maternji jezik | | | | |
|---------------|------|---------|----------------|----------|--------|--------|-----------|
| | | | bosanski | hrvatski | srpski | ostali | nepoznato |
| Ukupno | S | 413.593 | 377.876 | 11.530 | 9.044 | 14.222 | 921 |
| | M | 195.161 | 179.242 | 5.058 | 3.944 | 6.447 | 470 |
| | Ž | 218.432 | 198.634 | 6.472 | 5.100 | 7.775 | 451 |
| Centar | S | 55.181 | 48.600 | 2.096 | 1.271 | 3.083 | 131 |
| | M | 25.369 | 22.583 | 854 | 558 | 1.310 | 64 |
| | Ž | 29.812 | 26.017 | 1.242 | 713 | 1.773 | 67 |
| Hadžići | S | 23.891 | 23.015 | 96 | 128 | 284 | 368 |
| | M | 11.914 | 11.414 | 44 | 56 | 195 | 205 |
| | Ž | 11.977 | 11.601 | 52 | 72 | 89 | 163 |
| Ilidža | S | 66.730 | 60.755 | 2.372 | 1.262 | 2.291 | 50 |
| | M | 32.359 | 29.547 | 1.109 | 533 | 1.148 | 22 |
| | Ž | 34.371 | 31.208 | 1.263 | 729 | 1.143 | 28 |
| Ilijaš | S | 19.603 | 18.752 | 225 | 328 | 270 | 28 |
| | M | 9.381 | 8.961 | 105 | 157 | 145 | 13 |
| | Ž | 10.222 | 9.791 | 120 | 171 | 125 | 15 |
| Novi Grad | S | 118.553 | 108.621 | 3.124 | 3.154 | 3.442 | 212 |
| | M | 55.735 | 51.344 | 1.355 | 1.374 | 1.561 | 101 |
| | Ž | 62.818 | 57.277 | 1.769 | 1.780 | 1.881 | 111 |
| Novo Sarajevo | S | 64.814 | 56.002 | 3.044 | 2.153 | 3.555 | 60 |
| | M | 29.580 | 25.791 | 1.327 | 935 | 1.502 | 25 |
| | Ž | 35.234 | 30.211 | 1.717 | 1.218 | 2.053 | 35 |
| Stari Grad | S | 36.976 | 35.392 | 401 | 275 | 854 | 54 |
| | M | 17.482 | 16.749 | 198 | 117 | 385 | 33 |
| | Ž | 19.494 | 18.643 | 203 | 158 | 469 | 21 |
| Trnovo | S | 1.502 | 1.384 | 1 | 90 | 26 | 1 |
| | M | 735 | 677 | 0 | 46 | 12 | 0 |
| | Ž | 767 | 707 | 1 | 44 | 14 | 1 |
| Vogošća | S | 26.343 | 25.355 | 171 | 383 | 417 | 17 |
| | M | 12.606 | 12.176 | 66 | 168 | 189 | 7 |
| | Ž | 13.737 | 13.179 | 105 | 215 | 228 | 10 |

STANOVNIŠTVO PREMA STAROSTI PO PETOGODIŠTIMA I SPOLU PO OPĆINAMA

| Teritorija | Spol | Ukupno | Starost | | | | | | | | | | | | | | | | | | Prosječna starost |
|---------------|------|---------|---------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|-------|-------|-------------------|
| | | | 0-4 | 5-9 | 10-14 | 15-19 | 20-24 | 25-29 | 30-34 | 35-39 | 40-44 | 45-49 | 50-54 | 55-59 | 60-64 | 65-69 | 70-74 | 75-79 | 80-84 | 85+ | |
| UKUPNO | S | 413.593 | 22.280 | 20.434 | 20.546 | 26.388 | 25.484 | 31.933 | 33.628 | 30.097 | 26.828 | 28.776 | 31.191 | 31.115 | 27.127 | 17.662 | 15.468 | 13.717 | 7.483 | 3.436 | 39,45 |
| | M | 195.161 | 11.376 | 10.480 | 10.607 | 13.496 | 12.845 | 15.536 | 16.189 | 14.472 | 12.745 | 13.595 | 14.485 | 14.220 | 11.885 | 7.451 | 6.327 | 5.450 | 2.806 | 1.196 | 37,86 |
| | Ž | 218.432 | 10.904 | 9.954 | 9.939 | 12.892 | 12.639 | 16.397 | 17.439 | 15.625 | 14.083 | 15.181 | 16.706 | 16.895 | 15.242 | 10.211 | 9.141 | 8.267 | 4.677 | 2.240 | 40,86 |
| Centar | S | 55.181 | 2.588 | 2.432 | 2.392 | 3.158 | 2.985 | 3.995 | 4.122 | 3.730 | 3.429 | 3.675 | 4.111 | 4.539 | 4.097 | 2.905 | 2.572 | 2.282 | 1.399 | 770 | 42,20 |
| | M | 25.369 | 1.308 | 1.271 | 1.222 | 1.568 | 1.485 | 1.905 | 1.946 | 1.775 | 1.552 | 1.718 | 1.842 | 2.033 | 1.772 | 1.210 | 1.045 | 919 | 512 | 286 | 40,44 |
| | Ž | 29.812 | 1.280 | 1.161 | 1.170 | 1.590 | 1.500 | 2.090 | 2.176 | 1.955 | 1.877 | 1.957 | 2.269 | 2.506 | 2.325 | 1.695 | 1.527 | 1.363 | 887 | 484 | 43,69 |
| Hadžići | S | 23.891 | 1.380 | 1.339 | 1.385 | 1.818 | 1.653 | 1.836 | 1.833 | 1.665 | 1.633 | 1.846 | 1.952 | 1.673 | 1.320 | 887 | 662 | 602 | 293 | 114 | 37,13 |
| | M | 11.914 | 682 | 704 | 744 | 991 | 870 | 1.004 | 904 | 825 | 832 | 906 | 941 | 822 | 621 | 375 | 289 | 240 | 122 | 42 | 35,88 |
| | Ž | 11.977 | 698 | 635 | 641 | 827 | 783 | 832 | 929 | 840 | 801 | 940 | 1.011 | 851 | 699 | 512 | 373 | 362 | 171 | 72 | 38,37 |
| Iliđa | S | 66.730 | 3.915 | 3.664 | 3.675 | 4.839 | 4.537 | 5.189 | 5.463 | 4.766 | 4.564 | 4.805 | 5.065 | 4.655 | 3.832 | 2.498 | 2.175 | 1.853 | 890 | 345 | 37,52 |
| | M | 32.359 | 2.013 | 1.896 | 1.877 | 2.519 | 2.347 | 2.577 | 2.675 | 2.245 | 2.208 | 2.352 | 2.472 | 2.187 | 1.722 | 1.124 | 911 | 775 | 338 | 121 | 36,30 |
| | Ž | 34.371 | 1.902 | 1.768 | 1.798 | 2.320 | 2.190 | 2.612 | 2.788 | 2.521 | 2.356 | 2.453 | 2.593 | 2.468 | 2.110 | 1.374 | 1.264 | 1.078 | 552 | 224 | 38,67 |
| Ilijaš | S | 19.603 | 1.085 | 1.128 | 1.112 | 1.440 | 1.577 | 1.441 | 1.577 | 1.371 | 1.350 | 1.427 | 1.519 | 1.385 | 1.078 | 645 | 593 | 513 | 261 | 101 | 37,08 |
| | M | 9.381 | 556 | 564 | 556 | 723 | 819 | 738 | 788 | 695 | 645 | 653 | 692 | 643 | 460 | 271 | 218 | 220 | 98 | 42 | 35,61 |
| | Ž | 10.222 | 529 | 564 | 556 | 717 | 758 | 703 | 789 | 676 | 705 | 774 | 827 | 742 | 618 | 374 | 375 | 293 | 163 | 59 | 38,43 |
| Novi Grad | S | 118.553 | 6.754 | 6.046 | 5.961 | 7.216 | 6.821 | 9.236 | 10.261 | 9.451 | 7.789 | 8.130 | 8.559 | 8.642 | 7.928 | 5.096 | 4.430 | 3.664 | 1.834 | 735 | 38,99 |
| | M | 55.735 | 3.488 | 3.071 | 3.067 | 3.634 | 3.353 | 4.435 | 4.916 | 4.592 | 3.746 | 3.938 | 3.915 | 3.863 | 3.372 | 2.112 | 1.847 | 1.437 | 689 | 260 | 37,44 |
| | Ž | 62.818 | 3.266 | 2.975 | 2.894 | 3.582 | 3.468 | 4.801 | 5.345 | 4.859 | 4.043 | 4.192 | 4.644 | 4.779 | 4.556 | 2.984 | 2.583 | 2.227 | 1.145 | 475 | 40,36 |
| Novo Sarajevo | S | 64.814 | 3.295 | 2.736 | 2.837 | 3.701 | 3.789 | 5.196 | 5.296 | 4.614 | 4.120 | 4.490 | 4.908 | 4.877 | 4.292 | 2.828 | 2.634 | 2.731 | 1.651 | 819 | 41,12 |
| | M | 29.580 | 1.645 | 1.414 | 1.493 | 1.907 | 1.837 | 2.410 | 2.477 | 2.165 | 1.840 | 2.007 | 2.285 | 2.218 | 1.829 | 1.112 | 1.020 | 1.024 | 608 | 289 | 39,21 |
| | Ž | 35.234 | 1.650 | 1.322 | 1.344 | 1.794 | 1.952 | 2.786 | 2.819 | 2.449 | 2.280 | 2.483 | 2.623 | 2.659 | 2.463 | 1.716 | 1.614 | 1.707 | 1.043 | 530 | 42,73 |
| Stari Grad | S | 36.976 | 1.623 | 1.593 | 1.781 | 2.301 | 2.178 | 2.822 | 2.732 | 2.445 | 2.104 | 2.464 | 2.918 | 3.215 | 2.846 | 1.828 | 1.568 | 1.399 | 746 | 413 | 41,45 |
| | M | 17.482 | 835 | 800 | 927 | 1.190 | 1.097 | 1.392 | 1.319 | 1.156 | 1.048 | 1.153 | 1.324 | 1.505 | 1.343 | 813 | 635 | 554 | 284 | 107 | 39,85 |
| | Ž | 19.494 | 788 | 793 | 854 | 1.111 | 1.081 | 1.430 | 1.413 | 1.289 | 1.056 | 1.311 | 1.594 | 1.710 | 1.503 | 1.015 | 933 | 845 | 462 | 306 | 42,88 |
| Trnovo | S | 1.502 | 40 | 41 | 49 | 59 | 68 | 69 | 73 | 66 | 78 | 87 | 113 | 171 | 194 | 141 | 113 | 76 | 52 | 12 | 49,14 |
| | M | 735 | 12 | 16 | 28 | 31 | 30 | 41 | 39 | 38 | 43 | 48 | 62 | 70 | 86 | 70 | 52 | 37 | 26 | 6 | 48,92 |
| | Ž | 767 | 28 | 25 | 21 | 28 | 38 | 28 | 34 | 28 | 35 | 39 | 51 | 101 | 108 | 71 | 61 | 39 | 26 | 6 | 49,36 |
| Vogošća | S | 26.343 | 1.600 | 1.455 | 1.354 | 1.856 | 1.876 | 2.149 | 2.271 | 1.989 | 1.761 | 1.852 | 2.046 | 1.958 | 1.540 | 834 | 721 | 597 | 357 | 127 | 37,01 |
| | M | 12.606 | 837 | 744 | 693 | 933 | 1.007 | 1.034 | 1.125 | 981 | 831 | 820 | 952 | 879 | 680 | 364 | 310 | 244 | 129 | 43 | 35,55 |
| | Ž | 13.737 | 763 | 711 | 661 | 923 | 869 | 1.115 | 1.146 | 1.008 | 930 | 1.032 | 1.094 | 1.079 | 860 | 470 | 411 | 353 | 228 | 84 | 38,35 |

DOMAĆINSTVA PREMA BROJU ČLANOVA PO OPĆINAMA

| Teritorija | Ukupno | Broj članova | | | | | | | | Prosječan broj članova |
|----------------------|---------|--------------|--------|--------|--------|-------|-------|-----|----------|------------------------|
| | | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 i više | |
| Ukupno | 148.871 | 32.671 | 38.480 | 32.297 | 30.523 | 9.906 | 3.254 | 988 | 752 | 2,76 |
| Centar | 21.484 | 5.733 | 5.977 | 4.414 | 3.832 | 1.042 | 318 | 99 | 69 | 2,55 |
| Hadžići | 7.530 | 1.198 | 1.673 | 1.608 | 1.873 | 735 | 311 | 79 | 53 | 3,11 |
| Ilidža | 22.296 | 4.041 | 5.455 | 4.784 | 5.079 | 1.845 | 684 | 222 | 186 | 2,97 |
| Ilijaš | 6.386 | 1.020 | 1.516 | 1.399 | 1.476 | 616 | 240 | 69 | 50 | 3,07 |
| Novi Grad | 42.274 | 8.666 | 10.926 | 9.682 | 8.817 | 2.831 | 856 | 281 | 215 | 2,79 |
| Novo Sarajevo | 25.690 | 6.988 | 7.065 | 5.402 | 4.557 | 1.205 | 322 | 79 | 72 | 2,52 |
| Stari Grad | 13.753 | 3.404 | 3.523 | 2.857 | 2.674 | 875 | 277 | 88 | 55 | 2,68 |
| Trnovo | 647 | 196 | 246 | 90 | 63 | 33 | 13 | 2 | 4 | 2,32 |
| Vogošća | 8.811 | 1.425 | 2.099 | 2.061 | 2.152 | 724 | 233 | 69 | 48 | 2,99 |

STANOVNIŠTVO PREMA ETNIČKOM/NACIONALNOM IZJAŠNJAVANJU I SPOLU PO OPĆINAMA

| Teritorija | Spol | Ukupno | Etnička/Nacionalna pripadnost | | | | | |
|----------------------|------|---------|-------------------------------|--------|--------|------------------|--------|-----------|
| | | | Bošnjaci | Hrvati | Srbi | ne izjašnjava se | ostali | nepoznato |
| Ukupno | S | 413.593 | 346.575 | 17.520 | 13.300 | 7.250 | 28.075 | 873 |
| | M | 195.161 | 165.093 | 7.576 | 5.511 | 3.054 | 13.472 | 455 |
| | Ž | 218.432 | 181.482 | 9.944 | 7.789 | 4.196 | 14.603 | 418 |
| Centar | S | 55.181 | 41.702 | 3.333 | 2.186 | 1.617 | 6.203 | 140 |
| | M | 25.369 | 19.461 | 1.334 | 918 | 691 | 2.898 | 67 |
| | Ž | 29.812 | 22.241 | 1.999 | 1.268 | 926 | 3.305 | 73 |
| Hadžići | S | 23.891 | 22.120 | 179 | 218 | 117 | 900 | 357 |
| | M | 11.914 | 10.946 | 81 | 91 | 61 | 533 | 202 |
| | Ž | 11.977 | 11.174 | 98 | 127 | 56 | 367 | 155 |
| Iliđa | S | 66.730 | 58.120 | 3.030 | 1.600 | 657 | 3.259 | 64 |
| | M | 32.359 | 28.327 | 1.410 | 647 | 288 | 1.653 | 34 |
| | Ž | 34.371 | 29.793 | 1.620 | 953 | 369 | 1.606 | 30 |
| Ilijaš | S | 19.603 | 18.151 | 382 | 421 | 101 | 528 | 20 |
| | M | 9.381 | 8.686 | 178 | 200 | 41 | 268 | 8 |
| | Ž | 10.222 | 9.465 | 204 | 221 | 60 | 260 | 12 |
| Novi Grad | S | 118.553 | 99.773 | 4.947 | 4.367 | 2.103 | 7.174 | 189 |
| | M | 55.735 | 47.427 | 2.164 | 1.822 | 862 | 3.368 | 92 |
| | Ž | 62.818 | 52.346 | 2.783 | 2.545 | 1.241 | 3.806 | 97 |
| Novo Sarajevo | S | 64.814 | 48.188 | 4.639 | 3.402 | 1.893 | 6.655 | 37 |
| | M | 29.580 | 22.351 | 1.972 | 1.385 | 783 | 3.070 | 19 |
| | Ž | 35.234 | 25.837 | 2.667 | 2.017 | 1.110 | 3.585 | 18 |
| Stari Grad | S | 36.976 | 32.794 | 685 | 467 | 547 | 2.434 | 49 |
| | M | 17.482 | 15.531 | 303 | 180 | 235 | 1.205 | 28 |
| | Ž | 19.494 | 17.263 | 382 | 287 | 312 | 1.229 | 21 |
| Trnovo | S | 1.502 | 1.376 | 4 | 97 | 3 | 21 | 1 |
| | M | 735 | 671 | 1 | 48 | 1 | 14 | 0 |
| | Ž | 767 | 705 | 3 | 49 | 2 | 7 | 1 |
| Vogošća | S | 26.343 | 24.351 | 321 | 542 | 212 | 901 | 16 |
| | M | 12.606 | 11.693 | 133 | 220 | 92 | 463 | 5 |
| | Ž | 13.737 | 12.658 | 188 | 322 | 120 | 438 | 11 |

STANOVNIŠTVO STARO 15 I VIŠE GODINA PREMA ZAKONSKOM BRAČNOM STANJU I SPOLU PO OPĆINAMA

| | Spol | Ukupno | Zakonsko bračno stanje | | | |
|---------------|------|---------|------------------------|----------------|---------------------|-----------------|
| | | | nikad oženjen/ udata | oženjen/ udata | razveden/ razvedena | udovac/ udovica |
| Ukupno | S | 350.333 | 96.883 | 198.236 | 16.818 | 38.396 |
| | M | 162.698 | 51.403 | 98.726 | 6.228 | 6.341 |
| | Ž | 187.635 | 45.480 | 99.510 | 10.590 | 32.055 |
| Centar | S | 47.769 | 13.687 | 25.628 | 2.853 | 5.601 |
| | M | 21.568 | 6.922 | 12.694 | 1.007 | 945 |
| | Ž | 26.201 | 6.765 | 12.934 | 1.846 | 4.656 |
| Hadžići | S | 19.787 | 5.200 | 12.078 | 569 | 1.940 |
| | M | 9.784 | 3.111 | 6.088 | 234 | 351 |
| | Ž | 10.003 | 2.089 | 5.990 | 335 | 1.589 |
| Ilidža | S | 55.476 | 15.356 | 32.767 | 2.060 | 5.293 |
| | M | 26.573 | 8.454 | 16.381 | 860 | 878 |
| | Ž | 28.903 | 6.902 | 16.386 | 1.200 | 4.415 |
| Ilijaš | S | 16.278 | 4.376 | 9.410 | 482 | 2.010 |
| | M | 7.705 | 2.512 | 4.717 | 207 | 269 |
| | Ž | 8.573 | 1.864 | 4.693 | 275 | 1.741 |
| Novi Grad | S | 99.792 | 26.888 | 57.216 | 4.926 | 10.762 |
| | M | 46.109 | 14.149 | 28.424 | 1.714 | 1.822 |
| | Ž | 53.683 | 12.739 | 28.792 | 3.212 | 8.940 |
| Novo Sarajevo | S | 55.946 | 16.339 | 29.829 | 3.323 | 6.455 |
| | M | 25.028 | 8.072 | 14.786 | 1.142 | 1.028 |
| | Ž | 30.918 | 8.267 | 15.043 | 2.181 | 5.427 |
| Stari Grad | S | 31.979 | 8.889 | 17.516 | 1.775 | 3.799 |
| | M | 14.920 | 4.768 | 8.731 | 751 | 670 |
| | Ž | 17.059 | 4.121 | 8.785 | 1.024 | 3.129 |
| Trnovo | S | 1.372 | 311 | 869 | 15 | 177 |
| | M | 679 | 173 | 452 | 10 | 44 |
| | Ž | 693 | 138 | 417 | 5 | 133 |
| Vogošća | S | 21.934 | 5.837 | 12.923 | 815 | 2.359 |
| | M | 10.332 | 3.242 | 6.453 | 303 | 334 |
| | Ž | 11.602 | 2.595 | 6.470 | 512 | 2.025 |

STANOVNIŠTVO PREMA IZJAŠNJAVANJU O VJEROISPOVIJESTI I SPOLU PO OPĆINAMA

| Teritorija | Spol | Ukupno | Vjeroispovijest | | | | | | | |
|----------------------|------|---------|-----------------|-----------|-------------|----------|--------|------------------|--------|-----------|
| | | | islamska | katolička | pravoslavna | agnostik | ateist | ne izjašnjava se | ostali | nepoznato |
| Ukupno | S | 413.593 | 350.594 | 16.530 | 13.543 | 4.817 | 10.506 | 9.910 | 6.812 | 881 |
| | M | 195.161 | 167.056 | 6.905 | 5.294 | 2.165 | 5.400 | 4.538 | 3.333 | 470 |
| | Ž | 218.432 | 183.538 | 9.625 | 8.249 | 2.652 | 5.106 | 5.372 | 3.479 | 411 |
| Centar | S | 55.181 | 42.459 | 2.887 | 2.028 | 1.569 | 3.175 | 2.364 | 580 | 119 |
| | M | 25.369 | 19.807 | 1.101 | 769 | 677 | 1.585 | 1.081 | 291 | 58 |
| | Ž | 29.812 | 22.652 | 1.786 | 1.259 | 892 | 1.590 | 1.283 | 289 | 61 |
| Hadžići | S | 23.891 | 22.442 | 195 | 243 | 27 | 97 | 138 | 382 | 367 |
| | M | 11.914 | 11.181 | 90 | 100 | 11 | 60 | 66 | 196 | 210 |
| | Ž | 11.977 | 11.261 | 105 | 143 | 16 | 37 | 72 | 186 | 157 |
| Ilidža | S | 66.730 | 59.055 | 3.006 | 1.689 | 241 | 619 | 862 | 1.201 | 57 |
| | M | 32.359 | 28.874 | 1.364 | 647 | 117 | 350 | 391 | 589 | 27 |
| | Ž | 34.371 | 30.181 | 1.642 | 1.042 | 124 | 269 | 471 | 612 | 30 |
| Ilijaš | S | 19.603 | 18.224 | 387 | 438 | 27 | 86 | 92 | 325 | 24 |
| | M | 9.381 | 8.714 | 176 | 203 | 10 | 52 | 42 | 174 | 10 |
| | Ž | 10.222 | 9.510 | 211 | 235 | 17 | 34 | 50 | 151 | 14 |
| Novi Grad | S | 118.553 | 100.897 | 4.896 | 4.659 | 1.098 | 2.483 | 2.717 | 1.620 | 183 |
| | M | 55.735 | 47.911 | 2.054 | 1.843 | 506 | 1.301 | 1.254 | 772 | 94 |
| | Ž | 62.818 | 52.986 | 2.842 | 2.816 | 592 | 1.182 | 1.463 | 848 | 89 |
| Novo Sarajevo | S | 64.814 | 48.463 | 4.198 | 3.314 | 1.431 | 3.195 | 2.699 | 1.468 | 46 |
| | M | 29.580 | 22.386 | 1.729 | 1.279 | 652 | 1.590 | 1.238 | 680 | 26 |
| | Ž | 35.234 | 26.077 | 2.469 | 2.035 | 779 | 1.605 | 1.461 | 788 | 20 |
| Stari Grad | S | 36.976 | 33.269 | 627 | 531 | 315 | 639 | 776 | 757 | 62 |
| | M | 17.482 | 15.782 | 268 | 189 | 137 | 343 | 342 | 387 | 34 |
| | Ž | 19.494 | 17.487 | 359 | 342 | 178 | 296 | 434 | 370 | 28 |
| Trnovo | S | 1.502 | 1.372 | 3 | 96 | 10 | 5 | 3 | 12 | 1 |
| | M | 735 | 669 | 2 | 48 | 6 | 4 | 1 | 5 | 0 |
| | Ž | 767 | 703 | 1 | 48 | 4 | 1 | 2 | 7 | 1 |
| Vogošća | S | 26.343 | 24.413 | 331 | 545 | 99 | 207 | 259 | 467 | 22 |
| | M | 12.606 | 11.732 | 121 | 216 | 49 | 115 | 123 | 239 | 11 |
| | Ž | 13.737 | 12.681 | 210 | 329 | 50 | 92 | 136 | 228 | 11 |

ŽENSKO STANOVNIŠTVO STARO 15 I VIŠE GODINA
PREMA UKUPNOM BROJU ŽIVOROĐENE DJECE PO OPĆINAMA

| Teritorija | Ukupno | Ukupan broj živorođene djece | | | | | |
|----------------------|---------|------------------------------|----------|---------|---------|---------|----------------|
| | | nije radala | 1 dijete | 2 djece | 3 djece | 4 djece | 5 i više djece |
| Ukupno | 187.635 | 57.188 | 32.682 | 67.572 | 19.921 | 5.881 | 4.391 |
| Centar | 26.201 | 8.540 | 5.078 | 9.471 | 2.228 | 549 | 335 |
| Hadžići | 10.003 | 2.634 | 1.429 | 3.632 | 1.445 | 475 | 388 |
| Iliđža | 28.903 | 8.609 | 4.309 | 10.263 | 3.666 | 1.168 | 888 |
| Ilijaš | 8.573 | 2.229 | 1.196 | 2.935 | 1.253 | 494 | 466 |
| Novi Grad | 53.683 | 16.129 | 9.593 | 19.695 | 5.446 | 1.594 | 1.226 |
| Novo Sarajevo | 30.918 | 10.414 | 6.222 | 10.864 | 2.461 | 590 | 367 |
| Stari Grad | 17.059 | 5.243 | 2.934 | 6.147 | 1.872 | 540 | 323 |
| Trnovo | 693 | 158 | 46 | 272 | 127 | 50 | 40 |
| Vogošća | 11.602 | 3.232 | 1.875 | 4.293 | 1.423 | 421 | 358 |

NEPISMENO STANOVNIŠTVO STARO 10 I VIŠE GODINA PREMA SPOLU PO OPĆINAMA

| Teritorija | Spol | Ukupno | Nepismeni | | Bez odgovora |
|----------------------|------|---------|-----------|-------|--------------|
| | | | broj | % | |
| Ukupno | S | 370.879 | 6.306 | 1,70 | 2.003 |
| | M | 173.305 | 748 | 0,43 | 571 |
| | Ž | 197.574 | 5.558 | 2,81 | 1.432 |
| Centar | S | 50.161 | 414 | 0,83 | 213 |
| | M | 22.790 | 60 | 0,26 | 55 |
| | Ž | 27.371 | 354 | 1,29 | 158 |
| Hadžići | S | 21.172 | 819 | 3,87 | 173 |
| | M | 10.528 | 198 | 1,88 | 43 |
| | Ž | 10.644 | 621 | 5,83 | 130 |
| Iliđa | S | 59.151 | 1.111 | 1,88 | 377 |
| | M | 28.450 | 107 | 0,38 | 108 |
| | Ž | 30.701 | 1.004 | 3,27 | 269 |
| Ilijaš | S | 17.390 | 703 | 4,04 | 107 |
| | M | 8.261 | 60 | 0,73 | 30 |
| | Ž | 9.129 | 643 | 7,04 | 77 |
| Novi Grad | S | 105.753 | 1.629 | 1,54 | 601 |
| | M | 49.176 | 159 | 0,32 | 176 |
| | Ž | 56.577 | 1.470 | 2,60 | 425 |
| Novo Sarajevo | S | 58.783 | 508 | 0,86 | 215 |
| | M | 26.521 | 58 | 0,22 | 62 |
| | Ž | 32.262 | 450 | 1,39 | 153 |
| Stari Grad | S | 33.760 | 436 | 1,29 | 187 |
| | M | 15.847 | 44 | 0,28 | 63 |
| | Ž | 17.913 | 392 | 2,19 | 124 |
| Trnovo | S | 1.421 | 147 | 10,34 | 7 |
| | M | 707 | 12 | 1,70 | 3 |
| | Ž | 714 | 135 | 18,91 | 4 |
| Vogošća | S | 23.288 | 539 | 2,31 | 123 |
| | M | 11.025 | 50 | 0,45 | 31 |
| | Ž | 12.263 | 489 | 3,99 | 92 |

STANOVNIŠTVO STARO 15 I VIŠE GODINA PREMA NAJVIŠOJ ZAVRŠENOJ ŠKOLI I SPOLU PO OPĆINAMA

| Teritorija | Spol | Ukupno | Bez ikakvog obrazovanja | Nepotpuno osnovno obrazovanje | Osnovna škola | Srednja škola | Specijalizacija poslije srednje škole | Viša škola i prvi stepen fakulteta | Visoka škola/fakultet/akademija/univerzitet |
|----------------------|------|---------|-------------------------|-------------------------------|---------------|---------------|---------------------------------------|------------------------------------|---|
| Ukupno | S | 350.333 | 9.766 | 14.669 | 54.955 | 186.928 | 2.385 | 14.716 | 66.914 |
| | M | 162.698 | 1.417 | 2.568 | 19.427 | 99.295 | 1.938 | 7.875 | 30.178 |
| | Ž | 187.635 | 8.349 | 12.101 | 35.528 | 87.633 | 447 | 6.841 | 36.736 |
| Centar | S | 47.769 | 675 | 1.129 | 5.446 | 22.213 | 282 | 2.724 | 15.300 |
| | M | 21.568 | 103 | 181 | 1.889 | 10.885 | 220 | 1.284 | 7.006 |
| | Ž | 26.201 | 572 | 948 | 3.557 | 11.328 | 62 | 1.440 | 8.294 |
| Hadžići | S | 19.787 | 1.177 | 1.630 | 4.317 | 10.861 | 89 | 406 | 1.307 |
| | M | 9.784 | 266 | 272 | 1.641 | 6.625 | 74 | 267 | 639 |
| | Ž | 10.003 | 911 | 1.358 | 2.676 | 4.236 | 15 | 139 | 668 |
| Hadža | S | 55.476 | 1.729 | 2.597 | 9.887 | 31.683 | 375 | 1.896 | 7.309 |
| | M | 26.573 | 234 | 419 | 3.476 | 17.593 | 311 | 1.085 | 3.455 |
| | Ž | 28.903 | 1.495 | 2.178 | 6.411 | 14.090 | 64 | 811 | 3.854 |
| Ilijaš | S | 16.278 | 990 | 1.548 | 3.968 | 8.352 | 97 | 282 | 1.041 |
| | M | 7.705 | 112 | 336 | 1.526 | 4.982 | 82 | 169 | 498 |
| | Ž | 8.573 | 878 | 1.212 | 2.442 | 3.370 | 15 | 113 | 543 |
| Novi Grad | S | 99.792 | 2.624 | 4.062 | 15.973 | 55.560 | 665 | 4.084 | 16.824 |
| | M | 46.109 | 362 | 739 | 5.492 | 29.274 | 539 | 2.238 | 7.465 |
| | Ž | 53.683 | 2.262 | 3.323 | 10.481 | 26.286 | 126 | 1.846 | 9.359 |
| Novo Sarajevo | S | 55.946 | 872 | 1.351 | 6.456 | 27.377 | 446 | 3.299 | 16.145 |
| | M | 25.028 | 119 | 210 | 2.258 | 13.288 | 346 | 1.675 | 7.132 |
| | Ž | 30.918 | 753 | 1.141 | 4.198 | 14.089 | 100 | 1.624 | 9.013 |
| Stari Grad | S | 31.979 | 710 | 1.020 | 4.518 | 18.034 | 238 | 1.353 | 6.106 |
| | M | 14.920 | 100 | 155 | 1.634 | 9.459 | 197 | 736 | 2.639 |
| | Ž | 17.059 | 610 | 865 | 2.884 | 8.575 | 41 | 617 | 3.467 |
| Trnovo | S | 1.372 | 203 | 217 | 290 | 549 | 13 | 28 | 72 |
| | M | 679 | 28 | 67 | 124 | 391 | 11 | 23 | 35 |
| | Ž | 693 | 175 | 150 | 166 | 158 | 2 | 5 | 37 |
| Vogošća | S | 21.934 | 786 | 1.115 | 4.100 | 12.299 | 180 | 644 | 2.810 |
| | M | 10.332 | 93 | 189 | 1.387 | 6.798 | 158 | 398 | 1.309 |
| | Ž | 11.602 | 693 | 926 | 2.713 | 5.501 | 22 | 246 | 1.501 |

KOMPJUTERSKI PISMENO STANOVNIŠTVO STARO 10 I VIŠE GODINA PREMA SPOLU PO OPĆINAMA

| Teritorija | Spol | Ukupno | Kompjuterski pismena lica | Lica koja djelimično poznaju rad na računaru | Kompjuterski nepismena lica | Nepoznato |
|----------------------|------|---------|---------------------------|--|-----------------------------|-----------|
| Ukupno | S | 370.879 | 196.482 | 58.382 | 113.462 | 2.553 |
| | M | 173.305 | 96.733 | 28.840 | 46.490 | 1.242 |
| | Ž | 197.574 | 99.749 | 29.542 | 66.972 | 1.311 |
| Centar | S | 50.161 | 30.451 | 6.518 | 12.820 | 372 |
| | M | 22.790 | 14.557 | 3.065 | 5.012 | 156 |
| | Ž | 27.371 | 15.894 | 3.453 | 7.808 | 216 |
| Hadžići | S | 21.172 | 8.337 | 3.710 | 8.802 | 323 |
| | M | 10.528 | 4.450 | 2.056 | 3.857 | 165 |
| | Ž | 10.644 | 3.887 | 1.654 | 4.945 | 158 |
| Iliđža | S | 59.151 | 29.711 | 10.669 | 18.365 | 406 |
| | M | 28.450 | 15.070 | 5.438 | 7.751 | 191 |
| | Ž | 30.701 | 14.641 | 5.231 | 10.614 | 215 |
| Ilijaš | S | 17.390 | 6.328 | 3.577 | 7.337 | 148 |
| | M | 8.261 | 3.342 | 1.855 | 2.995 | 69 |
| | Ž | 9.129 | 2.986 | 1.722 | 4.342 | 79 |
| Novi Grad | S | 105.753 | 55.791 | 17.158 | 32.161 | 643 |
| | M | 49.176 | 27.315 | 8.359 | 13.169 | 333 |
| | Ž | 56.577 | 28.476 | 8.799 | 18.992 | 310 |
| Novo Sarajevo | S | 58.783 | 35.922 | 7.670 | 14.870 | 321 |
| | M | 26.521 | 17.154 | 3.531 | 5.691 | 145 |
| | Ž | 32.262 | 18.768 | 4.139 | 9.179 | 176 |
| Stari Grad | S | 33.760 | 17.867 | 5.023 | 10.665 | 205 |
| | M | 15.847 | 8.681 | 2.479 | 4.575 | 112 |
| | Ž | 17.913 | 9.186 | 2.544 | 6.090 | 93 |
| Trnovo | S | 1.421 | 310 | 183 | 923 | 5 |
| | M | 707 | 171 | 117 | 417 | 2 |
| | Ž | 714 | 139 | 66 | 506 | 3 |
| Vogošća | S | 23.288 | 11.765 | 3.874 | 7.519 | 130 |
| | M | 11.025 | 5.993 | 1.940 | 3.023 | 69 |
| | Ž | 12.263 | 5.772 | 1.934 | 4.496 | 61 |

OSOBE SA POTEŠKOĆAMA PREMA VRSTI POTEŠKOĆE I SPOLU PO OPĆINAMA

| Teritorija | Spol | Ukupno | Ukupno sa poteškoćama | Vrsta poteškoće <i>Type of disability</i> | | | | | | Sa više poteškoća |
|----------------------|------|---------|-----------------------|--|----------------------------------|-------------------------------|----------------------------|--|--|-------------------|
| | | | | Vid iako nosi naočale | Sluh, iako koristi slušni aparat | Hod ili penjanje uz stepenice | Pamćenje ili koncentracija | Odijevanje i održavanje lične higijene | Komunikacija (sporazumijevanje sa drugima) | |
| Ukupno | S | 413.593 | 35.729 | 13.979 | 8.067 | 23.636 | 6.712 | 5.009 | 3.637 | 13.442 |
| | M | 195.161 | 15.041 | 5.441 | 3.656 | 9.240 | 2.892 | 2.009 | 1.712 | 5.278 |
| | Ž | 218.432 | 20.688 | 8.538 | 4.411 | 14.396 | 3.820 | 3.000 | 1.925 | 8.164 |
| Centar | S | 55.181 | 4.800 | 1.787 | 1.049 | 3.318 | 799 | 635 | 386 | 1.789 |
| | M | 25.369 | 1.914 | 671 | 475 | 1.231 | 351 | 227 | 169 | 668 |
| | Ž | 29.812 | 2.886 | 1.116 | 574 | 2.087 | 448 | 408 | 217 | 1.121 |
| Hadžići | S | 23.891 | 2.264 | 917 | 528 | 1.385 | 650 | 449 | 405 | 973 |
| | M | 11.914 | 1.055 | 394 | 249 | 580 | 334 | 221 | 209 | 446 |
| | Ž | 11.977 | 1.209 | 523 | 279 | 805 | 316 | 228 | 196 | 527 |
| Ilidža | S | 66.730 | 5.142 | 2.009 | 1.185 | 3.404 | 978 | 767 | 537 | 1.907 |
| | M | 32.359 | 2.257 | 812 | 569 | 1.407 | 405 | 295 | 257 | 763 |
| | Ž | 34.371 | 2.885 | 1.197 | 616 | 1.997 | 573 | 472 | 280 | 1.144 |
| Ilijaš | S | 19.603 | 1.733 | 724 | 382 | 1.054 | 382 | 246 | 212 | 660 |
| | M | 9.381 | 756 | 281 | 178 | 431 | 167 | 98 | 105 | 275 |
| | Ž | 10.222 | 977 | 443 | 204 | 623 | 215 | 148 | 107 | 385 |
| Novi Grad | S | 118.553 | 10.183 | 4.078 | 2.297 | 6.627 | 1.760 | 1.361 | 956 | 3.772 |
| | M | 55.735 | 4.283 | 1.587 | 1.014 | 2.604 | 718 | 544 | 440 | 1.445 |
| | Ž | 62.818 | 5.900 | 2.491 | 1.283 | 4.023 | 1.042 | 817 | 516 | 2.327 |
| Novo Sarajevo | S | 64.814 | 5.230 | 1.803 | 1.142 | 3.679 | 952 | 743 | 505 | 1.938 |
| | M | 29.580 | 2.076 | 657 | 479 | 1.350 | 396 | 286 | 227 | 722 |
| | Ž | 35.234 | 3.154 | 1.146 | 663 | 2.329 | 556 | 457 | 278 | 1.216 |
| Stari Grad | S | 36.976 | 3.785 | 1.538 | 857 | 2.457 | 663 | 460 | 367 | 1.390 |
| | M | 17.482 | 1.582 | 579 | 389 | 958 | 284 | 185 | 170 | 536 |
| | Ž | 19.494 | 2.203 | 959 | 468 | 1.499 | 379 | 275 | 197 | 854 |
| Trnovo | S | 1.502 | 195 | 74 | 46 | 136 | 37 | 22 | 17 | 74 |
| | M | 735 | 82 | 32 | 21 | 54 | 13 | 7 | 7 | 31 |
| | Ž | 767 | 113 | 42 | 25 | 82 | 24 | 15 | 10 | 43 |
| Vogošća | S | 26.343 | 2.397 | 1.049 | 581 | 1.576 | 491 | 326 | 252 | 939 |
| | M | 12.606 | 1.036 | 428 | 282 | 625 | 224 | 146 | 128 | 392 |
| | Ž | 13.737 | 1.361 | 621 | 299 | 951 | 267 | 180 | 124 | 547 |

STAMBENE ZGRADE PREMA BROJU STANOVA PO OPĆINAMA

| Teritoria | Ukupan broj zgrada | Broj zgrada prema broju stanova | | | | | | | | | |
|---------------|--------------------|---------------------------------|-----------|-----------|--------------|-------------|-----------------|------------------|------------------|------------------|-----|
| | | jedan stan | dva stana | tri stana | četiri stana | pet stanova | sa 6-10 stanova | sa 11-20 stanova | sa 21-30 stanova | sa 31-50 stanova | 51+ |
| Ukupno | 81.545 | 47.236 | 21.490 | 6.331 | 1.663 | 487 | 1.749 | 1.320 | 453 | 406 | 410 |
| Centar | 8.307 | 3.647 | 2.205 | 883 | 296 | 129 | 558 | 425 | 67 | 50 | 47 |
| Hadžići | 8.791 | 7.415 | 1.104 | 154 | 33 | 7 | 40 | 20 | 3 | 12 | 3 |
| Ilidža | 17.197 | 10.290 | 4.801 | 1.305 | 264 | 68 | 235 | 112 | 30 | 47 | 45 |
| Ilijaš | 7.371 | 5.405 | 1.670 | 154 | 59 | 11 | 21 | 35 | 12 | 4 | 0 |
| Novi Grad | 15.355 | 6.749 | 4.996 | 1.778 | 436 | 107 | 429 | 330 | 236 | 177 | 117 |
| Novo Sarajevo | 6.078 | 2.174 | 1.999 | 846 | 230 | 79 | 200 | 215 | 61 | 96 | 178 |
| Stari Grad | 10.144 | 5.681 | 2.904 | 874 | 281 | 81 | 214 | 99 | 5 | 3 | 2 |
| Trnovo | 1.520 | 1.226 | 239 | 23 | 9 | 0 | 4 | 4 | 9 | 6 | 0 |
| Vogošća | 6.782 | 4.649 | 1.572 | 314 | 55 | 5 | 48 | 80 | 30 | 11 | 18 |

STANOVNI ZA STANOVANJE PREMA BROJU SOBA I POVRŠINI PO OPĆINAMA

| Teritoria | Ukupan broj stanova, površina u m ² | Vrsta stana | | | | | | | | |
|---------------|--|-------------|-----------|-----------|-----------|---------|---------|---------|---------------|--|
| | | 1-sobni | 2-sobni | 3-sobni | 4-sobni | 5-sobni | 6-sobni | 7-sobni | 8 i višesobni | |
| Ukupno | | | | | | | | | | |
| broj | 209.481 | 5.632 | 100.236 | 77.121 | 18.000 | 4.999 | 2.231 | 537 | 725 | |
| površina | 14.097.767 | 178.040 | 5.584.031 | 5.507.065 | 1.675.087 | 590.782 | 316.822 | 89.885 | 156.055 | |
| Centar | | | | | | | | | | |
| broj | 29.781 | 496 | 11.320 | 13.556 | 3.196 | 745 | 294 | 77 | 97 | |
| površina | 2.125.242 | 13.886 | 622.458 | 1.003.992 | 309.811 | 93.226 | 45.882 | 13.588 | 22.399 | |
| Hadžići | | | | | | | | | | |
| broj | 11.606 | 315 | 6.246 | 2.945 | 1.197 | 529 | 244 | 61 | 69 | |
| površina | 792.881 | 9.188 | 354.859 | 207.359 | 109.369 | 58.882 | 30.545 | 9.022 | 13.657 | |
| Ilidža | | | | | | | | | | |
| broj | 35.448 | 1.447 | 14.061 | 14.145 | 3.749 | 1.129 | 589 | 143 | 185 | |
| površina | 2.575.390 | 47.075 | 810.201 | 1.064.836 | 362.542 | 139.928 | 86.409 | 24.281 | 40.118 | |
| Ilijaš | | | | | | | | | | |
| broj | 10.620 | 802 | 5.597 | 2.608 | 918 | 409 | 191 | 48 | 47 | |
| površina | 736.714 | 21.086 | 332.386 | 191.399 | 92.924 | 52.141 | 27.958 | 7.876 | 10.944 | |
| Novi Grad | | | | | | | | | | |
| broj | 53.905 | 1.142 | 27.478 | 20.262 | 3.813 | 738 | 294 | 68 | 110 | |
| površina | 3.447.477 | 38.382 | 1.530.056 | 1.401.424 | 327.352 | 79.305 | 39.207 | 10.980 | 20.771 | |
| Novo Sarajevo | | | | | | | | | | |
| broj | 33.698 | 342 | 19.387 | 10.939 | 2.257 | 496 | 171 | 33 | 73 | |
| površina | 2.123.061 | 11.403 | 1.051.260 | 758.130 | 201.513 | 54.988 | 23.666 | 5.558 | 16.543 | |
| Stari Grad | | | | | | | | | | |
| broj | 19.007 | 712 | 9.040 | 6.619 | 1.727 | 548 | 227 | 62 | 72 | |
| površina | 1.274.396 | 24.418 | 482.911 | 476.264 | 164.946 | 64.952 | 32.559 | 11.424 | 16.922 | |
| Trnovo | | | | | | | | | | |
| broj | 2.374 | 128 | 1.336 | 636 | 223 | 28 | 13 | 3 | 7 | |
| površina | 128.897 | 3.646 | 62.462 | 39.183 | 17.831 | 2.471 | 1.494 | 430 | 1.380 | |
| Vogošća | | | | | | | | | | |
| broj | 13.042 | 248 | 5.771 | 5.411 | 920 | 377 | 208 | 42 | 65 | |
| površina | 893.709 | 8.956 | 337.438 | 364.478 | 88.799 | 44.889 | 29.102 | 6.726 | 13.321 | |

DOMAĆINSTVA KOJA OBAVLJAJU POLJOPRIVREDNU AKTIVNOST PO OPĆINAMA

| Teritorija | Ukupan broj domaćinstava | Domaćinstva koja obavljaju poljoprivrednu aktivnost | Broj domaćinstava koja obavljaju poljoprivrednu aktivnost i prodaju proizvode na tržištu |
|-------------------|---------------------------------|--|---|
| Ukupno | 148.871 | 16.112 | 1.241 |
| Centar | 21.484 | 932 | 73 |
| Hadžići | 7.530 | 3.254 | 253 |
| Ilidža | 22.296 | 2.931 | 202 |
| Ilijaš | 6.386 | 2.273 | 204 |
| Novi Grad | 42.274 | 3.007 | 164 |
| Novo Sarajevo | 25.690 | 855 | 58 |
| Stari Grad | 13.753 | 917 | 51 |
| Trnovo | 647 | 435 | 80 |
| Vogošća | 8.811 | 1.508 | 156 |

BROJ I POVRŠINA STANOVA PREMA OSNOVU KORIŠĆENJA PO OPĆINAMA

| Teritoria | Ukupan broj stanova, površina u m ² | Stanovi koji se koriste | | | | | | | |
|---------------------|--|-------------------------|-------------------------------------|--------------------------------|-----------------------|--|---|-------------------------------------|-------------|
| | | samo za stanovanje | stanovanje i obavljanje djelatnosti | samo za obavljanje djelatnosti | za odmor i rekreaciju | u vrijeme sezonskih radova u poljoprivredi | kao drugi stan i koji se nalazi u istom objektu | od strane privremeno prisutnog lica | prazan stan |
| Ukupno | | | | | | | | | |
| broj | 209.481 | 145.490 | 650 | 995 | 6.871 | 234 | 2.298 | 2.263 | 50.680 |
| površina | 14.097.767 | 9.970.559 | 62.376 | 74.560 | 381.024 | 12.036 | 152.411 | 147.153 | 3.297.648 |
| Centar Sarajevo | | | | | | | | | |
| broj | 29.781 | 20.985 | 104 | 511 | 232 | 4 | 276 | 512 | 7.157 |
| površina | 2.125.242 | 1.517.352 | 9.718 | 42.713 | 13.646 | 255 | 17.608 | 32.383 | 491.567 |
| Hadžići | | | | | | | | | |
| broj | 11.606 | 7.351 | 49 | 10 | 1.847 | 19 | 72 | 43 | 2.215 |
| površina | 792.881 | 541.405 | 5.293 | 659 | 98.717 | 990 | 4.752 | 2.820 | 138.245 |
| Ilidža | | | | | | | | | |
| broj | 35.448 | 21.693 | 107 | 105 | 1.715 | 57 | 513 | 433 | 10.825 |
| površina | 2.575.390 | 1.615.612 | 10.900 | 7.757 | 101.807 | 3.120 | 38.046 | 32.253 | 765.895 |
| Ilijaš | | | | | | | | | |
| broj | 10.620 | 6.179 | 23 | 10 | 1.006 | 39 | 236 | 62 | 3.065 |
| površina | 736.714 | 453.074 | 2.732 | 804 | 46.779 | 1.750 | 15.619 | 5.237 | 210.719 |
| Novi Grad Sarajevo | | | | | | | | | |
| broj | 53.905 | 41.504 | 152 | 78 | 599 | 31 | 479 | 480 | 10.582 |
| površina | 3.447.477 | 2.654.664 | 14.182 | 5.356 | 36.216 | 1.657 | 30.966 | 28.887 | 675.549 |
| Novo Sarajevo | | | | | | | | | |
| broj | 33.698 | 25.151 | 83 | 149 | 49 | 2 | 284 | 557 | 7.423 |
| površina | 2.123.061 | 1.602.641 | 5.889 | 9.343 | 2.967 | 40 | 18.401 | 33.393 | 450.387 |
| Stari Grad Sarajevo | | | | | | | | | |
| broj | 19.007 | 13.419 | 72 | 106 | 188 | 3 | 254 | 103 | 4.862 |
| površina | 1.274.396 | 944.201 | 7.175 | 6.305 | 10.824 | 144 | 15.051 | 6.593 | 284.103 |
| Trnovo | | | | | | | | | |
| broj | 2.374 | 601 | 4 | 3 | 913 | 65 | 15 | 16 | 757 |
| površina | 128.897 | 33.429 | 189 | 156 | 49.939 | 3.266 | 719 | 831 | 40.368 |
| Vogošća | | | | | | | | | |
| broj | 13.042 | 8.607 | 56 | 23 | 322 | 14 | 169 | 57 | 3.794 |
| površina | 893.709 | 608.181 | 6.298 | 1.467 | 20.129 | 814 | 11.249 | 4.756 | 240.815 |

INVESTICIJE

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Federalni zavod za statistiku u ovom "Statističkom godišnjaku/ljetopisu" publicira podatke o investicijama u stalna sredstva za Federaciju BiH za 2015. godinu. Svi podaci su prikazani po područjima Klasifikacije djelatnosti BiH 2010, koja je uskladen sa evropskom klasifikacijom NACE Rev. 2.

Podaci o investicijama su prikupljeni putem sljedećih istraživanja:

- Godišnji izvještaj o investicijama u stalna sredstva (obrazac INV-01) za sve pravne osobe;
- za oblast poljoprivrede individualnog sektora (poljoprivredna gazdinstva) podaci su prikupljeni putem općina, a bazirani/temeljeni su na procjenama općinskih komisija.

Nisu obuhvaćena investiciona ulaganja samostalnih poduzetnika i domaćinstava/kućanstava.

Definicije i metodološka objašnjenja su zasnovana na metodologijama „Evropski/Europski sistem računa 1995“ (ESA-95) i „Sistem nacionalnih računa 1993“ (SNA-93).

Podaci o investicijama prikazuju ukupne isplate za investicije po osnovnim oblicima finansiranja/financiranja, ukupno ostvarene investicije i ostvarene investicije u nova stalna sredstva po tehničkoj strukturi.

Obrada podataka urađena je po dva osnovna principa:

- prema sjedištu i pretežnoj djelatnosti investitora (organizacioni princip) i
- prema lokaciji i djelatnostima kojima su investicije stvarno namijenjene, bez obzira na to u koju je djelatnost razvrstan investitor i gdje mu se nalazi sjedište (princip čistih djelatnosti).

Ostvarene investicije u nova stalna sredstva koje nije moguće rasporediti po kantonima (putevi, pruge i sl.) se prikazuju kao neraspoređene investicije.

Definicije

Investicijama u stalna sredstva smatraju se nabavke/nabave preduzeća/poduzeća i drugih pravnih osoba radi dobivanja novih stalnih sredstava, povećanja vrijednosti ili zamjene postojećih stalnih sredstava (stambene zgrade, ostale zgrade i građevine, oprema i uređaji trajnijeg karaktera, osnovno stado, pošumljavanje i podizanje dugogodišnjih zasada, softver itd). Nabavljena investicijska dobra mogu biti nova ili polovna/rabljena, kupljena od drugih u zemlji i inozemstvu. Stalna sredstva mogu, također, biti stečena trampom, primljena kao kapitalni transfer u naturi ili proizvedena u vlastitoj režiji.

Obuhvataju se sve vrste ulaganja u nove kapacitete, kao i ulaganja za proširenje, rekonstrukciju i modernizaciju postojećih ili zamjenu zastarjelih, istrošenih ili slučajnom štetom uništenih kapaciteta. Ne obuhvata se redovno/redovito i tekuće održavanje stalnih sredstava, ulaganja u obrtna sredstva i vojno oružje za razaranje i oprema koja je potrebna za njegovo odašiljanje, usavršavanje osoblja, ispitivanje tržišta i kupovina zemljišta.

Isplatama za investicije smatraju se novčana ulaganja u toku/tijeku godine u nova i polovna/rabljena stalna sredstva, bez obzira na momenat njihove izgradnje ili nabavke/nabave.

Ostvarene investicije predstavljaju vrijednost fizički realizirane izgradnje, izrade ili nabavke/nabave novih i polovnih/rabljenih stalnih sredstava tokom/tijekom godine, bez obzira na to jesu li završene, je li i kada izvršena njihova isplata.

Ostvarene investicije u nova stalna sredstva odnose se na onaj dio stalnih sredstava koji je nabavljen neposredno od izvođača građevinskih radova, proizvođača opreme ili proizveden u vlastitoj režiji, odnosno ona investicijska dobra koja još nisu bila predmet kupoprodaje između neposrednih korisnika tih dobara. Ovdje se uključuje i polovna/rabljena oprema nabavljena u inozemstvu, budući da izravno utječe na porast nacionalnog bogatstva u zemlji. Ostala polovna stalna sredstva nisu uključena u ostvarene investicije u nova stalna sredstva. U nabavku/nabavu novih stalnih sredstava svrstavaju se i investicije u veća poboljšanja postojećih stalnih sredstava.

U skladu sa metodologijama ESA-95 i SNA-93 stalna sredstva se grupišu na:

- **materijalna (opipljiva) stalna sredstva** (građevinski radovi kojima su obuhvaćena i značajnija poboljšanja zemljišta; strojevi, oprema i transportna sredstva; ostala materijalna stalna sredstva koja obuhvataju osnovno stado, pošumljavanje i dugogodišnje zasade);
- **nematerijalna (neopipljiva) stalna sredstva** (rudarska i mineralna istraživanja; softveri; originali na području književnosti, filma, muzike i slično; studije i projekti) i
- **troškove prijenosa vlasništva zemljišta** (svi troškovi radi naknada stručnjacima koji su nastali kod jedinice koja povećava aktivu: naknade pravnika, arhitektima, inženjerima, procjeniteljima; provizije koje se plaćaju posrednicima u prodaji nekretnina i svi porezi na prijenos vlasništva nad zemljištem koje plaća kupac).

**ISPLATE ZA INVESTICIJE PO OSNOVNIM IZVORIMA FINANSIRANJA/FINANCIRANJA I
DJELATNOSTI INVESTITORA U 2014. GODINI - ORGANIZACIONI PRINCIP**

000 KM

| Djelatnost investitora | Ukupno | Iz sopstvenih sredstava | Iz udruženih sredstava | Iskorišteni finans./financ. krediti | Finans./financ. lizing | Iz sredstava fondova i budžeta/proračuna | Iz ostalih izvora |
|---|------------------|-------------------------|------------------------|-------------------------------------|------------------------|--|-------------------|
| UKUPNO | 1.060.114 | 738.576 | 88.839 | 118.851 | 20.153 | 19.685 | 74.011 |
| Pravne osobe-ukupno | 1.055.519 | 736.296 | 88.839 | 116.671 | 20.153 | 19.685 | 73.876 |
| A Poljoprivreda, šumar. i ribolov | 3.072 | 2.256 | - | 762 | - | 54 | - |
| B Vadenje ruda i kamena | 401 | 401 | - | - | - | - | - |
| C Prerađivačka industrija | 78.730 | 60.377 | 7.093 | 8.463 | 1.576 | 23 | 1.198 |
| D Proizvodnja i snabdijevanje/opskrba elektr. energijom, plinom, parom i klimatizacija | 121.332 | 116.406 | - | 53 | - | 8 | 4.865 |
| E Snabdijevanje/opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša | 11.116 | 2.436 | - | 942 | 124 | 1.523 | 6.090 |
| F Građevinarstvo | 40.104 | 29.057 | - | 8.198 | 1.460 | 80 | 1.309 |
| G Trgovina na veliko i na malo; popravak motor.vozila i motoc. | 152.455 | 103.365 | 1.863 | 33.919 | 6.823 | 22 | 6.463 |
| H Prijevoz i skladištenje | 37.123 | 19.319 | 227 | 12.783 | 4.206 | 100 | 487 |
| I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluž. hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo) | 14.349 | 9.552 | 150 | 3.713 | 455 | 106 | 372 |
| J Informacije i komunikacije | 186.285 | 151.645 | - | 5.497 | 1.110 | 29 | 28.004 |
| K Finansijske/Financijske djelatnosti i djelatnosti osigur. | 66.546 | 64.823 | - | 1.490 | 160 | 69 | 4 |
| L Poslovanje nekretninama | 112.415 | 26.162 | 66.247 | 19.954 | 37 | - | 15 |
| M Stručne, naučne/znanstvene i tehničke djelatnosti | 57.879 | 27.789 | 5.214 | 14.862 | 1.181 | 8.685 | 147 |
| N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti | 16.734 | 13.536 | 18 | 701 | 2.427 | 20 | 31 |
| O Javna uprava i odbrana/odbrana; obavezno/obvezno socijalno osiguranje | 102.261 | 82.666 | 102 | 18 | - | 1.001 | 18.474 |
| P Obrazovanje | 9.822 | 6.672 | 40 | 1.138 | 65 | 168 | 1.739 |
| Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite/skrbi | 30.037 | 13.759 | 6.183 | 1.680 | 367 | 6.746 | 1.301 |
| R Umjetnost, zabava i rekreacija | 5.914 | 2.917 | 7 | 2.451 | 18 | 302 | 219 |
| S Ostale uslužne djelatnosti | 8.946 | 3.157 | 1.695 | 47 | 142 | 748 | 3.157 |
| T Djelatnosti domaćinstava kao poslodavaca | - | - | - | - | - | - | - |
| U Djelatnosti vanteritorijalnih organizacija i tijela | - | - | - | - | - | - | - |
| Poljoprivr. gazdinstva - ukupno | 4.595 | 2.280 | - | 2.180 | - | - | 135 |

**OSTVARENE INVESTICIJE U NOVA STALNA SREDSTVA PO NAMJENI ULAGANJA I
TEHNIČKOJ STRUKTURI U 2014.GODINI (PRINCIP ČISTIH DJELATNOSTI)**

| Namjena ulaganja | Ukupno | Materijalna stalna sredstva | | | Nematerijalna stalna sredstva | Troškovi prijenosa vlasništva |
|---|------------------|-----------------------------|---|------------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|
| | | građevinski radovi | strojevi, oprema i transportna sredstva | ostala materijalna stalna sredstva | | |
| UKUPNO | 1.111.941 | 685.501 | 382.526 | 3.064 | 39.796 | 1.054 |
| Pravne osobe-ukupno | 1.107.346 | 684.203 | 381.881 | 412 | 39.796 | 1.054 |
| A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov | 2.148 | 1.438 | 520 | 189 | - | - |
| B Vađenje ruda i kamena | 114 | - | 113 | - | 1 | - |
| C Prerađivačka industrija | 64.163 | 22.860 | 37.603 | - | 3.695 | 5 |
| D Proizvodnja i snabdijevanje/opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija | 33.780 | 16.321 | 15.911 | - | 1.536 | 12 |
| E Snabdijevanje/opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša | 9.914 | 7.508 | 2.399 | - | 7 | 1 |
| F Građevinarstvo | 329.431 | 315.638 | 12.775 | 30 | 783 | 206 |
| G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala | 114.476 | 45.379 | 66.955 | 1 | 1.829 | 313 |
| H Prijevoz i skladištenje | 24.682 | 5.286 | 18.232 | - | 1.163 | - |
| I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo) | 56.765 | 48.276 | 8.149 | - | 199 | 140 |
| J Informacije i komunikacije | 143.950 | 30.706 | 106.446 | - | 6.798 | - |
| K Finansijske/Financijske djelatnosti i djelatnosti osigur. | 59.235 | 21.841 | 28.660 | - | 8.735 | - |
| L Poslovanje nekretninama | 94.434 | 91.747 | 2.150 | - | 353 | 184 |
| M Stručne, naučne/znanstvene i tehničke djelatnosti | 21.413 | 8.608 | 11.214 | 2 | 1.509 | 80 |
| N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti | 11.295 | 476 | 7.413 | 20 | 3.313 | 73 |
| O Javna uprava i odbrana/obrana; obavezno/obvezno socijal.osigur. | 83.806 | 37.810 | 36.650 | 147 | 9.200 | - |
| P Obrazovanje | 10.973 | 5.385 | 5.514 | - | 74 | - |
| Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite/skrbi | 33.716 | 18.085 | 15.440 | - | 191 | - |
| R Umjetnost, zabava i rekreacija | 6.611 | 3.828 | 2.479 | 9 | 295 | - |
| S Ostale uslužne djelatnosti | 6.439 | 3.011 | 3.258 | 14 | 115 | 41 |
| T Djelatnosti domaćinstava kao poslodavaca | - | - | - | - | - | - |
| U Djelatnosti vanteritorijalnih organizacija i tijela | - | - | - | - | - | - |
| Poljoprivredna gazdinstva -ukupno | 4.595 | 1.298 | 645 | 2.652 | - | - |

ISPLATE ZA INVESTICIJE PO OSNOVNIM IZVORIMA FINANSIRANJA/FINANCIRANJA

ORGANIZACIONI PRINCIP

hilj. KM /

| Kanton | Ukupno | Iz sopstvenih sredstava | Iz udruženih sredstava | Iskorišteni finansijski/financijski krediti | Finansijski/Financijski lizing | Iz sredstava fondova i budžeta/proračuna | Iz ostalih izvora |
|--------|-----------|-------------------------|------------------------|---|--------------------------------|--|-------------------|
| 2011 | 1.332.635 | 811.060 | 21.519 | 331.025 | 39.976 | 36.586 | 92.469 |
| 2012 | 1.142.177 | 679.394 | 29.683 | 268.668 | 39.076 | 49.668 | 75.687 |
| 2013 | 1.143.885 | 769.308 | 54.955 | 205.562 | 29.632 | 9.689 | 74.738 |
| 2014 | 1.060.114 | 738.576 | 88.839 | 118.851 | 20.153 | 19.685 | 74.011 |
| 2015 | 1.110.309 | 753.599 | 35.384 | 99.907 | 26.705 | 92.705 | 102.008 |

**OSTVARENE INVESTICIJE U NOVA STALNA SREDSTVA PO NAMJENI ULAGANJA I TEHNIČKOJ STRUKTURI
PRINCIP ČISTIH DJELATNOSTI**

| Kanton | Ukupno | Materijalna stalna sredstva | | | Nematerijalna stalna sredstva | Troškovi prijenosa vlasništva |
|----------------------------------|-----------|-----------------------------|---|------------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|
| | | građevinski radovi | strojevi, oprema i transportna sredstva | ostala materijalna stalna sredstva | | |
| 2011 | 909.214 | 308.233 | 542.410 | 3.667 | 54.365 | 538 |
| 2012 | 791.908 | 327.905 | 391.977 | 3.070 | 67.386 | 1.570 |
| 2013 | 1.029.177 | 592.024 | 382.594 | 4.424 | 49.731 | 404 |
| 2014 | 1.111.941 | 685.501 | 382.526 | 3.064 | 39.796 | 1.054 |
| 2015 | 819.914 | 334.142 | 427.395 | 3.223 | 54.046 | 1.107 |
| Neraspoređene investicije | | | | | | |
| 2011 | 105.635 | 94.650 | 10.235 | - | 524 | 226 |
| 2012 | 81.344 | 74.038 | 6.687 | - | 618 | - |
| 2013 | 65.840 | 61.157 | 4.583 | 12 | 88 | - |
| 2014 | 45.973 | 38.376 | 7.504 | - | 90 | 2 |
| 2015 | 45.458 | 35.424 | 9.954 | - | 80 | - |

INDUSTRIJA

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori i metodi prikupljanja podataka

Glavni izvor podataka u ovom poglavlju jesu statistička istraživanja Mjesečni izvještaj industrije (M KPS IND-1) i Godišnji izvještaj industrije (IND-21/PRODCOM), koje je proveo Federani zavod za statistiku prema Programu statističkih istraživanja za Federaciju Bosne i Hercegovine. Mjesečnim izvještajem industrije obezbjeđuju se podaci o broju zaposlenih u industriji, proizvedenim količinama i prometu industrije.

Godišnji podaci industrijske proizvodnje prate broj zaposlenih, ostvarenu proizvodnju, internu potrošnju vlastitih proizvoda, zalihe, prodaju (količinski i vrijednosno) i vrijednost izvoza. IND-21/PRODCOM daje pregled obima proizvodnje i vrijednosti prodaje industrijskih proizvoda (robe i usluge) u Federaciji Bosne i Hercegovine, koje su rezultat redovne proizvodnje izvještajnih jedinica (0) i proizvodnje koju izvještajne jedinice obavljaju na osnovu ugovora (1).

Standardi i klasifikacije

Prikupljanje podataka o industrijskoj proizvodnji na obrascu Mjesečni izvještaj industrije, vrši se na osnovu Metodologije za popunjavanje izvještaja i Mjesečne Nomenklature industrijskih proizvoda - Mjesečna NIP BiH 2013.

Podaci Godišnjeg izvještaja industrije za 2015. godinu prikupljeni su na osnovu Nomenklature industrijskih proizvoda Bosne i Hercegovine - NIP BiH /PRODCOM 2015, ažurirane sa izmjenama i dopunama prema EU PRODCOM listi za 2015. godinu.

Hijerarhijski nivoi proizvoda iz Nomenklature industrijskih proizvoda sadrže nivoe KD BiH 2010 (nivo razreda) usklađene sa EU klasifikacijom NACE Rev. 2. Koncepti i definicije koji se koriste za istraživanje M KPS IND-1 također su usklađeni s konceptima i definicijama iz Uredbe o kratkoročnim statistikama EU-e (STS R., EU Direktiva No.1165/98).

Jedinice i obuhvat

Izvještajne jedinice za Mjesečni izvještaj industrije i Godišnji izvještaj industrije su sva pravna lica koja zapošljavaju deset i više zaposlenih (preduzeća i lokalne jedinice), a koja su se bavila industrijskom proizvodnjom ili obavljali industrijske usluge definirane prema KD BiH 2010 iz područja B-Rudarstvo, C- Prerađivačka industrija i D- Snabdijevanje/opskrba električnom energijom i plinom.

Saglasno EU STS propisu br. 1165/98 i 1893/2006 sljedeće djelatnosti ne ulaze u obračun indeksa industrijske proizvodnje:

Grana 35.3 - Proizvodnja i snabdijevanje parom i klimatizacija

Oblast 36 - Sakupljanje, prečišćavanje i snabdijevanje vodom

Metod računanja indeksa

Indeksi industrijske proizvodnje izračunavaju se korištenjem Laspyres-ove formule. Bazna godina za koju je utvrđen sistem pondera u FBiH je 2010. i primjenjuju se u obračunu FBiH indeksa od januara 2013. EU Uredbom (EC) No 472/2008 propisana je primjena bazne 2010. godine od januara 2013., u zemljama EU. Koncepti, definicije i metodologija koji se koriste za izračunavanje indeksa industrijske proizvodnje su usklađeni sa EU propisima u domenu kratkoročnih statistika (EU STS - Short Term Statistics).

Agregati glavnih industrijskih grupa (GIG)

Indeksi za GIG agregate izračunavaju se istom metodom kao indeksi po djelatnostima, samo se proizvodi grupiraju prema i pretežnoj upotrebi proizvoda unutar oblasti i grane djelatnosti iz klasifikacije KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2). Za izračunavanje indeksa za GIG agregate (EU MIGs) primjenjuju se nove definicije radi usklađivanja sa statističkim standardima EU.

AI Intermedijarni proizvodi: oblasti i grane KD BiH 2010: 07 – 09, 10.6, 10.9, 13.1 – 13.3, 16, 17, 20.1 – 20.3, 20.5, 20.6, 22 – 24, 25.5 – 25.7, 25.9, 26.1, 26.8, 27.1 – 27.4 i 27.9

AE Energija: oblasti KD BiH 2010: 05, 06, 19 i 35 (isključujući 35.3)

BB Kapitalni proizvodi: oblasti i grane KD BiH 2010: 25.1 – 25.4, 26.2, 26.3, 26.5, 26.6, 28, 29, 30.1 – 30.4, 32.5 i 33

CD Trajni proizvodi za široku potrošnju: oblasti i grane KD BiH 2010: 26.4, 26.7, 27.5, 30.9, 31, 32.1 i 32.2

CN Netrajni proizvodi za široku potrošnju: oblasti i grane KD BiH 2010: 10.1 – 10.5, 10.7, 10.8, 11, 12, 13.9, 14, 15, 18, 20.4, 21, 32.3, 32.4 i 32.9.

Definicije

Ukupna proizvodnja je ukupna količina određenog proizvoda definiranog Nomenklaturom industrijskih proizvoda, proizvedena u jedinici posmatranja u izvještajnoj godini, bez obzira na to da li je prodata trećim licima u zemlji ili inozemstvu (izvoz), stavljena na zalihe gotovih proizvoda (namijenjenih prodaji) ili je iskorištena za daljnju internu preradu (intermedijarni proizvodi), ili kombinirano.

Industrijski proizvodi se po principu tzv. homogene proizvodnje svrstavaju u industrijske oblasti i glavne industrijske grupe definirane na osnovu ekonomske namjene, odnosno krajnje potrošnje proizvoda (GIG), bez obzira na pretežnu djelatnost preduzeća u kome su proizvedeni.

Gotov proizvod - je svaki proizvod koji je u procesu proizvodnje dostigao odgovarajući stepen prerade ili dorade tako da je u Nomenklaturi industrijskih proizvoda naveden pod posebnom šifrom i nazivom. Pojam tako definiranog gotovog proizvoda obuhvata i sve radove dovršavanja proizvoda kojima pripadaju čišćenje, pakovanje, ispitivanje kvaliteta, klasiranje i slično. Neispravni proizvodi ("škart") se ne smatraju gotovim proizvodima.

**INDEKSI OBIMA INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE - PREMA GLAVNIM
INDUSTRIJSKIM
GRUPACIJAMA I PODRUČJIMA KD BiH 2010**

| | | 2013 | 2014 | 2015 |
|--|--|--------------|--------------|--------------|
| | | 2012 | 2013 | 2014 |
| INDUSTRIJA - UKUPNO | | 99,3 | 99,2 | 98,2 |
| PREMA GLAVNIM INDUSTRIJSKIM GRUPACIJAMA | | | | |
| AI | Intermedijarni proizvodi | 100,2 | 124,9 | 98,2 |
| AE | Energijska | 86,7 | 90,8 | 106,8 |
| BB | Kapitalni proizvodi | 137,1 | 99,3 | 95,5 |
| CD | Trajni proizvodi za široku potrošnju | 85,0 | 84,5 | 73,4 |
| CN | Neutralni proizvodi za široku potrošnju | 95,2 | 99,1 | 97,1 |
| PREMA PODRUČJIMA I OBLASTIMA KD-a | | | | |
| B | VADENJE RUDA I KAMENA | - | 39,0 | 23,9 |
| 08 | Vađenje ostalih ruda i kamena | - | 39,0 | 23,9 |
| C | PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA | 100,3 | 101,7 | 96,4 |
| 10 | Proizvodnja prehrambenih proizvoda | - | 107,0 | 106,0 |
| 11 | Proizvodnja pića | - | 90,8 | 98,9 |
| 12 | Proizvodnja duhanskih proizvoda | - | 88,7 | 79,8 |
| 14 | Proizvodnja odjeće | - | 113,8 | 103,3 |
| 15 | Proizvodnja kože i srodnih proizvoda | - | 95,5 | 98,0 |
| 16 | Prerada drva i proizv. od drva i pluta osim namješ. proizv.predmeta od slame i pletarskih materijala | - | 139,4 | 89,5 |
| 18 | Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa | - | 90,2 | 117,4 |
| 19 | Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda | - | 78,1 | 61,2 |
| 20 | Proizvodnja kemikalija i kemiskih proizvoda | - | 100,5 | 98,5 |
| 21 | Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i preparata | - | 107,1 | 94,3 |
| 22 | Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa | - | 130,4 | 96,8 |
| 23 | Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda | - | 131,5 | 100,1 |
| 24 | Proizvodnja baznih metala | - | 17,6 | 263,2 |
| 25 | Proizv.gotovih metal.proizvoda osim mašina i opreme | - | 106,7 | 117,3 |
| 26 | Proizvodnja računara te električnih i optičkih proizvoda | - | 70,9 | 69,2 |
| 27 | Proizvodnja električne opreme | - | 137,3 | 84,7 |
| 28 | Proizvodnja mašina i uređaja, d.n. | - | 82,6 | 74,5 |
| 29 | Proizvodnja motornih vozila,prikolica i poluprikolica | - | 106,5 | 79,0 |
| 31 | Proizvodnja namještaja | - | 84,4 | 73,4 |
| 32 | Ostala prerađivačka industrija | - | 77,2 | 110,6 |
| 33 | Popravlak i instaliranje mašina i opreme | - | 134,8 | 177,1 |
| D | PROIZV.SNABDIJEVANJE/OPSKRBA ELEKTR. ENERGIJOM,GASOM/PLINOM I VODOM | 86,9 | 90,8 | 106,8 |
| 35 | Proizvodnja i snabdjevanje električ.energijom i plinom (osim proizvodnje i snabd. parom i klimatizacija) | 86,9 | 90,8 | 106,8 |

POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBOLOV

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

BILJNA PROIZVODNJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci o poljoprivrednom zemljištu i prinosima ratarskih i povrtnih kultura, broju stabala, čokota/trsova (ukupan broj i broj rodni stabala, čokota/trsova) i prinosima voća prikupljaju se redovnim godišnjim statističkim istraživanjem. Izvještaj podnose pravni subjekti i dijelovi pravnih subjekata, a za porodična poljoprivredna gazdinstva podaci se dobivaju procjenom. Procjenu rade stručne osobe za poljoprivredu u općinama.

Definicije

Poljoprivredno zemljište je zemljišna površina koja se koristi za poljoprivrednu proizvodnju. U poljoprivredno zemljište se uključuje obradivo zemljište, pašnjaci, ribnjaci, trstici i bare.

Obradivo zemljište je zemljišna površina na kojoj se uzgajaju ratarski i povrtni usjevi, višegodišnji zasadi i trave i vrši obrada, kosidba i drugi poljoprivredni radovi i, po pravilu, ubiru prinosi svake godine. Obradivo zemljište čine oranice i bašte/vrtovi, voćnjaci, vinogradi i livade.

Oranica (njiva) je zemljišna površina na kojoj se obavlja ratarska proizvodnja. Na njoj se po utvrđenom redu (plodoredu) siju ratarski usjevi: žita, industrijsko bilje, povrtno bilje i stočno-krmno bilje. U oranično zemljište uključuju se i površine koje su "radi odmora" ostale neobrađene: zeleni ili crni ugar, zaležaji, parlozi i prelozi. Osim toga, oranicama se smatraju i površine pod loznicima i voćnim rasadima, površine pod cvijećem i ukrasnim biljem.

Rodna stabla voća i rodni čokoti/trsovi vinove loze su stabla, odnosno čokoti/trsovi koja su prema svojoj fiziološkoj zrelosti sposobna da pod normalnim uslovima/uvjetima za vegetaciju zametnu plod, bez obzira da li su u toj godini rodila ili ne.

Požnjevena površina je površina sa koje je požnjeven usjev i ubran prinos. Požnjevene površine mogu biti manje od zasijanih površina u slučaju kada su usjevi usljed elementarnih i drugih nepogoda potpuno uništeni, tako da na tim površinama nije obavljena žetva niti ubran prinos.

Prinos/prirod usjeva je iskazan kao hambarski prinos/prirod normalne vlažnosti po odbitku svih gubitaka prilikom žetve (berbe), transporta i vršidbe.

Prinos/prirod po jedinice površine (po ha) obračunat je na požnjevenu površinu.

Prinosi/prirodi po stablu-čokotu/trsu obračunati su po rodnom stablu, odnosno čokotu/trsu vinove loze.

STOČARSTVO

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci se odnose na statistička istraživanja iz područja stočarstva i ribarstva.

Statistika stočarstva prati posebno podatke za pravne osobe i dijelove pravnih osoba, a posebno za porodična/ obiteljska poljoprivredna gazdinstva/ gospodarstva.

Podaci o broju stoke za pravne osobe i dijelove pravnih osoba prikupljaju se redovnim godišnjim izvještajima.

Podaci o broju stoke i stočnoj proizvodnji za porodična/obiteljska poljoprivredna gazdinstva/ gospodarstva su procijenjeni od strane ovlaštene stručne osobe za poljoprivredu u općini.

Svi elementi za obračun stočne proizvodnje dobijaju se direktno iz istraživanja, a sadrže podatke o broju i težini stoke i peradi te o proizvodnji mlijeka, jaja, vune i meda.

Proizvodnja mlijeka odnosi se na neto-količine, tj. namuženo mlijeko, ne računajući količine koje posišu telad i janjad.

Podaci o broju grla zaklane stoke i peradi, bruto težini žive stoke i peradi i neto težini zaklane stoke i peradi su agregirani na temelju mjesečnog istraživanja o klanju stoke i peradi, a izvještajne jedinice su pravne osobe, dijelovi pravnih osoba kao i obrtnici registrirani prema KD BiH 2010, u djelatnosti prerada i konzerviranje mesa.

Bruto težina stoke predstavlja težinu stoke i peradi neposredno pred klanje.

Neto težina zaklane stoke je težina zaklanih životinja poslije otklanjanja određenih dijelova u zavisnosti od vrste i kategorije stoke, tj. težinu očišćene zaklane životinje.

Podaci iz ribolova i akvakulture prikupljaju se redovnim/redovitim godišnjim istraživanjem za pravne osobe i dijelove pravnih osoba registrirane prema KD BiH 2010 u djelatnosti ribolova i uzgoja slatkododne ribe i morske ribe. Podaci se odnose na stanje 31.decembra/prosinca prethodne godine.

ŠUMARSTVO

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci o posjećenju drvnj masi, podizanju i obnovi šuma, šumskim požarima i štetama u šumama odnose se na državne i privatne šume, a podaci o proizvodnji i prodaji šumskih sortimenata te prijevoznim sredstvima i mehanizaciji u šumarstvu odnose se samo na državne šume. Podaci statistike šumarstva prikupljaju se mjesečnim i godišnjim istraživanjima.

Za državne šume podaci se prikupljaju od poslovnih subjekata koji se bave šumarstvom, a za privatne šume od nadležnog organa uprave.

Podaci o šumskim površinama kao i opći podaci o državnim šumama su preuzeti od Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

Proizvodnja i prodaja šumskih sortimenata obuhvaća podatke samo onih poslovnih subjekata koji se bave stalnom proizvodnjom šumskih sortimenata. Ovim podacima nije obuhvaćena proizvodnja i prodaja zadržanih i drugih poslovnih subjekata koji se povremeno bave tom djelatnošću.

Statistika lovstva svoje istraživanje zasniva na evidencijama koje se formiraju u izvještajnoj jedinici.

Definicije

Pod šumom se smatra svaka površina veća od 500 m² obrasla šumskim drvećem, sa svrhom da služi za proizvodnju šumskih sortimenata ili da ima zaštitnu funkciju ili posebnu namjenu bez obzira na obrast i visinu stabala.

Raznodobne šume su visoke šume koje su nastale uglavnom iz sjemena. U njima se sječa i obnova vrši neprestano na cijeloj površini, pa su im stabla različite starosti i visine izmješana pojedinačno ili u grupama.

Jednodobne šume su visoke šume visokog oblika gajenja koje su nastale uglavnom iz sjemena, kao i vještački podignute šume i kulture u kojima su stabla približno jednake visine i starosti.

Izdanačke (niske) šume su šume nastale uglavnom od izdanaka iz panja.

Posječena bruto drvena masa obuhvaća posječene trupce (lišćara/listača i četinara/četinjača), jamsko drvo (lišćara/ listača i četinara/ četinjača), ostalo dugo drvo (lišćara /listača i četinara/ četinjača), prostorno drvo (lišćara/ listača i četinara/ četinjača), ogrijevno drvo (lišćara/ listača i četinara/ četinjača) te ostalo grubo obrađeno drvo. U bruto drvnu masu ulazi otpadak (gubitak koji nastaje pri sječi).

Dugo drvo (lišćara/ listača i četinara/ četinjača) obuhvaća: trupce, jamsko drvo i ostalo dugo drvo.

Trupci (lišćara/listača i četinara/četinjača) su dijelovi debla koji su namijenjeni daljem prerađivanju piljenjem, ponekad rezanjem ili ljuštenjem jer imaju povoljna fizička i kemijska svojstva te su namijenjena za industrijsku preradu. To su trupci za rezanje te trupci za furnir i ljuštenje.

Jamsko drvo (lišćara/listača i četinara/četinjača) namijenjeno je za razne tehničke svrhe jer ima vrlo povoljna fizička i kemijska svojstva. To je drvo koje se upotrebljava za izgradnju i održavanje jamskih rovova i okna, dakle za gradnju u zemlji i pod zemljom.

Ostalo dugo drvo (lišćara/listača i četinara/četinjača) obuhvaća sve vrste drva pogodne za mehaničku preradu, stupove za elektrovodove i TT vodove te ostalo oblo drvo.

Prostorno drvo (lišćara/listača i četinara/četinjača) obuhvaća drvo za drvene ploče (pogodno za mehaničku preradu), a celulozno i taninsko drvo, zbog svog povoljnog kemijskog svojstva, pogodno je za kemijsku preradu. Taninsko drvo je sirovina iz koje se preradom dobivaju taninski ekstrakti.

Industrijsko drvo ima povoljna fizička i kemijska svojstva, a namijenjeno je za industrijsku preradu.

Tehničko drvo je ono drvo koje je zbog povoljnih fizičkih i kemijskih svojstava namijenjeno za industrijsku upotrebu/ uporabu i razne tehničke svrhe.

Ogrijevno drvo je namijenjeno neposredno za ogrijev ili za proizvodnju drvenog ugljena.

Ostalo grubo obrađeno drvo obuhvaća sitno tehničko drvo, pogodno za izradu drvenih motki i kolja, raznih letvi i stupova za ogradu, ručica za alat i sl.

PRINOSI USJEVA, 2015.

| | Pšenica | | Ječam | | Kukuruz-zrno | | Krompir/Krumpir | |
|---------------|-------------------------------------|--------------------------|-------------------------------------|--------------------------|-------------------------------------|--------------------------|-------------------------------------|--------------------------|
| | ukupan prinos/prirod u tonama | prosječan prinos t/ha | ukupan prinos/prirod u tonama | prosječan prinos t/ha | ukupan prinos/prirod u tonama | prosječan prinos t/ha | ukupan prinos/prirod u tonama | prosječan prinos t/ha |
| Ukupno | 432 | 3,2 | 511 | 2,8 | 646 | 3,1 | 9.146 | 8,4 |
| Centar | - | - | - | - | 4 | 1,8 | 140 | 7,0 |
| Hadžići | 123 | 3,5 | 57 | 3,0 | 12 | 4,0 | 3.840 | 12,0 |
| Ilidža | 60 | 3,0 | 43 | 2,5 | 80 | 1,0 | 2.808 | 12,0 |
| Ilijaš | 200 | 4,0 | 360 | 3,0 | 500 | 5,0 | 1.070 | 5,4 |
| Novi Grad | 30 | 3,0 | 11 | 2,7 | 48 | 2,4 | 342 | 3,6 |
| Novo Sarajevo | - | - | - | - | - | - | 100 | 10,0 |
| Stari Grad | - | - | - | - | - | - | 350 | 10,0 |
| Trnovo | 10 | 2,0 | 40 | 2,0 | - | - | 450 | 10,0 |
| Vogošća | 10 | 0,7 | 1 | 0,3 | 3 | 0,7 | 46 | 0,4 |

PRINOSI VOĆA, 2015.

| | Jabuke | | Šljive | |
|---------------|-------------------------------|----------------------------|-------------------------------|----------------------------|
| | ukupan prinos/prirod u tonama | prosječan prinos kg/stablu | ukupan prinos/prirod u tonama | prosječan prinos kg/stablu |
| Ukupno | 3.132 | 13,4 | 2.073 | 6,9 |
| Centar | 192 | 16,0 | 69 | 7,0 |
| Hadžići | 440 | 40,0 | 234 | 18,0 |
| Iliđža | 525 | 5,0 | 810 | 6,0 |
| Ilijaš | 660 | 20,0 | 425 | 5,0 |
| Novi Grad | 132 | 8,0 | 69 | 4,0 |
| Novo Sarajevo | 78 | 20,0 | 10 | 8,4 |
| Stari Grad | 579 | 15,0 | 154 | 5,0 |
| Trnovo | 14 | 8,0 | 13 | 5,0 |
| Vogošća | 512 | 40,0 | 288 | 40,0 |

ORANIČNA POVRŠINA PO NAČINU KORIŠTENJA, 2015.

u ha/in ha

| | Oranice i bašte/ vrtovi | Zasijana površina | | | | | Ostalo na oranicama | Ugari | Neobrađene oranice i bašte |
|---------------|-------------------------------|-------------------|--------------|-----------------------|------------------|--------------------------|------------------------|-----------|----------------------------------|
| | | ukupno | žita | industrijsko bilje | povrtno bilje | stočno krmno bilje | | | |
| Ukupno | 11.147 | 5.706 | 1.194 | 23 | 2.657 | 1.832 | 196 | 48 | 5.197 |
| Centar | 302 | 60 | 3 | - | 52 | 5 | - | - | 242 |
| Hadžići | 2.573 | 758 | 230 | 23 | 475 | 30 | 52 | 8 | 1.755 |
| Iliđža | 2.421 | 2.012 | 128 | - | 891 | 993 | 91 | 5 | 313 |
| Ilijaš | 3.064 | 1.290 | 715 | - | 430 | 145 | 33 | 35 | 1.706 |
| Novi Grad | 483 | 477 | 36 | - | 349 | 92 | 4 | - | 2 |
| Novo Sarajevo | 54 | 51 | - | - | 50 | 1 | 1 | - | 2 |
| Stari Grad | 203 | 117 | - | - | 117 | - | - | - | 86 |
| Trnovo | 1.209 | 696 | 45 | - | 89 | 562 | 3 | - | 510 |
| Vogošća | 838 | 245 | 37 | - | 204 | 4 | 12 | - | 581 |

BROJNO STANJE STOKE I STOČNA PROIZVODNJA

| | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
|--|------|------|------|------|------|------|
|--|------|------|------|------|------|------|

Brojno stanje stoke na kraju godine

| | | | | | | |
|-----------------------------------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| Goveda | 10.279 | 9.893 | 9.677 | 9.303 | 9.726 | 10.934 |
| Krave i steone junice | 8.394 | 7.814 | 6.899 | 7.250 | 6.993 | 7.501 |
| Ovce | 39.046 | 36.987 | 35.746 | 36.410 | 38.240 | 37.490 |
| Ovce za priplod | 27.699 | 27.941 | 26.797 | 27.200 | 28.690 | 28.244 |
| Svinje | 298 | 290 | 291 | 299 | 335 | 319 |
| Krmače i suprasne nazimice | 62 | 79 | 96 | 100 | 112 | 103 |
| Konji | 364 | 364 | 368 | 351 | 372 | 337 |
| Kobile i ždrebne omice | 56 | 121 | 103 | 96 | 128 | 119 |
| Perad (u hilj./tis. grla) | 637 | 659 | 747 | 873 | 1.089 | 1.281 |
| Koke nesilice (u hilj./tis. grla) | 104 | 96 | 93 | 120 | 137 | 191 |
| Koze | 1.793 | 1.644 | 1.517 | 1.760 | 2.091 | 2.132 |
| Košnice pčela | 13.195 | 13.063 | 11.708 | 13.110 | 13.696 | 14.654 |

Proizvodnja mlijeka, vune, jaja i meda

| | | | | | | |
|-------------------------------------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| Broj muženih krava | 7.001 | 6.650 | 6.398 | 6.193 | 6.046 | 5.859 |
| Kravlje mlijeko (hilj./tis. litara) | 21.569 | 21.095 | 20.078 | 19.598 | 20.796 | 23.964 |
| Po muženoj kravi (litara) | 3.081 | 3.172 | 3.138 | 3.165 | 3.438 | 4.090 |
| Broj muženih ovaca | 8.878 | 9.593 | 10.484 | 10.470 | 11.145 | 11.952 |
| Ovčije mlijeko (hilj./tis. litara) | 293 | 307 | 325 | 345 | 364 | 674 |
| Po muženoj ovci (litara) | 33 | 32 | 31 | 33 | 33 | 56 |
| Broj muženih koza | 1.007 | 1.006 | 916 | 1.000 | 1.253 | 1.224 |
| Kozije mlijeko (hilj./tis. litara) | 257 | 175 | 142 | 171 | 181 | 235 |
| Po muženoj kozi (litara) | 255 | 174 | 155 | 171 | 145 | 192 |
| Broj striženih ovaca | 25.000 | 25.294 | 25.555 | 25.280 | 28.930 | 29.110 |
| Vuna (tona) | 45 | 43 | 46 | 46 | 54 | 50 |
| Po ovci (kilograma) | 1,8 | 1,7 | 1,8 | 1,8 | 1,9 | 1,7 |
| Broj kokoši nosilica (hilj./tis.) | 96 | 95 | 113 | 103 | 116 | 170 |
| Jaja (hilj./tis. komada) | 17.288 | 14.309 | 16.442 | 18.315 | 19.631 | 28.958 |
| Po kokoši (komada) | 180 | 150 | 145 | 177 | 169 | 170 |
| Med (tona) | 84 | 96 | 101 | 152 | 65 | 172 |
| Po košnici (kilograma) | 6,4 | 7,4 | 8,6 | 11,6 | 4,8 | 11,8 |

PROIZVODNJA I PRODAJA ŠUMSKIH SORTIMENATA

u hilj./tis. m³

| | Proizvodnja | | | | | Prodaja | | | | |
|--|-------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|
| | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
| UKUPNO | 128 | 145 | 142 | 136 | 143 | 126 | 148 | 138 | 140 | 144 |
| Trupci četinarara/četinjača | 45 | 48 | 54 | 53 | 61 | 45 | 48 | 51 | 55 | 63 |
| Jamsko drvo četinarara/četinjača | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 6 | 7 | 9 | 9 | 11 |
| Ostalo dugo drvo četinarara/četinjača | 1 | 0 | 0 | 0 | 0 | 1 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Prostorno drvo četinarara/četinjača | 13 | 13 | 17 | 23 | 22 | 13 | 12 | 14 | 20 | 20 |
| Trupci liščara/listača | 14 | 11 | 11 | 12 | 12 | 15 | 15 | 13 | 15 | 14 |
| Jamsko drvo liščara/listača | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| Ostalo dugo drvo liščara/listača | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| Prostorno drvo liščara/listača | - | - | - | - | - | - | - | - | 0 | - |
| Ogrjevno drvo četinarara/četinjača | 0 | 0 | 0 | 0 | 1 | 0 | 0 | 0 | 2 | 2 |
| Ogrevno drvo liščara/listača | 51 | 67 | 53 | 40 | 37 | 46 | 65 | 50 | 38 | 35 |
| Ostalo grubo obrađeno drvo ¹⁾ | - | - | - | - | - | - | - | - | 0 | - |

¹⁾Uključuje sitno tehničko drvo, cijepane drvene motke i kolje

GRADEVINARSTVO

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Izvor podataka u građevinarstvu su redovna statistička istraživanja:

Godišnji izvještaj za građevinske objekte

Polugodišnji izvještaj o cijenama stanova novogradnje

Tromjesečni izvještaj o građevinskim radovima u inozemstvu.

Mjesečni izvještaj o izdatim odobrenjima za građenje

Obuhvat

Obuhvaćaju se sve djelatnosti opisane u KD-u u području F – Građevinarstvo, koje uključuje pripreme radove na gradilištu (uklanjanje postojećih građevina i zemljane radove), podizanje zgrada i izgradnju ostalih građevina (niskogradnja i dr.), instalacijske i završne radove, te iznajmljivanje građevinskih mašina i opreme s rukovateljem.

Obuhvaćaju se radovi na novim građevinama (novogradnja), rekonstrukcije, veliki popravci i redovno održavanje postojećih građevina.

Razvrstavanje građevina i radova izvršeno je prema Klasifikaciji vrsta građevinskih objekata.

Obje navedene klasifikacije u skladu su s odgovarajućim klasifikacijama koje propisuje Statistički ured EU (NACE Rev. 1, Classification of Types of Construction – CC, final version).

Podaci o vrijednosti izvršenih građevinskih radova, stambenoj izgradnji i završenim građevinama na području F BiH dati su na osnovu rezultata sljedećih istraživanja:

- Godišnjeg izvještaja o građevinskom objektu koji ispunjavaju izvještajne jedinice-pravne osobe koje su po KD-u u Registru poslovnih subjekata razvrstane u područje F – Građevinarstvo, kao i dijelovi pravnih osoba koji nisu razvrstani u to područje ali imaju dijelove koji obavljaju građevinske radove.

Podaci o građevinama koje grade pravne osobe temelje se na tehničkoj dokumentaciji građevina i na godišnjim obračunskim situacijama.

Vrijednost izvršenih građevinskih radova obuhvaća vrijednost rada i utrošenog građevinskog materijala i proizvoda za ugrađivanje, goriva itd. Isključena je vrijednost zemljišta za gradnju, projektantskih usluga, poreza.

Prikupljaju se samo podaci o vrijednosti radova u zemlji i u inozemstvu koje je izvještajna jedinica ostvarila s vlastitim tj. neposredno angažiranim radnicima, bez obzira na to je li radove izvodila kao glavni izvođač radova ili podizvođač drugih poslovnih subjekata, a ne uključuju se radovi vlastitih podizvođača.

Podaci o broju i površini stanova obuhvaćaju: stanove u novim zgradama koje su podignute na gradilištima na kojima nije bilo nikakve građevine ili je postojala, ali je prethodno srušena, nove stanove u dograđenim dijelovima zgrada, te stanove nastale prenamjenom nestambenog prostora u stambeni.

Stanovi koji se obnavljaju zbog ratnih oštećenja prikazuju se kao novi stanovi samo u slučaju ako su građeni od temelja, bilo da su prethodno potpuno porušeni ili da su ostale djelimično sačuvane konstrukcije ili samo pročelja zgrada.

Da ne bi došlo do višestrukog iskazivanja podataka o broju i površini stanova, iskazuju se samo stanovi koje izvještajne jedinice grade kao glavni izvođači, tj. po neposrednom ugovoru sa investitorom ili za vlastite potrebe (prodaja za tržište).

Sa statističkim istraživanjem Polugodišnji izvještaj o cijenama novih stanova pratimo podatke o cijeni kvadratnog metra stambene površine završenih stanova i stanova u gradnji u višestambenim zgradama.

U prosječnu cijenu m² novoizgrađenog stana ulaze prosječne vrijednosti, ne uzimaju se u obzir promjene u gradnji u različitim vremenskim periodima tj. faktori koji utiču na lokaciju objekta, kvalitet gradnje i drugi parametri koji definiraju cijenu.

Podaci o građevinskim radovima u inozemstvu prikupljeni su od izvještajnih jedinica – pravnih osoba koje su po KD u Registru razvrstane u područje F- Građevinarstvo, kao i pravnih osoba koje nisu razvrstane u to područje, ali imaju dijelove koji izvode građevinske radove u inozemstvu.

Vrijednost izvršenih građevinskih radova daje se na bazi obračuna koji se podnose inozemnim investitorima, te evidencije o radnicima na inozemnim gradilištima.

Podaci o izdatim odobrenjima za građenje dobijeni su na osnovu Mjesečnog izvještaja o izdatim odobrenjima za građenje. Izvještaj popunjavaju odgovarajuća upravna tijela-organi nadležni za izdavanje odobrenja za građenje (odjeli, službe, odsjeci, sektori ili ministarstva) na općinskom/gradskom, kantonalnom ili entitetskom nivou.

Definicije

Građevine su objekti povezani sa tlom (podzemna i nadzemna gradnja, vodogradnja) za koje se obavljaju građevinski radovi, napravljeni od građevinskih materijala i gotovih proizvoda za ugradnju.

Zgrade su stalne građevine koje imaju krovšte i vanjske zidove, izgrađene su kao samostalne cjeline koje pružaju zaštitu od vremenskih i drugih vanjskih utjecaja, a namijenjene su za stanovanje, obavljanje neke djelatnosti ili za smještaj i čuvanje životinja, robe, opreme za različite proizvodne i uslužne djelatnosti.

Stambene zgrade su građevine u kojima je 50% ili više ukupne korisne podne površine zgrade namijenjeno u stambene svrhe.

Nestambene zgrade su građevine koje nemaju stambene površine ili je manje od 50% ukupne korisne podne površine zgrade namijenjeno u stambene svrhe.

Površina zgrade je zbir/zbroj površina svih etaža u zgradi koje su obuhvaćene vanjskim zidovima.

Korisna površina stana je podna površina stana mjerena unutar zidova stana.

Zapremina zgrade je zbir/zbroj zapremina svih natkrivenih dijelova zgrade uključujući vanjske zidove.

Ostale građevine su sve građevine koje nisu zgrade, npr. ceste, mostovi, tuneli, željezničke pruge, luke, brane, magistralni i gradski (lokalni) cjevovodi, električni i telekomunikacijski vodovi, složene građevine za industriju i proizvodnju električne energije, sportski tereni i dr.

Novogradnja je izgradnja nove građevine na mjestu gdje prije nije bilo nikakve građevine ili je postojala, ali je uklonjena.

Rekonstrukcija je izvođenje građevinskih radova na postojećoj građevini radi povećanja postojećeg prostora (dogradnja i nadogradnja) radi povećanja kapaciteta i poboljšanja uvjeta korištenja, radi prilagođavanja novoj namjeni i sl.

Dogradnja i nadogradnja prikazani su zajedno sa radovima novogradnje ukoliko se radi o kompletnoj novoj stambenoj ili poslovnoj jedinici. Dogradnja sobe ili neke druge prostorije, tj proširenje postojećeg stana ili nekog poslovnog prostora iskazuje se zajedno s ostalim rekonstrukcijama samo u vrijedonosnom izrazu.

Veliki popravci su građevinski radovi kojima se obnavljaju dotrajali bitni dijelovi građevina, bez promjene konstrukcijskog sastava, veličine, kapaciteta i namjene objekta ili rasporeda prostorija.

Radovi redovnog održavanja su građevinski radovi manjeg kapaciteta koji se povremeno obavljaju radi osiguranja normalne upotrebe/uporabe građevina.

Stan je građevinska cjelina namijenjena za stanovanje koja se sastoji od jedne ili više soba s pomoćnim prostorijama (kuhinja, kupaonica, ostava/smočnica itd.) ili bez pomoćnih prostorija, te može imati jedan ili više posebnih ulaza sa stubišta ili direktno/izravno s ulice ili dvorišta.

Prilikom razvrstavanja stanova prema broju soba uzete su u obzir prostorije namijenjene za stanovanje koje su od drugih prostorija stana odvojene stalnim zidovima, imaju direktnu/izravnu svjetlost i površina poda iznosi najmanje 4 m². Prostorije koje to nemaju, kao i kuhinje i druge pomoćne prostorije, nisu uračunate u broj soba, ali je njihova površina uračunata u ukupnu korisnu površinu stana.

Stan ima instalacije električne struje, vodovoda ili centralnog grijanja, ako najmanje u jednoj od prostorija stana postoje odgovarajuće instalacije, bez obzira na to jesu li vezane za javnu komunalnu mrežu ili neke druge objekte.

VRIJEDNOST IZVRŠENIH GRAĐEVINSKIH RADOVA

hilj.KM

| | 2013 | | | 2014 | | | 2015 | | |
|---------------|----------------|----------------|---------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|---------------|
| | Ukupno | Visoko-gradnja | Nisko-gradnja | Ukupno | Visoko-gradnja | Nisko-gradnja | Ukupno | Visoko-gradnja | Nisko-gradnja |
| Ukupno | 164.272 | 83.230 | 81.042 | 192.130 | 91.819 | 100.311 | 207.134 | 118.141 | 88.993 |
| Centar | 25.752 | 19.673 | 6.079 | 26.752 | 19.629 | 7.123 | 39.952 | 28.958 | 10.994 |
| Hadžići | 17.560 | 184 | 17.376 | 45.365 | 9.728 | 35.637 | 21.457 | 4.887 | 16.570 |
| Iliđža | 42.606 | 28.592 | 14.014 | 43.508 | 22.905 | 20.603 | 38.255 | 24.879 | 13.376 |
| Ilijaš | 3.041 | 1.439 | 1.602 | 3.558 | 1.960 | 1.598 | 6.632 | 5.182 | 1.450 |
| Novi Grad | 29.396 | 12.302 | 17.094 | 26.275 | 12.735 | 13.540 | 44.292 | 25.258 | 19.034 |
| Novo Sarajevo | 28.643 | 7.866 | 20.777 | 26.771 | 10.370 | 16.401 | 34.386 | 15.191 | 19.195 |
| Stari Grad | 9.776 | 7.422 | 2.354 | 10.885 | 8.078 | 2.807 | 10.449 | 6.315 | 4.134 |
| Vogošća | 7.498 | 5.752 | 1.746 | 9.016 | 6.414 | 2.602 | 8.242 | 5.081 | 3.161 |
| Trnovo | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 3.469 | 2.390 | 1.079 |

PRIJEVOZ I KOMUNIKACIJE

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci o prijevozu, pratećim djelatnostima u prijevozu te poštanskim i telekomunikacijskim uslugama dobiveni su obradom tromjesečnih i godišnjih statističkih izvještaja, prikupljenih od poslovnih subjekata koji su prema Klasifikaciji djelatnosti (KD BiH 2010) registrirani u područje H - Prijevoz i skladištenje i oblasti J 61 - Telekomunikacije.

Podaci o cestovnom prijevozu putnika i robe odnose se na rad poslovnih subjekata koji obavljaju cestovni prijevoz putnika autobusima i cestovni prijevoz robe cestovnim teretnim vozilima.

Podaci o gradskom prijevozu odnose se na rad poslovnih subjekata koji obavljaju gradski prijevoz (tramvajima, autobusima i trolejbusima) u gradskim i prigradskim naseljima.

Podaci o željezničkom prijevozu putnika i robe prikupljeni su od JP Željeznice Federacije Bosne i Hercegovine.

Podaci o poštanskim i telekomunikacijskim uslugama prikupljeni su od poslovnih subjekata razvrstanih u djelatnost poštanske aktivnosti i djelatnost telekomunikacija.

Godišnji izvještaj o telekomunikacijskoj opremi, mreži i uslugama usklađen je sa zahtjevom Statistics on Communication and Information Services (COINS), odnosno preporukama EUROSTAT-a - Methodological Manual for Statistics on Telecommunication Services.

Podaci o pratećim djelatnostima u zračnom prijevozu obuhvaćaju rad aerodroma/zračnih luka: prihvat aviona/zrakoplova, putnika i robe. Obuhvaćeni su domaći i strani avioni/zrakoplovi.

Podaci o prometnim nezgodama, poginulim i povrijeđenim osobama, preuzeti su od Kantonalnih ministarstava unutarnjih poslova.

Podaci o dužini magistralnih cesta te podaci o broju mostova i tunela na magistralnim cestama prikupljeni su od Direkcije cesta Federacije BiH, a podaci o dužini regionalnih cesta te podaci o broju mostova na regionalnim cestama prikupljeni su od Direkcija cesta pri Kantonalnim ministarstvima.

Federalni zavod za statistiku preuzima od Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH originalnu bazu podataka o registriranim cestovnim motornim vozilima u obliku slogova na magnetnom mediju koju statistički obrađuje i objavljuje.

Federalni zavod za statistiku preuzima od Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH originalnu bazu podataka o registriranim cestovnim motornim vozilima u obliku slogova na magnetnom mediju koju statistički obrađuje i objavljuje.

Definicije

Pod pojmom prijevoz podrazumijeva se kretanje putnika ili robe od jednog mjesta (mjesto ukrcaja/utovara) do drugog mjesta (mjesto iskrcanja/istovara) i predstavlja rad prijevoznih preduzeća/poduzeća.

Putnik je svaka osoba koja putuje u željezničkom, cestovnom i zračnom prijevoznom sredstvu, isključujući uslužno osoblje voza, autobusa, tramvaja, aviona/zrakoplova i teretnih prijevoznih sredstava.

Pod robom se podrazumijeva svaka roba koja se prevozi željezničkim, cestovnim i zračnim prijevoznim sredstvima.

Prijevoz putnika i/ili robe dijeli se na unutarnji i međunarodni (s obzirom na prijelaz državne granice).

Unutarnji prijevoz obuhvaća prijevoz putnika i/ili robe obavljen između mjesta ukrcaja i/ili utovara i mjesta iskrcanja i/ili istovara unutar granica naše zemlje.

Međunarodni prijevoz obuhvaća prijevoz putnika i/ili robe između mjesta ukrcaja i/ili utovara u našoj zemlji i mjesta iskrcanja i/ili istovara u inozemstvu i obrnuto.

Putnički i/ili tonski kilometar je jedinica mjere koja predstavlja prijevoz jednog putnika i/ili jedne tone robe na udaljenosti od jednog kilometra.

Tranzit obuhvaća prijevoz putnika i/ili robe obavljen između mjesta ukrcaja i/ili utovara i mjesta iskrcanja i/ili istovara izvan granica naše zemlje.

Cestovni prijevoz

Cesta je saobraćajnica/prometnica namijenjena kretanju cestovnih vozila na čvrstoj podlozi, osim šina ili pista za avione/zrakoplove, otvorena za javni promet, u prvom redu namijenjena za kretanje cestovnih motornih vozila na točkovima.

Autocesta je posebno projektirana i izgrađena cestovna saobraćajnica/prometnica sa zaštitnim pojasom u sredini, namijenjena za promet motornih vozila koja:

- ima posebne kolovozne trake za oba smjera kretanja odvojene uskim i dugim razdjelnim pojasom
- ne ukršta se u istom nivou sa drugom cestom, željezničkom ili tramvajskom prugom
- posebno je označena kao autocesta i rezervirana je za promet određenih kategorija cestovnih motornih vozila.

Od 2009. godine u ukupnu dužinu cesta uključene su i autoceste.

Magistralna cesta je javna cesta koja povezuje cjelokupan ili veći dio prostora države Bosne i Hercegovine, Federacije BiH i integrira ga u evropsku/europsku mrežu cesta, a čine međusobnu ovisnu prometnu mrežu.

Regionalna cesta je javna cesta koja povezuje naselje i lokalitete unutar jednog ili više kantona, integrira cjelokupni prostor kantona i čine međusobno ovisnu prometnu mrežu jednog ili više kantona priključenih na mrežu magistralnih cesta.

E-cesta je međunarodna mreža E-cesta uspostavljena Evropskim/Europskim sporazumom o glavnim cestama za međunarodni prijevoz u Ženevi 15. novembra/studenog 1975. godine i njegovim amandmanima.

Gradski cestovni prijevoz je prijevoz koji se obavlja po gradskim cestama i tramvajskim prugama.

Broj sjedala u autobusima, trolejbusima i tramvajima uključujući vozačevo je broj sjedala koja su na raspolaganju u prijevoznom sredstvu kada ono obavlja prijevoz za koji je u prvom redu namijenjeno.

Cestovno motorno prijevozno sredstvo je cestovno prijevozno sredstvo opremljeno pogonskim motorom koji je njegovo jedino sredstvo pokretanja, obično se koristi za prijevoz osoba ili robe ili za vuču vozila koja se koriste za prijevoz osoba ili roba.

Putničko cestovno motorno prijevozno sredstvo je prijevozno sredstvo namijenjeno u prvom redu za prijevoz jedne ili više osoba.

Putničko vozilo je putničko prijevozno sredstvo, namijenjeno za prijevoz putnika i nema više od devet sjedećih mjesta (uključujući vozačevo).

Autobus je cestovno motorno prijevozno sredstvo namijenjeno prijevozu putnika s više od 9 sjedećih mjesta (uključujući vozačevo sjedalo). Statistika također uključuje minibus namijenjene prijevozu putnika s više od 9 sjedećih mjesta (uključujući vozačevo)

Trolejbus je cestovno prijevozno sredstvo namijenjeno prijevozu putnika s više od 9 sjedećih mjesta (uključujući vozačevo) povezano s električnim vodičima.

Tramvaj je prijevozno sredstvo namijenjeno prijevozu putnika s više od 9 sjedećih mjesta (uključujući vozačevo) koje se kreće po tračnicama, povezano s električnim vodičima ili koje pokreće dizelski motor.

Motocikl je prijevozno sredstvo na dva točka s bočnom prikolicom ili bez nje, uključujući motorni skuter ili cestovno prijevozno sredstvo kojemu masa vozila ne prelazi 400 kg. Uključena su i sva vozila sa zapreminom od 50 ccm i više, kao i vozila ispod 50 ccm koja ne odgovaraju definiciji mopeda.

Teretno cestovno motorno prijevozno sredstvo je prijevozno sredstvo namijenjeno za prijevoz robe (kamion) ili bilo koja kombinacija cestovnih vozila namijenjenih za prijevoz robe (tj. kamion s prikolicom ili prikolicama, i cestovni tegljač s poluprikolicom i s prikolicom ili bez nje).

Kamion je cestovno motorno prijevozno sredstvo namijenjeno, u prvom redu, za prijevoz robe.

Cestovni tegljač je cestovno prijevozno sredstvo namijenjeno, u prvom redu, za vuču drugih cestovnih vozila koja nemaju vlastiti pogon (uglavnom poluprikolice).

Broj registriranih cestovnih motornih vozila podrazumijeva ukupan broj motornih vozila sa dozvolom za prometovanje u referentnom periodu. Ukupan broj registriranih cestovnih motornih vozila uključuje: prvu registraciju, nove registracije, pre-registracije i produženje registracije.

Prva registracija uključuje sva vozila prvi put registrirana u zemlji (nova vozila, također i uvezena polovna vozila koja se prvi put registriraju u zemlji).

Nove registracije uključuju prvi put registrirana nova vozila u referentnom periodu. Uvezena polovna vozila nisu uključena.

Prometna nezgoda sa nastradalom osobom je svaka saobraćajna/prometna nesreća koja uključuje najmanje jedno vozilo koje se kreće po javnoj ili privatnoj cesti na kojoj je dozvoljen javni pristup, a čija je posljedica najmanje jedna ozlijeđena ili poginula osoba.

Poginula osoba - Svaka osoba poginula odmah ili umrla unutar 30 dana zbog povrede zadobivene u prometnoj nezgodi.

Ozlijeđena osoba - Svaka osoba koja je preživjela ali koja je zadobila ozljedu zbog nesreće i kojoj je potrebno medicinsko liječenje.

Mostovi su građevine za prelaz preko prirodnih (rijeka, jezero, more, doline) ili umjetnih (cesta, željeznica, kanal i sl.) zapreka, tako da prolaz ispod njih bude slobodan.

REGISTRIRANA CESTOVNA MOTORNA I PRIKLJUČNA VOZILA PREMA GODINAMA STAROSTI, 2015.

| Starost vozila | Ukupno | Putnička vozila | Autobusi | Teretna vozila | Motocikli | Kombinirana | Ostala vozila |
|----------------|--------|-----------------|----------|----------------|-----------|-------------|---------------|
| do 2 godine | 4.759 | 3.816 | 11 | 829 | 79 | 5 | 19 |
| 3-5 | 11.079 | 9.623 | 43 | 1.237 | 140 | 15 | 21 |
| 6-10 | 29.436 | 25.245 | 80 | 3.575 | 458 | 39 | 39 |
| 11-15 | 46.013 | 42.837 | 147 | 2.733 | 228 | 40 | 28 |
| 15+ | 43.014 | 39.460 | 164 | 2.964 | 248 | 86 | 92 |

PRVI PUT REGISTRIRANA VOZILA NA MOTORNI POGON, 2015.

| Starost vozila | Ukupno | Putnička vozila | Autobusi | Teretna vozila | Motocikli | Kombinirana | Ostala vozila |
|----------------|---------------|-----------------|-----------|----------------|------------|-------------|---------------|
| Ukupno | 10.978 | 9.823 | 40 | 919 | 120 | 18 | 58 |
| do 2 godine | 2.753 | 2.182 | 5 | 490 | 54 | 4 | 18 |
| 3-5 | 1.281 | 1.176 | 1 | 76 | 12 | 1 | 15 |
| 6-10 | 2.179 | 1.935 | 7 | 197 | 26 | 6 | 8 |
| 11-15 | 4.423 | 4.247 | 16 | 137 | 17 | 2 | 4 |
| 15+ | 342 | 283 | 11 | 19 | 11 | 5 | 13 |

BROJ SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA

| | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
|---------------------------|------|------|-------|-------|-------|
| Broj saobraćajnih nezgoda | 9701 | 9877 | 10536 | 10974 | 11475 |

POVRIJEĐENE I POGINULE OSOBE PREMA STAROSTI, 2015.

| | Ukupno | do 6 godina | 6-9 | 10-14 | 15-17 | 18-20 | 21-24 | 25-64 | 65+ | nepoznato |
|----------------------------------|--------|-------------|-----|-------|-------|-------|-------|-------|-----|-----------|
| Povrijeđene osobe prema starosti | 1.206 | 18 | 26 | 23 | 27 | 117 | 203 | 708 | 43 | 41 |
| Poginule osobe prema starosti | 15 | - | - | - | - | 1 | - | 8 | 6 | - |

VANJSKA TRGOVINA

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Prema konceptima, definicijama i preporukama UN1) kao izvor podataka za statistiku vanjske trgovine mogu se koristiti: carinske deklaracije, anketiranje preduzeća, registri Porezne uprave, administrativni registri, registri deviznog tržišta i sl..

Osnovni izvor podataka za statistiku vanjske trgovine Federacije BiH je Jedinstvena carinska isprava (JCI) koju deklarant (poslovni subjekt ili druga ovlaštena osoba, npr špediter) podnosi carinarnici prilikom carinjenja robe. Za prikupljanje i kontrolu ispravnosti carinskih deklaracija odgovorna je Uprava za indirektno/neizravno oporezivanje BiH, koja propisuje oblik, sadržaj, način ispunjavanja i podnošenja isprava u carinskom postupku.

Federalni zavod za statistiku preuzima od Agencije za statistiku BiH, originalnu carinsku bazu podataka Uprave za indirektno / neizravno oporezivanje BiH u obliku slogova na magnetnom mediju i dalje ih statistički obrađuje i publicira.

Obuhvat podataka

U praćenju tokova međunarodne trgovine robama postoje dva pristupa, koji su blisko povezani sa konceptima ekonomske i statističke teritorije i korišćenja carinskih procedura. Kako se prikupljanje podataka temelji na carinskim procedurama, u mnogim zemljama usvojen je princip da se statistička granica podudara sa carinskom granicom, odnosno da statistička teritorija koincidira sa carinskom teritorijom.

Postoje dva trgovinska sistema i to: Sistem opće trgovine (General Trade System) i Sistem specijalne trgovine (Special Trade System). Glavna razlika između dva koncepta leži u tretiranju roba koje prolaze kroz carinska skladišta i komercijalne slobodne zone.

U statistici vanjske trgovine Federacije BiH koristi se proširena definicija Specijalnog sistema trgovine što je u punom skladu sa preporukama Eurostata.2) Prema ovom sistemu u statistiku vanjske trgovine uključuju se: redovan izvoz i uvoz, unutarnja i vanjska obrada, te robe koje ulaze ili napuštaju slobodne industrijske zone.

Prema sistemu specijalne trgovine robe koje iz inozemstva ulaze u carinska skladišta, slobodne komercijalne zone ili na druge prostore pod carinskom kontrolom i nadzorom neće biti registrirane kao uvoz, niti će biti registrirane kao izvoz ukoliko odatle budu ponovo izvezene. Robe iz carinskih skladišta, slobodnih komercijalnih zona i ostalih prostora pod carinskom kontrolom, prema sistemu specijalne trgovine, bit će registrirane kao redovan uvoz tek onda kada uđu na slobodno unutarnje tržište.

U statistiku vanjske trgovine ne uključuju se robe u tranzitu, niti privremeni izvoz i uvoz bez promjene vrijednosti.

Prema tome, u podatke o izvozu i uvozu robe uključeni su:

- redovan izvoz
- izvoz na vanjsku obradu
- izvoz nakon unutarnje obrade
- redovan uvoz
- uvoz nakon vanjske obrade
- uvoz na unutarnju obradu

Nomenklature i klasifikacije

· Harmonizirani sistem - HS

Prikupljanje statističkih podataka o vanjskotrgovinskom prometu zasniva se na međunarodnoj nomenklaturi robe: Harmonizirani sistem–HS, koju je razradila Svjetska carinska organizacija WCO.3) Tarifna oznaka HS ima šest cifara. Prva i druga cifra su redni broj glave, treća i četvrta su redni broj tarifnog broja unutar glave, a peta i šesta su konkretnija oznaka vrste robe. Svaki pet godina radi se revizija HS.

· Kombinirana nomenklatura CN

Države Evropske unije proširile su HS 6 uvođenjem sedme i osme cifre tako da je CN kodirana osmociifarskim arapskim brojevima i primjenjuje se od 1991. godine. Za razliku od HS, CN se mijenja svake kalendarske godine.

· Carinska tarifa BiH

Zakonom o carinskoj tarifi BiH, član 2 (Službeni glasnik BiH, broj 1/98) BiH je prihvatila nomenklaturu HS 6. Odlukom o primjeni člana 2 Zakona o carinskoj tarifi BiH (Službeni glasnik BiH, broj 6/98) tarifna oznaka carinske tarife BiH ima deset cifara.

Istom je odlukom prihvaćena i usklađenost sedme i osme cifre sa nomenklaturom EU, dok deveta i deseta cifra služe za potrebe daljnijega raščlanjivanja u okviru specifičnih potreba BiH. HS, odnosno CN integrirane su u strukturu carinske baze podataka i vezane su sa: Standardnom međunarodnom trgovinskom klasifikacijom – SMTK Rev. 4.4) Klasifikacijom djelatnosti KD BiH 2010 koja je usklađena sa statističkom klasifikacijom ekonomskih aktivnosti EU - NACE Rev. 25) i Međunarodnom klasifikacijom ekonomske namjene proizvoda - BEC Rev. 4. CT BiH podliježe godišnjoj reviziji u cilju usklađivanja sa izmjenama CN-a.

· Geonomenklatura EU

U skladu sa međunarodnim standardima kao nomenklatura država koristi se Geonomenklatura EU, ISO (alfa kod) 3166.

Podaci o izvozu iskazani su prema zemlji namjene / odredišta robe, a u uvozu prema zemlji porijekla robe. To znači da se kod izvoza registrira zemlja posljednjeg odredišta (destinacije) u kojoj se roba troši ili dalje potpuno prerađuje, a kod uvoza ona zemlja u kojoj je roba proizvodnjom ili doradom dovedena u stanje u kom se uvozi.

Obrada podataka o vanjskotrgovinskoj razmjeni Federacije BiH radi se prema Klasifikaciji djelatnosti, SMTK, BEC i ISO 3166.

Način transporta na granici

U BiH se koristi zvanična lista transportnih šifara koja je u skladu sa transportnim šiframa EU prema Regulativi Europskoga povjerenstva (EC) br, 1917/2000 od 7.9.2000., član 10, paragrafi 1 do 4.

Transportne šifre se odnose na način transporta na granici, odnosno na aktivno sredstvo transporta kojim:

- robe napuštaju statističku teritoriju BiH u slučaju izvoza,
- ulaze na statističku teritoriju BiH u slučaju uvoza.

Konverzija valute

Podaci o izvozu i uvozu izraženi su vrijednosno u konvertibilnim markama i u EUR-ima. Vrijednosti izražene u drugim valutama preračunavaju se u konvertibilne marke i EUR-e primjenom tekućih dnevnih kurseva/tečajeva koji vrijede na dan carinjenja, a utvrđuje ih Centralna banka BiH. Sve su vrijednosti obračunate na osnovi pariteta franko BiH granica: FOB cijene za izvoz i CIF cijene za uvoz.

- 1) UN, International Merchandise Trade Statistics: Concepts and Definitions 2010, United Nations Statistical Papers, Series M, No. 52, Rev 3, New York, 2010.
- 2) Statistics on the Trading of Goods: User guide, EC, Eurostat, November 2002.
- 3) World Customs Organization (WCO)
- 4) Standard International Trade Classification (SITC), Rev. 4
- 5) Statistical Classification of Economic Activities in the European Community (NACE), Rev. 2

IZVOZ I UVOZ U 2015.

| | Izvoz | | Uvoz | | Trgovinski bilans u hilj./tis. KM | Pokrivenost uvoza izvozom u procentima |
|-----------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|--------------------------------------|--|
| | hilj./tis. KM | Struktura u % | hilj./tis. KM | Struktura u % | | |
| Kanton Sarajevo | 1.004.799 | 16,3 | 3.572.899 | 33,4 | -2.568.101 | 28,1 |
| Neraspoređeno po kantonima | 4.472 | 0,1 | 29.664 | 0,3 | -25.191 | 15,1 |

Izvor: Baza podataka Uprave za indirektno/neizravno oporezivanje BiH, preuzeta od Agencije za statistiku BiH.

IZVOZ I UVOZ PO SEKTORIMA I ODSJECIMA SMTK - Rev 4, 2015.

| | Izvoz | Uvoz |
|---|-----------|-----------|
| Ukupno | 1.004.799 | 3.572.899 |
| 0 Hrana i žive životinje | 89.604 | 363.519 |
| 1 Pića i duhan | 11.439 | 123.772 |
| 2 Sirove materije nejestive osim goriva | 118.965 | 26.876 |
| 3 Mineralna goriva i maziva | 214.174 | 898.381 |
| 4 Životinjska i biljna ulja i masti | 49 | 19.795 |
| 5 Hemijski/Kemijski proizvodi | 117.127 | 486.180 |
| 6 Industrijski proizvodi razvrstani prema materijalu | 63.391 | 447.465 |
| 7 Mašine/strojevi i transportni uređaji | 128.664 | 794.480 |
| 8 Razni industrijski proizvodi | 261.384 | 412.426 |
| 9 Proizvodi i transakcije, nerazvrstani po kategorijama | 1 | 5 |

ZEMLJE U KOJE SE NAJVIŠE IZVOZILO U 2015. - TOP 10

| | hilj./tis. KM | Struktura u % |
|-------------------|---------------|---------------|
| Ukupno | 1.004.799 | 100,0 |
| Njemačka | 236.167 | 23,5 |
| Hrvatska | 149.445 | 14,9 |
| Srbija | 121.848 | 12,1 |
| Ruska Federacija | 65.016 | 6,5 |
| Crna Gora | 57.874 | 5,8 |
| Slovenija | 40.800 | 4,1 |
| Mađarska | 30.075 | 3,0 |
| Italija | 27.375 | 2,7 |
| Austrija | 25.331 | 2,5 |
| Kosovo | 24.801 | 2,5 |
| Sve ostale zemlje | 226.066 | 22,5 |

ZEMLJE IZ KOJIH SE NAJVIŠE UVOZILO U 2015. - TOP 10

| | hilj./tis. KM | Struktura u % |
|-------------------|---------------|---------------|
| Ukupno | 3.572.899 | 100,0 |
| Hrvatska | 759.725 | 21,3 |
| Njemačka | 352.487 | 9,9 |
| Kina | 342.963 | 9,6 |
| Srbija | 331.309 | 9,3 |
| Italija | 288.367 | 8,1 |
| Turska | 151.546 | 4,2 |
| Slovenija | 143.564 | 4,0 |
| Ruska Federacija | 117.356 | 3,3 |
| Austrija | 101.421 | 2,8 |
| Pojlska | 87.396 | 2,4 |
| Sve ostale zemlje | 896.765 | 25,1 |

Izvor: Baza podataka Uprave za indirektno/neizravno oporezivanje BiH,
preuzeta od Agencije za statistiku BiH.

UNUTRAŠNJA TRGOVINA

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci o prometu u distributivnoj trgovini prema glavnoj (pretežnoj) djelatnosti poslovnog subjekta dobiveni su iz statističkog istraživanja Tromjesečni izvještaj distributivne trgovine za pravne osobe (obrazac K KPS TRG 02).

Podaci o ostvarenom prometu u trgovini na malo dobiveni su iz istraživanja Mjesečni izvještaj trgovine na malo (obrazac M KPS TRG 01).

Istraživanja se provodi na osnovu/temelju Zakona o statistici u Federaciji Bosne i Hercegovine („Sl. Novine FBiH“ br.63/03 i 9/09).

Metodologija istraživanja se temelji na Uredbi Vijeća EZ-a o kratkoročnim poslovnim statistikama br. 1165/98 (aneks C i D), 1158/05., 1503/06. i 1893/06

Obuhvat

Jedinice posmatranja/promatranja u statističkom istraživanju Tromjesečni izvještaj distributivne trgovine za pravne osobe su poslovni subjekti koji su prema glavnoj djelatnosti registrirani u području G – Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala (KD BiH 2010). Obuhvaćeni su i poslovni subjekti koji su prema glavnoj razvrstani u druge djelatnosti ali se bave i distributivnom trgovinom (specijalna lista jedinica po vrsti djelatnosti).

Jedinice posmatranja/promatranja u statističkom istraživanju Mjesečni izvještaj trgovine na malo su poslovni subjekti (pravne osobe) koji su prema glavnoj djelatnosti registrirani u trgovini na malo (područje G, oblast/odjeljak 47 KD BiH 2010). Obuhvaćeni su i izabrani poslovni subjekti koji su prema glavnoj djelatnosti razvrstani u druge djelatnosti, ali obavljaju i djelatnost trgovine na malo (specijalna lista).

Obrtnici nisu obuhvaćeni ovim istraživanjima.

Oba statistička istraživanja se provode na bazi uzorka koji je izabran iz Statističkog poslovnog registra Federalnog zavoda za statistiku.

Koristi se kombinirana metoda slučajnog stratificiranog uzorka i punog obuhvata, u zavisnosti od veličine poslovnog subjekta.

Svi veliki poslovni subjekti (čiji je godišnji 4 miliona/milijuna KM i više) u potpunosti su obuhvaćeni Tromjesečnim istraživanjem distributivne trgovine za pravne osobe, dok su srednji i mali poslovni subjekti izabrani metodom slučajnog stratificiranog uzorka.

Uzorkom za Mjesečni izvještaj trgovine na malo obuhvaćeni su svi veliki i srednji poslovni subjekti (čiji je godišnji promet 2 miliona/milijuna KM i više), a ostali poslovni subjekti su izabrani metodom slučajnog stratificiranog uzorka.

Na osnovu/temelju rezultata dobivenih uzorkom ocjenjuje se cijeli skup.

Podaci distributivne trgovine i trgovine na malo uključuju promet poslovnih subjekata registriranih u Federaciji BiH, bez obzira da li je promet njihovih jedinica ili jedinica u sastavu ostvaren na teritoriji Republike Srpske ili Brčko Distrikta.

Podaci o sajmovima dati su na bazi godišnjeg izvještaja organizatora sajma (obrazac TRG - 23).

Prezentacija indeksa

Rezultati statističkog istraživanja distributivne trgovine objavljuju se u obliku prilagođenih i neprilagođenih nominalnih indeksa, što znači da nije isključen utjecaj promjene cijena.

Rezultati statističkog istraživanja trgovine na malo se objavljuju u obliku prilagođenih i neprilagođenih nominalnih i realnih indeksa.

Nominalni indeksi prikazuju kretanje prometa u tekućim cijenama, a realni indeksi pokazuju kretanje prometa u stalnim cijenama. Realni indeksi dobiveni su deflacioniranjem nominalnih vrijednosti prometa prilagođenim indeksom potrošačkih cijena (bez električne energije i distribucije vode).

Verižni indeksi prezentiraju se u desezoniranom obliku indeksa, a tzv. godišnji indeksi prezentiraju se u kalendarski prilagođenom obliku indeksa.

Radi održavanja dosljednosti i kontinuiteta s prethodno objavljenim podacima, indeksi se i dalje iskazuju i u obliku izvornih, neprilagođenih indeksa.

Za sezonsko i kalendarsko prilagodavanje koristi se softver Demetra (verzija 2.2) i metoda TRAMO SEATS. Za distributivnu trgovinu, prilagodavanje je izvršeno na seriji tromjesečnih podataka od prvog kvartala 2006.godine, a za trgovinu na malo na seriji mjesečnih podataka od januara 2010.godine.

Definicije

Promet je ukupan fakturirani iznos koji poslovni subjekt, izvještajna jedinica, obračuna za prodane robe ili pružene usluge tokom/tijekom referentnog perioda trećim licima što odgovara njihovoj tržišnoj vrijednosti. Promet ne uključuje Porez na dodanu vrijednost (PDV).

Indeksi prometa trgovine na malo iskazuju se na dva načina:

Za ukupan promet koji ostvaruju svi poslovni subjekti kojima je trgovina na malo glavna djelatnost (prema KD BiH 2010 registrirani u oblast 47).

Za promet od trgovine na malo koji iskazuju svi poslovni subjekti koji obavljaju djelatnost trgovine na malo, bez obzira na glavnu djelatnost

Trgovačke struke predstavljaju pretežni robni asortiman prodaje u trgovini na malo. Grupe proizvoda koji se pretežno prodaju razvrstane su na osnovu KD BiH 2010

Trgovina na veliko je aktivnost kupovine i preprodaje robe industrijskim, trgovačkim, profesionalnim korisnicima i ustanovama i drugim poslovnim subjektima koji se bave trgovinom na veliko ili na malo. Također, uključuje se i tranzitni promet robe (prodaja robe koja se po nalogu prodavača direktno isporučuje kupcu bez prethodnog uskladištenja te robe kod prodavača) i izvoz.

Trgovina na malo obuhvaća vrijednost prodatih roba krajnjim potrošačima odnosno stanovništvu za vlastitu potrošnju ili za upotrebu/uporabu u domaćinstvu/kućanstvu i obavljenih usluga u posmatranom/ promatranom periodu bez obzira da li su naplaćene ili ne.

Promet od ostalih djelatnosti uključuje promet trgovine koji su ostvarili poslovni subjekti čija je glavna (pretežna) djelatnost izvan trgovine.

PDV je indirektni porez na potrošnju, koji se naplaćuje pri svakoj određenoj fazi u proizvodnom i distribucijskom lancu. Obuhvaća porez na dodanu vrijednost koji je obračunat kupcu. Primjenjuje se od 01.01.2006. na osnovu Zakona o porezu na dodanu vrijednost ("Službeni glasnik BiH", br. 9/05; 35/05 i 100/08).

Pod sajmovima se smatraju sajmovi koji se organiziraju u komercijalne svrhe, a imaju međunarodni, nacionalni ili lokalni karakter. Ne obuhvaćaju se vašari, koji se po narodnoj tradiciji održavaju u pojedinim mjestima.

PROMET U DISTRIBUTIVNOJ TRGOVINI

u hilj/tis. KM

| | Ukupan promet bez PDV-a , 2015 |
|--|---------------------------------------|
| Promet od trgovačkih djelatnosti | 7.494.887 |
| Trgovina na veliko i na malo motornim vozilima i motociklima i popravak motornih vozila i motocikala | 316.640 |
| Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima i popravak motornih vozila i motocikla | 4.433.808 |
| Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima | 2.744.439 |
| Ostale djelatnosti: | 95.298 |
| Ukupan promet | 7.590.185 |

Promet u trgovini na malo prema trgovačkim strukama

| | Promet u trgovini na malo bez PDV KM | Promet u trgovini na malo sa PDV KM | Promet u trgovini na malo bez PDV KM | Promet u trgovini na malo sa PDV KM | Promet u trgovini na malo bez PDV KM | Promet u trgovini na malo sa PDV KM | Promet u trgovini na malo bez PDV KM | Promet u trgovini na malo sa PDV KM | Promet u trgovini na malo bez PDV KM | Promet u trgovini na malo sa PDV KM |
|--|--------------------------------------|-------------------------------------|--------------------------------------|-------------------------------------|--------------------------------------|-------------------------------------|--------------------------------------|-------------------------------------|--------------------------------------|-------------------------------------|
| | 2011 | | 2012 | | 2013 | | 2014 | | 2015 | |
| | | | | | | | | | | |
| Motorna goriva i maziva | 786.624.446 | 918.999.849 | 756.994.105 | 884.504.194 | 719.568.087 | 840.726.644 | 839.871.154 | 981.253.941 | 814.914.625 | 951.733.065 |
| Nespecijalizovane prodavnice živežnim namirnicama | 1.088.416.918 | 1.273.566.613 | 1.094.001.164 | 1.279.930.013 | 1.254.323.247 | 1.467.555.979 | 1.169.847.899 | 1.368.709.279 | 945.680.013 | 1.106.426.793 |
| Ostale nespecijalizovane prodavnice | 114.415.037 | 134.019.506 | 270.564.342 | 316.531.717 | 258.905.104 | 302.892.872 | 275.656.024 | 322.490.933 | 266.442.228 | 311.728.087 |
| Voće i povrće | 5.689.636 | 6.656.870 | 5.642.034 | 6.601.175 | 2.159.554 | 2.526.676 | 3.939.119 | 4.608.768 | 4.672.960 | 5.467.359 |
| Meso i mesni proizvodi | 15.992.042 | 18.710.655 | 14.139.322 | 16.542.990 | 127.541.980 | 148.672.691 | 14.879.591 | 17.407.912 | 13.889.424 | 16.250.620 |
| Ribe školjke i rakovi | 859.790 | 1.005.952 | 582.614 | 681.659 | 524.501 | 613.665 | 520.315 | 608.769 | 675.220 | 790.007 |
| Hljeb,pecivo,kolači,tjestenina,bomboni i slatkiši | 24.314.113 | 28.447.496 | 18.003.927 | 21.064.593 | 14.206.407 | 16.621.493 | 17.482.211 | 20.454.186 | 26.525.763 | 31.035.122 |
| Alkohol i druga pića | 26.663.422 | 31.207.776 | 24.051.989 | 28.140.818 | 26.361.214 | 30.842.611 | 22.388.438 | 26.257.029 | 29.489.420 | 34.500.292 |
| Duhanski proizvodi | 146.939.834 | 165.722.806 | 154.183.758 | 174.505.025 | 149.816.341 | 169.441.876 | 119.351.053 | 134.342.163 | 125.717.449 | 142.073.959 |
| Ostale živežne namirnice u specijalizovanim prodavnicama | 7.777.585 | 9.099.531 | 6.516.779 | 7.624.632 | 8.619.690 | 10.085.007 | 3.013.845 | 3.526.196 | 4.548.891 | 5.322.207 |
| Apoteke | 85.491.128 | 100.022.418 | 79.991.310 | 93.590.479 | 81.818.329 | 95.717.379 | 77.610.171 | 90.803.870 | 79.772.374 | 93.334.462 |
| Medicinski preparati i ortopedska pomagala | 5.105.794 | 5.973.749 | 5.716.488 | 6.688.045 | 2.682.640 | 3.138.686 | 2.610 | 3.478 | 1.715.370 | 2.006.962 |
| Kozmetički i toaletni proizvodi | 92.014.272 | 107.656.914 | 100.160.932 | 117.156.391 | 107.273.769 | 125.503.955 | 118.281.382 | 138.527.682 | 127.848.427 | 149.590.453 |
| Tekstil | 39.297.699 | 45.978.779 | 43.816.566 | 51.263.070 | 54.623.708 | 63.909.684 | 70.395.929 | 82.345.713 | 51.920.641 | 60.746.484 |
| Odjevni predmeti | 59.954.111 | 70.120.929 | 68.818.295 | 80.501.860 | 61.063.734 | 71.433.370 | 92.705.797 | 108.363.380 | 144.926.582 | 169.423.645 |
| Obuća i kožni proizvodi | 71.902.892 | 84.130.919 | 77.960.255 | 91.176.444 | 72.896.602 | 85.286.243 | 75.225.568 | 87.975.963 | 91.930.788 | 107.551.423 |
| Namještaj, oprema za rasvjetu i predmeti za domaćinstvo | 28.039.850 | 32.795.666 | 23.714.128 | 27.744.287 | 36.545.908 | 42.701.352 | 37.713.126 | 44.123.966 | 37.725.116 | 44.135.295 |
| Električni aparati za domaćinstvo,radio uređaji i TV uređaji | 183.755.905 | 214.989.898 | 16.322.315 | 19.093.961 | 6.710.688 | 7.851.504 | 7.696.701 | 9.005.267 | 10.779.038 | 12.609.942 |
| Čilimi, prostirke, zidne i podne obloge | | | | | | | | | 30.742 | 35.969 |
| Audio i videooprema | | | | | 3.433.046 | 4.016.665 | 2.965.762 | 3.468.188 | 1.460.112 | 1.707.922 |
| Željezna roba,boje,staklo i ostali građevinski materijal | 121.136.930 | 141.686.165 | 109.146.209 | 127.689.591 | 98.712.097 | 115.448.958 | 122.062.439 | 142.824.988 | 136.453.897 | 159.668.267 |
| Knjige,novine,časopisi,pa pirnata roba i pisači pribor | 14.190.372 | 16.587.497 | 14.484.929 | 16.883.375 | 15.379.751 | 17.977.948 | 10.429.860 | 11.922.788 | 11.884.777 | 13.885.438 |
| Ostala trgovina na malo u specijalizovanim prodavnicama | 41.677.940 | 48.761.600 | 45.127.444 | 52.791.394 | 8.717.182 | 10.195.048 | 7.365.234 | 8.617.308 | 8.200.489 | 9.592.824 |
| Polovna roba | 77.529 | 90.706 | 67.189 | 78.610 | | | 56.252 | 65.814 | 97.925 | 114.566 |
| Trgovina poštom,preko kataloga,interneta i televizije | 1.775.196 | 2.076.979 | 1.558.392 | 1.823.069 | 1.549.892 | 1.813.048 | 1.959.475 | 2.292.584 | 1.844.734 | 2.158.338 |
| Ostala trgovina na malo izvan prodavnica | 19.075.500 | 22.271.774 | 17.170.374 | 20.021.283 | 186.292 | 217.962 | 15.939.104 | 18.620.724 | 13.388.664 | 15.642.879 |
| Sportska oprema, pribor i oprema za ribolov i kampiranje | | | | | 13.438.160 | 15.719.011 | 2.724.648 | 3.174.889 | 19.456.961 | 22.750.549 |
| Igre i igračke | | | | | 3.298.671 | 3.859.444 | 2.410.166 | 2.819.875 | 1.225.445 | 1.433.765 |
| Cvijeće, sadnice, sjeme, dubrivo, kućni ljubimci i hrana za kućne ljubimce | | | | | 4.790.711 | 5.605.129 | 310.493 | 363.276 | 363.505 | 425.273 |
| Satovi i nakit | | | | | 3.103.166 | 3.624.456 | 2.973.835 | 3.477.068 | 5.418.184 | 6.301.768 |
| Računari, periferne jedinice i softver | | | | | 19.687.556 | 23.030.906 | 19.672.531 | 22.997.950 | 22.277.749 | 26.061.795 |
| Telekomunikaciona oprema | | | | | | | | | 422.997 | 494.907 |
| Ukupno za Kanton | 2.981.187.941 | 3.480.581.047 | 2.948.734.860 | 3.442.628.675 | 3.157.938.027 | 3.687.030.262 | 3.135.450.732 | 3.661.453.947 | 3.001.700.510 | 3.505.000.437 |

Napomena: Izmjena metodologije od 01.01.2013

DOMAĆI SAJMOVI, 2015.

| Vrsta sajma | Broj sajmova | | | | Izložbeni prostor u m ² | Izlagači na sajmu | | | Strane zemlje izlagači | Broj posjetitelja |
|------------------------|--------------|---------------|------------|---------|------------------------------------|-------------------|--------|--------|------------------------|-------------------|
| | ukupno | prema značaju | | | | ukupno | domaći | strani | | |
| | | međunarodni | nacionalni | lokalni | | | | | | |
| Ukupno | 12 | 8 | 4 | - | 20.427 | 678 | 582 | 96 | 44 | 208.500 |
| poljoprivredni | 1 | - | 1 | - | 619 | 124 | 124 | - | - | 8.000 |
| specijalizirani | 11 | 8 | 3 | - | 19.808 | 554 | 458 | 96 | 44 | 200.500 |

CIJENE

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

INDEKSI POTROŠAČKIH CIJENA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Za indeks potrošačkih cijena, maloprodajne cijene se prikupljaju na pet lokacija (gradova) u Federaciji Bosne i Hercegovine (Bihać, Mostar, Sarajevo, Tuzla i Zenica) odabranih prema kriteriju broja stanovnika i njihovoj ulozi u geografskom području kojem pripadaju.

Sve cijene prikupljaju uposlenici Federalnog zavoda za statistiku prema utvrđenom vremenskom rasporedu i unaprijed odabranom uzorku prodavnica/prodavaonica, tržnica i ustanova koje pružaju različite usluge stanovništvu. Snimatelji cijena dobivaju jasne specifikacije naziva proizvoda, njegove COICOP šifre i jedinice mjere i na osnovu/temelju tih informacija samostalno biraju konkretan proizvod čiju će cijenu snimati na određenom prodajnom mjestu, u skladu/sukladno sa kriterijem najprodavanijeg proizvoda na datom prodajnom mjestu. Kako bi se osiguralo da snimatelji iz mjeseca u mjesec snimaju cijene istih proizvoda, te kako bi se moglo pratiti koje proizvode snimatelji posmatraju na terenu, u upitnik se unose karakteristike proizvoda, kao što su marka, vrsta i količina proizvoda koji se snima, te informacije o eventualnim zamjenama ovih karakteristika ukoliko ih bude.

Takav način snimanja omogućuje praćenje promjene kretanja cijena između dva perioda, tj. praćenje dinamike kretanja cijena.

Za potrebe indeksa potrošačkih cijena snimanje cijena se vrši sljedećih dana u mjesecu:

- za poljoprivredne proizvode koji se prodaju na tržnicama cijene se prikupljaju dva puta mjesečno, i to u prvoj i trećoj sedmici/tjednu u mjesecu;
- za pogonska goriva cijene se snimaju onoliko puta koliko se njihove cijene mijenjaju u toku mjeseca;
- za sve ostale proizvode cijene se, u skladu/sukladno sa važećim Evropskim/Europskim regulativama, prikupljaju jedanput mjesečno (između 1. i 21. u mjesecu), s tim da se nužno održava isti interval između prikupljanja.

Obuhvat

Indeks potrošačkih cijena u Federaciji Bosne i Hercegovine izračunava se na osnovu reprezentativne liste proizvoda koju čini 601 proizvod. Svakog mjeseca se prikuplja preko 10.000 cijena u 1.142 prodajna mjesta.

Cijene se prikupljaju u više prodajnih mjesta u pet gradova u Federaciji Bosne i Hercegovine: Bihać, Mostar, Sarajevo, Tuzla i Zenica. Kriterij za izborovih gradova je broj stanovnika i njihova uloga u geografskom području kojem pripadaju.

Obuhvaćeni su najvažniji proizvodi i usluge koje kupuje stanovništvo radi finalne potrošnje. Obuhvat dobara i usluga redovno se revidira kako bi se očuvala reprezentativnost liste proizvoda s obzirom na ukuse potrošača i njihove navike u pogledu kupovine.

Definicije

Indeks potrošačkih cijena predstavlja mjeru promjena cijena proizvoda i usluga koje rezidentna domaćinstva/kućanstava kupuju radi zadovoljenja svojih vlastitih potreba.

Proizvod - bilo koji proizvod ili usluga za ličnu/osobnu potrošnju koji se mogu kupiti, grupni naziv za proizvode i usluge.

Reprezentativna stavka - proizvod na najnižem nivou agregacije, odnosno proizvod u prodajnom mjestu na jednoj geografskoj lokaciji za koji se može snimiti cijena.

Ponderi koji se primjenjuju za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena su koeficijenti koji odražavaju relativnu važnost odabranih proizvoda i usluga u ukupnoj potrošnji domaćinstava/kućanstava na teritoriji Federacije BiH. Pomoću njih se izračunavaju elementarni indeksi kao ponderisani prosjeci. Bazirani su na podacima povezanim sa finalnom potrošnjom domaćinstava/kućanstava i na podacima o broju stanovnika.

COICOP klasifikacija-za obračun indeksa potrošačkih cijena upotrebljava se Klasifikacija proizvoda i usluga za ličnu/osobnu potrošnju razvrstanih prema namjeni potrošnje (Classification of Individual Consumption by Purpose-COICOP) na dvanaest osnovnih odjeljaka za koje se izračunavaju indeksi.

INDEKSI CIJENA PROIZVOĐAČA INDUSTRIJSKIH PROIZVODA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Za indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda na domaćem i inostranom tržištu cijene se prikupljaju od industrijskih preduzeća/poduzeća, mjesečno putem obrazaca C-41/DOM i C-41/INO.

Obuhvat

Obuhvaćeni su najvažniji proizvodi i usluge koje se proizvode u Federaciji BiH i prodaju na domaćem i inozemnom tržištu.

Za indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda cijene se prikupljaju od subjekata čija je pretežna djelatnost u područjima B (Vađenje ruda i kamena), C (Prerađivačka industrija), D (Proizvodnja i snabdijevanje/opskba električnom energijom, gasom/plinom, parom i klimatizacija) i E (Snabdijevanje vodom, uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnost sanacije okoliša), kao i dijelovi poslovnih subjekata koji se bave industrijskom proizvodnjom a njihovi matični subjekti su registrovani u nekoj drugoj djelatnosti.

Definicije

Indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda predstavlja mjeru promjena cijena proizvoda koje industrijska preduzeća/poduzeća proizvode i prodaju na domaćem i inozemnom tržištu. Ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda sadrži dva podindeksa, tj. Indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda na domaćem tržištu i Indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda na inozemnom tržištu. Praćenje prodajnih cijena na ta dva tržišta daje promjene u indeksu cijena proizvođača industrijskih proizvoda ukupne industrije, glavnih industrijskih grupacija, područja i oblasti industrije.

Prodajna cijena proizvođača industrijskih proizvoda na domaćem tržištu je cijena po kojoj proizvođač prodaje svoje proizvode kupcima na domaćem tržištu u najvećim količinama utovareno u vagon (kamion) u mjestu proizvođača, ili je cijena po kojoj proizvođač vrši obračun sa drugim proizvođačima ili trgovinskim preduzećima/poduzećima. U ovu cijenu ulazi regres koji ostvaruje proizvođač, a od cijene se odbija trgovački rabat i popusti koje prodavac odobrava kupcu. PDV i akcize se ne uključuju u cijenu.

Prodajna cijena proizvođača industrijskih proizvoda na inozemnom tržištu je cijena po kojoj proizvođač prodaje svoje proizvode kupcima na inozemnom tržištu u najvećim količinama isporučeno prema ugovorenim paritetima (EXW, FCA, FAS, FOB, CFR, CIF, CPT, CIP, DAF, DES, DEQ, DDU, DDP i dr.). U prodajnu cijenu ulazi regres koji ostvaruje proizvođač, a isključuju se rabat i popusti koje prodavac odobri kupcu. PDV i akcize se ne uključuju u cijenu.

Ponderi za izračunavanje ukupnog indeksa cijena proizvođača industrijskih proizvoda predstavljaju relativno učešće vrijednosti prodaje pojedinih proizvoda i na domaćem i na inozemnom tržištu. Ponderi koji se primjenjuju za izračunavanje indeksa cijena proizvođača industrijskih proizvoda na domaćem tržištu su koeficijenti koji odražavaju relativno učešće vrijednosti prodaje pojedinog proizvoda u ukupnoj vrijednosti prodaje svih proizvoda na domaćem tržištu. Ponderi koji se primjenjuju za izračunavanje indeksa cijena proizvođača industrijskih proizvoda na inozemnom tržištu su koeficijenti koji odražavaju relativno učešće vrijednosti prodaje pojedinog proizvoda u ukupnoj vrijednosti prodaje svih proizvoda na inozemnom tržištu.

Klasifikacija djelatnosti (KD BiH 2010)- Za obračun indeksa cijena proizvođača industrijskih proizvoda upotrebljava se Klasifikacija djelatnosti (KD BiH 2010) prema kojoj se poslovni subjekti razvrstavaju u područja B,C,D i E i Nomenklatura industrijskih proizvoda (NIP BiH 2010).

INDEKSI POTROŠAČKIH CIJENA¹⁾

| 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| 100,0 | 106,0 | 107,9 | 116,2 | 115,9 | 117,9 | 122,1 | 124,6 | 124,3 | 123,5 | 122,6 |
| 94,4 | 100,0 | 101,8 | 109,7 | 109,3 | 111,2 | 115,2 | 117,5 | 117,3 | 116,5 | 115,7 |
| 92,7 | 98,2 | 100,0 | 107,7 | 107,4 | 109,2 | 113,1 | 115,4 | 115,2 | 114,4 | 113,6 |
| 86,1 | 91,2 | 92,9 | 100,0 | 99,7 | 101,4 | 105,0 | 107,2 | 107,0 | 106,2 | 105,5 |
| 86,3 | 91,5 | 93,1 | 100,3 | 100,0 | 101,7 | 105,4 | 107,5 | 107,3 | 106,6 | 105,8 |
| 84,8 | 89,9 | 91,6 | 98,6 | 98,3 | 100,0 | 103,5 | 105,7 | 105,4 | 104,7 | 104,0 |
| 81,9 | 86,8 | 88,4 | 95,2 | 94,9 | 96,6 | 100,0 | 102,0 | 101,8 | 101,1 | 100,5 |
| 80,3 | 85,1 | 86,6 | 93,3 | 93,0 | 94,6 | 98,0 | 100,0 | 99,8 | 99,1 | 98,4 |
| 80,4 | 85,2 | 86,8 | 93,5 | 93,2 | 94,8 | 98,2 | 100,2 | 100,0 | 99,3 | 98,6 |
| 81,0 | 85,8 | 87,4 | 94,1 | 93,8 | 95,5 | 98,9 | 100,9 | 100,7 | 100,0 | 99,3 |
| 81,5 | 86,4 | 88,0 | 94,8 | 94,5 | 96,1 | 99,5 | 101,6 | 101,4 | 100,7 | 100,0 |

1) Indeksi se čitaju samo vodoravno i izračunati su na bazi prosječne prethodne godine

GODIŠNJI INDEKSI POTROŠAČKIH CIJENA

92005=100

| Odjeljak | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
|---|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| Ukupan indeks | 115,9 | 117,9 | 122,1 | 124,6 | 124,3 | 123,5 | 122,6 |
| Hrana i bezalkoholna pića | 125,9 | 125,0 | 133,2 | 135,7 | 135,3 | 131,9 | 130,8 |
| Aлкохолна pića i duhan | 111,3 | 132,1 | 142,7 | 157,6 | 168,4 | 180,3 | 194,2 |
| Odjeća i obuća | 91,6 | 86,7 | 78,4 | 72,0 | 64,9 | 62,9 | 59,6 |
| Stanovanje, voda, električna energija, gas/plin i drugi energenti | 129,6 | 132,1 | 136,5 | 142,9 | 144,7 | 144,5 | 146,7 |
| Najmeštaj, kućanski uređaji i redovno/redovito održavanje kuće | 104,9 | 105,3 | 106,5 | 107,9 | 108,3 | 108,4 | 109,6 |
| Zdravstvo | 109,9 | 110,4 | 107,2 | 106,6 | 102,1 | 101,5 | 101,7 |
| Prijevoz | 104,8 | 112,3 | 120,3 | 125,3 | 123,6 | 122,6 | 114,8 |
| Komunikacije | 117,9 | 125,3 | 127,2 | 125,4 | 126,2 | 128,0 | 129,7 |
| Rekreacija i kultura | 116,6 | 118,2 | 119,3 | 120,5 | 122,1 | 123,7 | 123,8 |
| Obrazovanje | 105,3 | 105,9 | 106,2 | 105,8 | 107,3 | 108,3 | 112,1 |
| Restorani i hoteli | 125,6 | 127,7 | 131,0 | 134,7 | 135,7 | 136,3 | 136,7 |
| Ostala dobra i usluge | 106,5 | 107,3 | 107,5 | 109,0 | 109,5 | 109,8 | 109,7 |

Napomena: Statistički podaci na nivou Federacije jer se ne objavljuje na nivou Kantona

GODIŠNJI LANČANI INDEKSI POTROŠAČKIH CIJENA

θ prethodna godina =100

| Odjeljak | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
|---|-------------|--------------|--------------|--------------|-------------|-------------|-------------|
| Ukupan indeks | 99,7 | 101,8 | 103,6 | 102,1 | 99,8 | 99,3 | 99,3 |
| Hrana i bezalkoholna pića | 99,9 | 99,3 | 106,5 | 101,8 | 99,7 | 97,5 | 99,1 |
| Aлкоholna pića i duhan | 108,1 | 118,7 | 108,0 | 110,4 | 106,9 | 107,0 | 107,7 |
| Odjeća i obuća | 95,3 | 94,7 | 90,5 | 91,9 | 90,0 | 97,1 | 94,7 |
| Stanovanje, voda, električna energija, gas/plin i drugi energenti | 103,6 | 101,9 | 103,3 | 104,7 | 101,2 | 99,9 | 101,5 |
| Najmeštaj, kućanski uređaji i redovno/redovito održavanje kuće | 100,8 | 100,4 | 101,2 | 101,3 | 100,4 | 100,1 | 101,1 |
| Zdravstvo | 100,5 | 100,4 | 97,2 | 99,4 | 95,8 | 99,4 | 100,2 |
| Prijevoz | 90,1 | 107,1 | 107,2 | 104,2 | 98,6 | 99,2 | 93,7 |
| Komunikacije | 100,7 | 106,3 | 101,5 | 98,6 | 100,6 | 101,5 | 101,3 |
| Rekreacija i kultura | 104,0 | 101,4 | 100,9 | 101,0 | 101,4 | 101,3 | 100,1 |
| Obrazovanje | 98,7 | 100,6 | 100,3 | 99,6 | 101,5 | 100,9 | 103,5 |
| Restorani i hoteli | 106,0 | 101,7 | 102,5 | 102,8 | 100,8 | 100,4 | 100,3 |
| Ostala dobra i usluge | 101,6 | 100,7 | 100,3 | 101,4 | 100,4 | 100,3 | 99,9 |

Napomena: Statistički podaci na nivou Federacije jer se ne objavljuje na nivou Kantona

Pregled kretanja cijena izabranih proizvoda na području Kantona Sarajevo za 2015. godinu

| PROIZVOD | Jedinica mjere | Mjesec | | | | | | | | | | | |
|---|----------------|--------|---------|-------|-------|-------|-------|-------|--------|-----------|---------|----------|----------|
| | | Januar | Februar | Mart | April | Maj | Juni | Juli | Avgust | Septembar | Oktober | Novembar | Decembar |
| Riža | kg | 3,53 | 3,67 | 3,79 | 3,69 | 3,57 | 3,81 | 3,80 | 3,81 | 3,64 | 3,64 | 3,59 | 3,59 |
| Pšenično brašno bijelo, svi tipovi | kg | 0,98 | 0,97 | 0,96 | 0,96 | 0,96 | 0,95 | 0,95 | 0,96 | 0,96 | 0,95 | 0,95 | 0,95 |
| Hljeb polubijeli od pšeničnog brašna ili crni, svi tipovi | kg | 2,50 | 2,50 | 2,50 | 2,50 | 2,50 | 2,50 | 2,50 | 2,50 | 2,50 | 2,50 | 2,50 | 2,50 |
| Mlijeko- tetra pakovanje | litra | 1,52 | 1,52 | 1,50 | 1,50 | 1,49 | 1,47 | 1,42 | 1,38 | 1,41 | 1,42 | 1,42 | 1,38 |
| Maslac | kg | 17,31 | 17,07 | 17,59 | 17,64 | 17,06 | 16,89 | 16,89 | 16,89 | 16,89 | 16,68 | 16,46 | 15,43 |
| Jestivo ulje | litra | 2,17 | 2,17 | 2,16 | 2,15 | 2,14 | 2,12 | 2,14 | 2,21 | 2,31 | 2,39 | 2,36 | 2,37 |
| Šećer | kg | 1,15 | 1,15 | 1,16 | 1,17 | 1,16 | 1,18 | 1,20 | 1,23 | 1,23 | 1,24 | 1,23 | 1,25 |
| Kuhinjska so | kg | 1,00 | 1,00 | 1,00 | 1,01 | 1,01 | 1,01 | 1,01 | 1,01 | 1,01 | 1,01 | 1,00 | 1,01 |
| Deterdžent za mašinsko pranje rublja | kg | 3,68 | 3,88 | 3,47 | 3,20 | 3,28 | 3,51 | 3,51 | 3,65 | 3,79 | 3,55 | 3,65 | 3,62 |

Podaci za Kanton Sarajevo

TURIZAM

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci za statistiku turizama prikupljaju se putem redovnog statističkog istraživanja Mjesečni indikatori statistike smještaja u turizmu (obrazac TU-11).

Izveštajne jedinice su poslovni subjekti (preduzeća, obrtnici, zadruge, ustanove, udruženja itd.) i njihove jedinice u sastavu koji se bave pružanjem smještajnih usluga turistima ili samo posreduju u pružanju tih usluga. Izveštaji se sastavljaju na osnovu evidencija u knjigama gostiju.

Definicije

Turist je svaka osoba koja u mjestu izvan svog uobičajnog okruženja (prebivališta) provede najmanje jednu noć ali ne više od godinu dana u ugostiteljskom ili drugom objektu za smještaj gostiju, radi odmora ili rekreacije, zdravlja, studija, sporta, religije, porodice/obitelji, poslova, javnih misija i skupova s izuzetkom svrhe zapošljavanja kod poslovnog subjekta - rezidenta u zemlji ili mjestu posjete.

Domaći turist je svaka osoba sa prebivalištem u Bosni i Hercegovini koja izvan mjesta svog prebivališta provede najmanje jednu noć u ugostiteljskom ili drugom objektu za smještaj gostiju u Federaciji BiH.

Stranim turistima smatraju se sve osobe koje u Bosni i Hercegovini nemaju stalno prebivalište, a provedu najmanje jednu noć u ugostiteljskom ili drugom objektu za smještaj gostiju.

Vrsta mjesta. Turističkim mjestom u ovom istraživanju smatra se ono mjesto koje ispunjava sljedeće osnovne uvjete: **atraktivne** (prirodne ljepote, ljekoviti izvori, kulturno-historijski/povijesni spomenici, razne kulturne, zabavne i sportske priredbe), **komunikativne** (mogućnost pristupa, prometne veze) i **receptivne** (objekti za smještaj i uz njih potrebni prateći objekti za pružanje raznih usluga npr. trgovačkih/trgovinskih, zanatskih/obrtničkih, poštanskih i sl., zatim parkovi, kupališta, šetališta itd.).

Turistička se mjesta razvrstavaju u sljedeće vrste:

Sarajevo je mjesto koje posjetitelje privlači prvenstveno kao administrativno-politički centar, a zatim i svojim historijskim/povjesnim, etničkim, ekonomskim, urbanističko-administrativnim i drugim svojstvima.

Banjska mjesta su mjesta kod kojih je ljekovitost termalnih ili mineralnih voda i ostalih geološko-mineraloških sastojaka naučno/znanstveno-medicinski ili empirijski utvrđena i koja imaju odgovarajuće objekte s uređajima za liječenje i oporavak posjetitelja.

Primorska mjesta su mjesta duž morske obale.

Ostala mjesta uključuju ostala turistička i neturistička mjesta koja nisu razvrstana ni u jednu od prethodnih vrsta, a raspoložu ugostiteljskim objektima za smještaj.

DOLASCI I NOĆENJA TURISTA, 2015.

| Kantoni Cantons | Dolasci turista | | |
|------------------------|-----------------|---------------|----------------|
| | ukupno | domaći | strani |
| Dolasci turista | 364.281 | 56.224 | 308.057 |
| Noćenja turista | 693.008 | 95.537 | 597.471 |

DOLASCI I NOĆENJA STRANIH TURISTA PREMA ZEMLJI PREBIVALIŠTA

| | Dolasci turista | Noćenja turista |
|-------------------|-----------------|-----------------|
| Ukupno | 364.281 | 693.008 |
| Domaći | 56.224 | 95.537 |
| Strani | 308.057 | 597.471 |
| Turska | 52.493 | 95.657 |
| Hrvatska | 38.107 | 63.505 |
| Kuvajt | 8.963 | 32.791 |
| SAD | 12.515 | 27.734 |
| Slovenija | 17.130 | 26.660 |
| Njemačka | 11.692 | 23.756 |
| Srbija | 13.250 | 23.694 |
| Italija | 9.786 | 18.984 |
| Saudijska Arabija | 6.140 | 16.491 |
| Južna Koreja | 13.708 | 15.665 |
| Velika Britanija | 6.003 | 13.401 |
| Austrija | 7.835 | 12.823 |
| Francuska | 5.647 | 10.317 |
| Švedska | 3.823 | 9.244 |
| Poljska | 6.649 | 8.723 |
| Ostale zemlje | 150.540 | 293.563 |

Napomena: Izmjena metodologije od 01.01.2015

ZAPOSLENOST, NEZAPOSLENOST I PLAĆE

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Zaposlenost

Podaci o zaposlenima u poslovnim subjektima, iskazani kao godišnji prosjek i sa stanjem 31. marta, rezultat su obrade mjesečnih istraživanja o zaposlenima i plaćama i godišnjeg istraživanja sa stanjem 31. marta.

Istraživanjem su obuhvaćeni poslovni subjekti svih oblika vlasništva, tijela državne vlasti svih nivoa, ustanove i druge organizacije.

U prikupljanju podataka primjenjuje se teritorijalni princip na nivou općine, što znači da se podaci prikupljaju prema sjedištu pripadajuće jedinice poslovnog subjekta.

Podaci se prikupljaju izvještajem koji se u poslovnim subjektima popunjava na osnovu propisanih evidencija o zaposlenima.

Podaci o zaposlenima u obrtu i djelatnostima slobodnih profesija, prikupljali su se od kantonalnih Zavoda zdravstvenog osiguranja do 2010. godine. Od 2011. godine podaci se preuzimaju se od Porezne uprave Federacije BiH.

U godišnji prosjek broja zaposlenih uključeni su zaposleni u poslovnim subjektima (pravnim osobama) i obrtu i djelatnostima slobodnih profesija.

Godišnji prosjek broja zaposlenih izračunat je kao aritmetička sredina mjesečnih stanja.

U broj zaposlenih sa stanjem marta, uključeni su samo zaposleni u poslovnim subjektima.

Broj zaposlenih u odbrani je uključen za nivo Federacije BiH, s tim da ovi podaci nisu razvrstani po kantonima i općinama.

Nezaposlenost

Podaci o nezaposlenima preuzimaju se od Federalnog Zavoda za zapošljavanje.

Neto i bruto plaća

Podaci o prosječnoj mjesečnoj isplaćenoj neto i bruto plaći obračunavaju se na osnovu podataka prikupljenih mjesečnim istraživanjem o zaposlenima i plaćama. Istraživanjem su obuhvaćeni poslovni subjekti svih oblika vlasništva, tijela državne vlasti svih nivoa, ustanove i druge organizacije.

Istraživanje o plaćama obuhvaća isplaćene neto i bruto plaće zaposlenih koji imaju zasnovan radni odnos, bez obzira na vrstu radnog odnosa i dužinu radnog vremena.

U obračun nisu uključene plaće pripadnika odbrane, kao ni plaće zaposlenih u obrtu i djelatnostima slobodnih profesija.

Podaci su prezentirani po područjima i odjeljcima Klasifikacije djelatnosti (KDBiH 2010).

Definicije

Ukupan broj zaposlenih obuhvata zaposlene u poslovnim subjektima i zaposlene i vlasnike obrta i djelatnosti slobodnih profesija.

Zaposleni su osobe koje su zasnovala radni odnos sa poslodavcem (pravnom ili fizičkom osobom), bez obzira na vrstu radnog odnosa i dužinu radnog vremena.

Vlasnik obrta ili djelatnosti slobodne profesije je osoba koja je vlastitim sredstvima osnovala obrt ili slobodnu profesiju, u kojoj u svoje ime i za svoj račun sama ili uz pomoć zaposlenika obavlja djelatnost.

Nezaposlene osobe su osobe bez zaposlenja, sposobne za rad, starosne dobi od 15 do 65 godina, evidentirane u biroima za zapošljavanje.

Neto plaća obuhvaća isplaćenu plaću za obavljani rad, kao i naknade plaća po osnovu radnog odnosa za: godišnji odmor, plaćeni dopust, državne praznike i neradne dane utvrđene zakonom, bolovanja koja idu na teret poslovnog subjekta, plaćeno odsustvo sa posla, zastoje u poslu bez krivnje zaposlenog. Prosječna mjesečna isplaćena neto i bruto plaća po zaposlenome izračunava se dijeljenjem ukupnih isplata brojem zaposlenih koji su primili isplate.

Bruto plaća obuhvaća neto plaću plus zakonom propisana obavezna izdvajanja iz bruto plaće (doprinosi iz bruto plaće i akontacija poreza na dohodak).

Nominalni indeksi neto i bruto plaća izračunavaju se iz podataka o prosječnim mjesečnim iznosima neto i bruto plaća za odgovarajuće godine.

Realni indeksi neto i bruto plaća izračunavaju se dijeljenjem nominalnih indeksa neto i bruto plaća sa indeksom potrošačkih cijena.

ZAPOSLENE, NEZAPOSLENE OSOBE I PLAĆE PO OPĆINAMA - godišnji prosjek 2015.

| | Zaposleni | Nezaposleni ¹⁾ | Neto plaća u KM | Bruto plaća u KM |
|------------------------|----------------|---------------------------|-----------------|------------------|
| Kanton Sarajevo | 126.609 | 71.746 | 1.024 | 1.585 |
| Centar Sarajevo | 39.851 | 7.824 | 1.234 | 1.921 |
| Hadžići | 4.006 | 5.716 | 827 | 1.270 |
| Iliđža | 16.862 | 11.784 | 823 | 1.262 |
| Ilijaš | 3.299 | 5.415 | 645 | 969 |
| Novi Grad Sarajevo | 24.452 | 20.021 | 863 | 1.328 |
| Novo Sarajevo | 23.660 | 8.609 | 1.087 | 1.686 |
| Stari grad Sarajevo | 9.715 | 6.441 | 1.000 | 1.547 |
| Trnovo | 310 | 492 | 813 | 1.239 |
| Vogošća | 4.454 | 5.444 | 772 | 1.177 |

¹⁾Izvor: Federalni zavod za zapošljavanje

ZAPOSLENOST I PLAĆE PREMA PODRUČJIMA KD BiH 2010

| | Prosječan broj zaposlenih | | Prosječna neto plaća, KM | |
|--|---------------------------|----------------|--------------------------|-------------|
| | 2014 | 2015 | 2014 | 2015 |
| UKUPNO | 125.184 | 126.609 | 1.036 | 1024 |
| A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo | 909 | 856 | 867 | 827 |
| B Vađenje ruda i kamena | 141 | 118 | 794 | 861 |
| C Prerađivačka industrija | 12.945 | 12.830 | 737 | 726 |
| D Proizvodnja i snabdjevanje/opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija | 2.013 | 1.982 | 1.502 | 1516 |
| E Snabdjevanje/opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša | 2.391 | 2.379 | 889 | 893 |
| F Građevinarstvo | 6.596 | 5.910 | 687 | 670 |
| G Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikla | 24.007 | 23.548 | 747 | 743 |
| H Prijevoz i skladištenje | 7.611 | 7.710 | 1.017 | 998 |
| I Djelatnosti pružanja smještaja te priprema i usluživanja hrane (hotelijerstvo iugostiteljstvo) | 5.939 | 5.950 | 563 | 541 |
| J Informacije i komunikacije | 7.399 | 7.634 | 1.222 | 1235 |
| K Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja | 5.569 | 5.495 | 1.532 | 1550 |
| L Poslovanje nekretninama | 949 | 1.226 | 957 | 926 |
| M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti | 6.867 | 6.989 | 1.021 | 1020 |
| N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti | 2.881 | 4.330 | 647 | 510 |
| O Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje. | 15.443 | 15.767 | 1.363 | 1367 |
| P Obrazovanje | 9.948 | 10.062 | 1.018 | 1032 |
| Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite | 9.100 | 9.475 | 1.106 | 1124 |
| R Umjetnost, zabava i rekreacija | 1.752 | 1.700 | 947 | 959 |
| S Ostale uslužne djelatnosti | 2.724 | 2.648 | 1.173 | 1187 |
| 00 Neraspoređeno po djelatnostima KD | - | - | - | - |

OBRAZOVANJE

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori i metodi prikupljanja podataka

Podaci o dječijim vrtićima, djeci i odgojiteljima prikupljaju se godišnjim izvještajima sa stanjem 01. oktobar/listopad tekuće godine.

Podaci za osnovno i srednje obrazovanje koji se objavljuju, rezultat su redovnog/redovitog godišnjeg istraživanja, koje je provedeno u 2015. godini, stanje 25.09.2015.

Od 2015./2016. školske godine (u godišnjaku 2014./2015.), statističko istaživanje iz osnovnog i srednjeg obrazovanja prelazi na novi način prikupljanja podataka, putem elektronskih obrazaca i dolazi do primjene nove metodologije usklađene sa međunarodnom standardnom klasifikacijom obrazovanja. Uvođenjem nove metodologije dolazi do promjena u prikupljanju i publiciranju podataka, te se podaci prikupljaju samo za početak školske godine sa stanjem 25.09. Shodno tome, od 2014./2015. školske godine podaci za kraj školske godine biće zamijenjeni podacima za početak školske godine.

Podaci o upisanim studentima na visokoškolskim ustanovama prikupljaju se na osnovu/temelju obrazaca koje popunjavaju studenti prilikom upisa u zimski semestar svake školske godine.

Podaci o studentima koji su diplomirali, te o broju kandidata koji su stekli naslov magistra ili doktora nauka/znanosti tokom/tijekom kalendarske godine prikupljaju se također na osnovu/temelju obrazaca koje popunjavaju studenti, odnosno kandidati, prilikom diplomiranja odnosno odbrane/obrane magistarskog rada ili doktorske disertacije/dizertacije.

Podaci za doktore nauka/znanosti odnose se na kalendarsku godinu u kojoj je kandidat odbranio/obranio doktorsku disertaciju, a ne na godinu u kojoj je uveden u registar doktora nauka/znanosti.

Podaci o nastavnicima visokoškolskih ustanova prikupljaju se izvještajima o nastavnom osoblju sa stanjem 31. oktobra/listopada tekuće školske godine.

Podaci uključuju sve nastavnike i suradnike u nastavi koji predaju na visokoškolskim ustanovama i koji ne predstavljaju fizički broj osoba, jer nastavnik i suradnik u nastavi može predavati na dva i više fakulteta. Podaci također uključuju i nastavnike i suradnike u nastavi prikazane u ekvivalentu pune zaposlenosti/angažiranosti (FTE- full time equivalent), koji približno odgovaraju stvarnom broju fizičkih osoba, a dobiveni su kao izračun izražen jedinicom pune zaposlenosti/angažiranosti.

Za nastavnike i suradnike koji rade s kraćim od punog radnog vremena ili su angažirani po ugovoru o djelu (manje od 90% i više od 10%) izračunava se Ekvivalent pune zaposlenosti (FTE). 1.primjer: 4 osobe zaposlene ili su angažirane ugovorom o djelu školsku godinu samo polovinu radnog vremena (4x0,5=2,0) 2.primjer: 3 osobe zaposlene ili su angažirane ugovorom o djelu cijelu školsku godinu samo 20% radnog vremena (3x0,2=0,6) 3.primjer: 1 osoba zaposlena ili je angažirana ugovorom o djelu 1/2 semestara puno r.v. (1x0,5=0,5) 4.primjer: 2 osobe zaposlene ili su angažirane ugovorom o djelu 3 mjeseca samo 25% r.v. (2x0,25x0,25=0,1).

Podaci o učenicima s teškoćama u razvoju u osnovnim i srednjim školama, o učenicima u osnovnim muzičkim/glazbenim i baletskim školama prikupljaju se na posebnim obrascima na početku i na kraju svake školske godine.

Definicije

Obrazovni sistem Federacije Bosne i Hercegovine uključuje predškolsko (ISCED 0), osnovno (ISCED 1& 2), srednje (ISCED 3) i visoko (ISCED 5A, 5B&6) obrazovanje. Osnovno i srednje obrazovanje organizirano je kao redovno/redovito obrazovanje i posebno obrazovanje koje uključuje obrazovanje djece i omladine/mladeži s teškoćama u razvoju i osnovno umjetničko obrazovanje koje priprema djecu za nastavak školovanja u srednjim umjetničkim školama.

Dječiji vrtići su ustanove koje pružaju usluge njege, odgoja i zaštite djece predškolske dobi.

U statistici obrazovanja školom se smatra skupina učenika koja pohađa nastavu određene vrste i stepena/stupnja po istovrsnom nastavnom planu i programu, bez obzira na to nalazi li se ta skupina učenika pod posrednim ili neposrednim rukovodstvom jedne uprave ili ima zajedničku upravu s drugim školskim jedinicama različite vrste i stepena/stupnja obrazovanja. Svaka teritorijalno odvojena jedinica (razredni odjel) iste vrste smatra se također školom (školskom jedinicom).

S obzirom da se u osnovnim školama izvodi istovremeno nastava po osmogodišnjem i devetogodišnjem programu obrazovanja, a u nekim kantonima isključivo se obavlja nastava po osmogodišnjem programu, nije izvršena podjela škola na osnovu programa rada. Iz tih razloga prikazuje se broj škola po programu osmogodišnjeg obrazovanja.

Kod redovnih/redovitih srednjih škola broj škola prikazan je u ukupnom zbiru redovnih/redovitih srednjih škola. Broj škola po vrstama (gimnazije, tehničke i srodne, stručne/strukovne i umjetničke škole) nismo u mogućnosti iskazati jer jedna mješovita škola, kao pravni subjekt, može u svom sastavu imati više vrsta škola.

Visokoškolske ustanove su univerziteti/sveučilišta, (fakultet i umjetnička akademija kao jedinice u njenom sastavu) i visoke škole. Univerzitet/Sveučilište je ustanova koja osniva i provodi univerzitetske/sveučilišne studije u najmanje dva naučna/znanstvena ili umjetnička područja u većem broju polja te interdisciplinarnu studiju kao autonomni i integrirani proces, neposredno ili putem jedinica u sastavu (fakulteta, umjetničkih akademija, instituta). Univerzitetski/Sveučilišni studij osposobljava studente za obavljanje poslova u nauci/znanosti i visokom obrazovanju, u poslovnom svijetu, javnom sektoru i društvu općenito te ih osposobljava za razvoj i primjenu naučnih/znanstvenih i stručnih dostignuća.

Univerzitetsko/Sveučilišno obrazovanje obuhvaća dodiplomski, diplomski i poslijediplomski studij. U skladu s europskim sistemom prijenosa bodova (ECTS), jednom godinom studija se u pravilu stječe 60 ECTS bodova.

Dodiplomski univerzitetski/sveučilišni studij, koji u pravilu traje tri do četiri godine i kojim se stječe od 180 do 240 ECTS bodova, osposobljava studente za diplomski studij, te im daje mogućnost zapošljavanja na određenim stručnim poslovima.

Diplomski univerzitetski/sveučilišni studij traje u pravilu jednu do dvije godine. Njime se stječe 60 do 120 ECTS bodova, te ukupan broj bodova koji se stječu na dodiplomskom i diplomskom studiju iznosi najmanje 300 ECTS bodova.

ISCED 2011 – International Standard Classification of Education – Međunarodna standardizirana klasifikacija obrazovanja koristi se prema preporuci UNESCO-a, OECD-a, EUROSTAT-a i drugih međunarodnih organizacija za prikazivanje svih podataka o obrazovanju i omogućuje usporedivost podataka o obrazovanju na međunarodnom nivou/razini.

ISCED ima dvije glavne ukrštene varijable: stepen/stupanj obrazovanja i područje obrazovanja.

Stupnjevi obrazovanja, koji odgovaraju u školskom sistemu Federacije Bosne i Hercegovine jesu:

ISCED 0 - predškolsko obrazovanje djece od treće godine do polaska u osnovnu školu;

ISCED 1 - niže osnovno obrazovanje od I -IV razreda prema osmogodišnjem programu; odnosno od I -V razreda prema devetogodišnjem programu obrazovanja;

ISCED 2 - više osnovno obrazovanje od V -VIII razreda prema osmogodišnjem programu; odnosno od VI -IX razreda prema devetogodišnjem programu obrazovanja;

ISCED 3 -srednje obrazovanje;

ISCED 5 - više obrazovanje po starom načinu studiranja VI stepen.

ISCED 6 - VII stepen po starom programu studiranja (trajanje 4-5 godina), I ciklus po novom programu.

ISCED 7 - visoko obrazovanje po starom programu VII stepen (trajanje 5-6 godina), II ciklus "master" po novom programu integrirani I i II ciklus po novom programu.

ISCED 8 - naučni/znanstveni stepen -doktorat.

Redovno/Redovito obrazovanje

Predškolsko obrazovanje nije obavezno/obvezno i propisano članom 16 Okvirnog zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju u BiH ("Službeni glasnik BiH" broj 88/07) i obuhvaća obrazovanje djece u godini pred polazak u školu.¹⁾

Osnovno obrazovanje traje devet (osam) godina i obavezno/obvezno je za svu djecu od šeste (ili sedme) do petnaeste godine života. Cilj osnovnog obrazovanja je stjecanje općeg znanja, a ostvaruje se prema jedinstvenom nastavnom programu.

Prelazak na devetogodišnje osnovno obrazovanje počeo je od školske 2004./2005. godine i povezan je sa promjenama u strukturi i organizaciji osnovnog odgoja i obrazovanja. Ovaj sistem osnovnog obrazovanja još nije zaživio u svim kantonima.

Srednje obrazovanje nakon završetka osnovnog školovanja omogućuje stjecanje znanja i sposobnosti za rad i nastavak školovanja. Srednje obrazovanje nije obavezno/obvezno. Vrste srednjih škola, ovisno o vrsti nastavnog plana i programa jesu:

- gimnazije – izvode nastavni plan i program u trajanju od četiri godine, a mogu biti opće i specijalizirane; pripremaju učenike za nastavak školovanja na visokoškolskim ustanovama;

- stručne/strukovne škole – izvode nastavni plan i program u trajanju od tri (ili četiri) godine. Na kraju svog školovanja učenici ovih škola polažu završni ispit i osposobljavaju se za tržište rada ili da bi nastavili školovanje u visokoškolskom obrazovanju.

- tehničke i srodne škole – školovanje traje četiri godine. Pripremaju učenike za tržište rada i za nastavak školovanja na visokoškolskim institucijama;

- umjetničke škole – školovanje traje četiri godine, a mogu biti muzičke/glazbene, baletne i likovne. Pripremaju učenike za tržište rada i za nastavak školovanja na umjetničkim akademijama;

- vjerske škole – školovanje traje četiri godine. Pripremaju učenike za tržište rada i za nastavak školovanja na visokoškolskim institucijama.

Više i visoko obrazovanje provodi se na visokoškolskim ustanovama nakon završene srednje škole. Organizirano je kao:

1) Okvirni zakon o predškolskom obrazovanju u BiH nije implementiran u svim kantonima u FBiH

- stručni studij, koji osposobljava studenta za visokostručni ili umjetnički rad, a traje dvije do tri godine

- sveučilišni studij, koji osposobljava studenta za visokostručni ili umjetnički rad i priprema ga za naučni/znanstveni rad, a traje najmanje četiri godine

- postdiplomski magistarski studij koji studenta, nakon završenog sveučilišnog studija, priprema za stjecanje akademskog naslova magistra.

Posebno obrazovanje

Osnovne muzičke/glazbene i baletne škole pripremaju učenike za nastavak školovanja u srednjim muzičkim/glazbenim i baletnim školama. Učenici tih škola obavezno/obvezno osnovno školovanje stječu paralelno u redovnim/redovitim osnovnim školama.

Osnovno obrazovanje djece i omladine/mladeži s teškoćama u razvoju provodi se u osnovnoj školi u posebnim odgojno-obrazovnim grupama i razrednim odjelima u okviru škole. Iznimno za djecu s većim teškoćama u razvoju osnovno školovanje obavlja se u posebnim ustanovama odgoja i obrazovanja.

Srednje obrazovanje učenika s teškoćama u razvoju organizira se uz primjenu individualnih postupaka u redovnim/redovitim ili posebnim razrednim odjelima i obrazovnim grupama.

REDOVNO/REDOVITO OSNOVNO I SREDNJE OBRAZOVANJE, 2014./2015.1)

| | Škole | Učenici | | | Nastavno osoblje | |
|--|-------|---------|---------|----------------|------------------|-------|
| | | svega | učenice | Završili školu | svega | žene |
| Devetogodišnje obrazovanje | 88 | 35.982 | 17.317 | 4.149 | 2.500 | 1.953 |
| Škole za djecu sa posebnim potrebama | 4 | 251 | 83 | 34 | 75 | 61 |
| Redovne srednje škole | 35 | 15.530 | 7.757 | 5.834 | 1.516 | 1.029 |
| Škole za učenike sa posebnim potrebama | 3 | 153 | 53 | 37 | 48 | 32 |
| Vjerske škole | 1 | 465 | 263 | 122 | 28 | 15 |
| Osnovne muzičke škole | 4 | 1.389 | 798 | - | 114 | 80 |
| Osnovne baletske škole | ... | 99 | 66 | - | - | - |
| Centar Sarajevo | | | | | | |
| Devetogodišnje obrazovanje | 11 | 4.880 | 2.370 | 607 | 376 | 324 |
| Škole za djecu sa posebnim potrebama | 1 | 35 | 14 | 8 | 13 | 10 |
| Redovne srednje škole | 13 | 5.546 | 3.256 | 2.082 | 536 | 408 |
| Škole za učenike sa posebnim potrebama | 1 | 23 | 10 | - | 6 | 4 |
| Hadžići | | | | | | |
| Devetogodišnje obrazovanje | 7 | 2.153 | 1.036 | 248 | 140 | 106 |
| Redovne srednje škole | 1 | 840 | 378 | 306 | 72 | 46 |
| Ilidža | | | | | | |
| Devetogodišnje obrazovanje | 13 | 6.384 | 3.145 | 724 | 421 | 321 |
| Redovne srednje škole | 4 | 1.546 | 750 | 580 | 144 | 86 |
| Osnovne muzičke škole | 1 | 333 | 169 | - | 31 | 20 |
| Ilijaš | | | | | | |
| Devetogodišnje obrazovanje | 13 | 2.129 | 1.065 | 259 | 184 | 135 |
| Redovne srednje škole | 2 | 448 | 241 | 157 | 61 | 32 |
| Osnovne muzičke škole | 1 | 74 | 37 | - | - | - |
| Novi grad Sarajevo | | | | | | |
| Osmogodišnje obrazovanje | - | - | - | - | - | - |
| Devetogodišnje obrazovanje | 15 | 9.884 | 4.599 | 1.133 | 598 | 466 |
| Škole za djecu sa posebnim potrebama | 1 | 52 | 12 | 3 | 21 | 11 |
| Redovne srednje škole | 3 | 1.435 | 560 | 524 | 161 | 112 |
| Škole za učenike sa posebnim potrebama | 1 | 29 | 13 | 18 | 17 | 12 |
| Novo Sarajevo | | | | | | |
| Osmogodišnje obrazovanje | - | - | - | - | - | - |
| Devetogodišnje obrazovanje | 11 | 5.492 | 2.667 | 568 | 369 | 279 |
| Škole za djecu sa posebnim potrebama | 1 | 73 | 27 | 6 | 12 | 11 |
| Redovne srednje škole | 6 | 2.959 | 1.050 | 995 | 270 | 164 |
| Škole za učenike sa posebnim potrebama | 1 | 101 | 30 | 19 | 25 | 16 |
| Osnovne muzičke škole | 1 | 545 | 333 | - | 47 | 36 |
| Osnovne baletske škole | ... | 66 | 36 | - | - | - |
| Stari grad Sarajevo | | | | | | |
| Osmogodišnje obrazovanje | - | - | - | - | - | - |
| Devetogodišnje obrazovanje | 10 | 2.234 | 1.094 | 300 | 199 | 164 |
| Škole za djecu sa posebnim potrebama | 1 | 111 | 30 | 15 | 29 | 23 |
| Redovne srednje škole | 5 | 2.277 | 1.329 | 1.011 | 228 | 157 |
| Vjerske škole | 1 | 465 | 263 | 122 | 28 | 15 |
| Osnovne muzičke škole | 1 | 437 | 259 | - | 36 | 24 |
| Osnovne baletske škole | ... | 33 | 30 | - | - | - |
| Trnovo | | | | | | |
| Osmogodišnje obrazovanje | - | - | - | - | - | - |
| Devetogodišnje obrazovanje | 1 | 70 | 42 | 6 | 16 | 12 |
| Vogošća | | | | | | |
| Osmogodišnje obrazovanje | - | - | - | - | - | - |
| Devetogodišnje obrazovanje | 7 | 2.756 | 1.299 | 304 | 197 | 146 |
| Redovne srednje škole | 1 | 479 | 193 | 179 | 44 | 24 |

Napomena: Prema novoj metodologiji obrazovanja od 2014./15. školske godine nastavnici područnih škola i drugih programa unutar matične škole se prikazuju zbirno u matičnoj školi.

VISOKO OBRAZOVANJE

| | | Broj visoko-školskih ustanova | Upisani studenti | | | |
|--------------------------------------|---------|-------------------------------|------------------|--------|-----------------------------------|--------|
| | | | Ukupno | Žene | Od toga redovni/redoviti studenti | |
| | | | | | Ukupno | Žene |
| SARAJEVO | 2012/13 | 34 | 33.910 | 18.839 | 26.755 | 14.912 |
| | 2013/14 | 36 | 33.949 | 19.010 | 27.072 | 15.090 |
| | 2014/15 | 36 | 34.069 | 19.424 | 27.221 | 15.437 |
| UNIVERZITET SARAJEVO | 2012/13 | 26 | 31.063 | 17.616 | 24.002 | 13.744 |
| | 2013/14 | 28 | 30.663 | 17.762 | 23.900 | 13.628 |
| | 2014/15 | 28 | 30.866 | 18.177 | 24.020 | 14.191 |
| FAKULTETI* | 2012/13 | 20 | 29.924 | 17.301 | 23.333 | 13.482 |
| | 2013/14 | 20 | 30.054 | 17.325 | 23.301 | 13.481 |
| | 2014/15 | 20 | 30.237 | 17.817 | 23.393 | 13.831 |
| Prirodno-matematički fakultet | 2012/13 | 1 | 1.869 | 1.329 | 1.675 | 1.211 |
| | 2013/14 | 1 | 2.009 | 1.441 | 1.818 | 1.328 |
| | 2014/15 | 1 | 2.298 | 1.650 | 2.096 | 1.535 |
| Arhitektonski fakultet | 2012/13 | 1 | 627 | 368 | 627 | 368 |
| | 2013/14 | 1 | 609 | 362 | 609 | 362 |
| | 2014/15 | 1 | 575 | 339 | 575 | 339 |
| Građevinski fakultet | 2012/13 | 1 | 784 | 293 | 784 | 293 |
| | 2013/14 | 1 | 868 | 340 | 868 | 340 |
| | 2014/15 | 1 | 845 | 335 | 845 | 335 |
| Mašinski fakultet | 2012/13 | 1 | 1.012 | 275 | 1.012 | 275 |
| | 2013/14 | 1 | 1.086 | 318 | 1.075 | 317 |
| | 2014/15 | 1 | 1.164 | 348 | 1.164 | 348 |
| Fakultet za saobraćaj i komunikacije | 2012/13 | 1 | 854 | 326 | 854 | 326 |
| | 2013/14 | 1 | 947 | 386 | 947 | 386 |
| | 2014/15 | 1 | 970 | 393 | 970 | 393 |
| Elektrotehnički | 2012/13 | 1 | 1.431 | 531 | 1.364 | 511 |
| | 2013/14 | 1 | 1.450 | 546 | 1.497 | 544 |
| | 2014/15 | 1 | 1.490 | 578 | 1.489 | 577 |
| Medicinski | 2012/13 | 1 | 954 | 623 | 954 | 623 |
| | 2013/14 | 1 | 895 | 567 | 894 | 567 |
| | 2014/15 | 1 | 879 | 562 | 879 | 562 |
| Stomatološki fakultet sa klinikama | 2012/13 | 1 | 591 | 358 | 591 | 358 |
| | 2013/14 | 1 | 615 | 381 | 615 | 381 |
| | 2014/15 | 1 | 692 | 429 | 691 | 429 |
| Farmaceutski | 2012/13 | 1 | 864 | 708 | 864 | 708 |
| | 2013/14 | 1 | 805 | 666 | 805 | 666 |
| | 2014/15 | 1 | 1.005 | 822 | 1.002 | 819 |
| Poljoprivredno-prehrambeni | 2012/13 | 1 | 905 | 534 | 782 | 473 |
| | 2013/14 | 1 | 900 | 558 | 760 | 478 |
| | 2014/15 | 1 | 885 | 564 | 772 | 501 |
| Šumarski | 2012/13 | 1 | 542 | 169 | 542 | 169 |
| | 2013/14 | 1 | 512 | 169 | 512 | 169 |
| | 2014/15 | 1 | 492 | 184 | 492 | 184 |
| Veterinarski | 2012/13 | 1 | 493 | 214 | 492 | 214 |
| | 2013/14 | 1 | 474 | 222 | 474 | 222 |
| | 2014/15 | 1 | 449 | 227 | 449 | 227 |

VISOKO OBRAZOVANJE (nastavak)

| | Broj visoko-školskih ustanova | Upisani studenti | | | |
|--|-------------------------------|------------------|------|-----------------------------------|------|
| | | Ukupno | Žene | Od toga redovni/redoviti studenti | |
| | | | | Ukupno | Žene |
| | | | | | |

| | | | | | | |
|--|---------|---|-------|-------|-------|-------|
| Pravni | 2012/13 | 1 | 3.206 | 2.097 | 1.606 | 1.085 |
| | 2013/14 | 1 | 2.778 | 1.861 | 1.435 | 984 |
| | 2014/15 | 1 | 2.710 | 1.803 | 1.315 | 916 |
| Ekonomski | 2012/13 | 1 | 3.907 | 2.410 | 2.905 | 1.849 |
| | 2013/14 | 1 | 3.691 | 2.307 | 2.561 | 1.607 |
| | 2014/15 | 1 | 3.667 | 2.305 | 2.392 | 1.543 |
| Političkih nauka | 2012/13 | 1 | 4.988 | 2.881 | 3.064 | 1.856 |
| | 2013/14 | 1 | 4.565 | 2.683 | 2.878 | 1.769 |
| | 2014/15 | 1 | 4.081 | 2.420 | 2.579 | 1.594 |
| Filozofski | 2012/13 | 1 | 2.898 | 2.230 | 2.319 | 1.789 |
| | 2013/14 | 1 | 3.046 | 2.402 | 2.457 | 1.941 |
| | 2014/15 | 1 | 3.190 | 2.486 | 2.588 | 2.001 |
| Fakultet sporta i tjeles.odgoja | 2012/13 | 1 | 874 | 172 | 708 | 147 |
| | 2013/14 | 1 | 833 | 158 | 714 | 134 |
| | 2014/15 | 1 | 659 | 133 | 539 | 106 |
| Fakultet za kriminalistiku kriminologiju i sigurnosne studije | 2012/13 | 1 | 1.257 | 419 | 947 | 325 |
| | 2013/14 | 1 | 1.457 | 528 | 1.075 | 411 |
| | 2014/15 | 1 | 1.354 | 529 | 1.022 | 411 |
| Fakultet zdravstvenih studija | 2012/13 | 1 | 896 | 573 | 546 | 366 |
| | 2013/14 | 1 | 1.089 | 711 | 620 | 420 |
| | 2014/15 | 1 | 1.256 | 835 | 624 | 432 |
| Pedagoški | 2012/13 | 1 | 668 | 626 | 398 | 371 |
| | 2013/14 | 1 | 607 | 564 | 387 | 356 |
| | 2014/15 | 1 | 566 | 524 | 381 | 350 |
| VJERSKI VISOKOŠKOLSKE USTANOVE | 2012/13 | 3 | 855 | 156 | 385 | 103 |
| | 2013/14 | 3 | 818 | 155 | 350 | 99 |
| | 2014/15 | 3 | 711 | 173 | 340 | 115 |
| Islamskih nauka | 2012/13 | 1 | 721 | 128 | 251 | 75 |
| | 2013/14 | 1 | 690 | 132 | 222 | 76 |
| | 2014/15 | 1 | 585 | 147 | 214 | 89 |
| Katolički Bogoslovni fakultet | 2012/13 | 1 | 73 | 15 | 73 | 15 |
| | 2013/14 | 1 | 64 | 12 | 64 | 12 |
| | 2014/15 | 1 | 73 | 13 | 73 | 13 |
| Franjevačka teologija | 2012/13 | 1 | 61 | 13 | 61 | 13 |
| | 2013/14 | 1 | 64 | 11 | 64 | 11 |
| | 2014/15 | 1 | 53 | 13 | 53 | 13 |
| AKADEMIJE | 2012/13 | 3 | 588 | 324 | 582 | 324 |
| | 2013/14 | 3 | 609 | 347 | 599 | 347 |
| | 2014/15 | 3 | 629 | 360 | 627 | 360 |
| Likovnih umjetnosti | 2012/13 | 1 | 284 | 159 | 284 | 159 |
| | 2013/14 | 1 | 295 | 171 | 295 | 171 |
| | 2014/15 | 1 | 279 | 158 | 279 | 158 |
| Muzička | 2012/13 | 1 | 235 | 141 | 235 | 141 |
| | 2013/14 | 1 | 230 | 141 | 229 | 141 |
| | 2014/15 | 1 | 254 | 157 | 254 | 157 |
| Scenskih umjetnosti | 2012/13 | 1 | 69 | 24 | 69 | 24 |

VISOKO OBRAZOVANJE (nastavak)

| | | Broj visoko- školskih ustanova | Upisani studenti | | | |
|---------------------|---------|---|------------------|------|---------------------------------------|------|
| | | | Ukupno | Žene | Od toga redovni/ redoviti studenti | |
| | | | | | Ukupno | Žene |
| Scenskih umjetnosti | 2012/13 | 1 | 69 | 24 | 69 | 24 |
| | 2013/14 | 1 | 84 | 35 | 75 | 35 |
| | 2014/15 | 1 | 96 | 45 | 94 | 45 |

| PRIVATNE VISOKOŠKOLSKE ORGANIZACIJE | | | | | | |
|---|---------|---|-------|-------|-------|-------|
| UKUPNO | 2012/13 | 8 | 2.847 | 1.223 | 2.753 | 1.168 |
| | 2013/14 | 8 | 3.286 | 1.338 | 3.172 | 1.262 |
| | 2014/15 | 8 | 3.203 | 1.247 | 3.201 | 1.246 |
| INTERNACIONALNI STUDIJ | 2012/13 | 5 | 2.547 | 1.053 | 2.543 | 1.052 |
| | 2013/14 | 5 | 2.984 | 1.147 | 2.982 | 1.146 |
| | 2014/15 | 5 | 3.159 | 1.223 | 3.157 | 1.222 |
| Saraj.škola za nauku i tehnol. | 2012/13 | 1 | 275 | 127 | 275 | 127 |
| | 2013/14 | 1 | 283 | 115 | 282 | 115 |
| | 2014/15 | 1 | 306 | 139 | 305 | 139 |
| Internacionalni univerzitet | 2012/13 | 1 | 1.347 | 504 | 1.347 | 504 |
| | 2013/14 | 1 | 1.680 | 554 | 1.680 | 554 |
| | 2014/15 | 1 | 1.713 | 590 | 1.711 | 590 |
| INTERNACIONALNI BURCH UNIVERZITET | 2012/13 | 3 | 925 | 422 | 921 | 421 |
| | 2013/14 | 3 | 1.021 | 478 | 1.020 | 477 |
| | 2014/15 | 3 | 1.140 | 494 | 1.139 | 493 |
| Ekonomski fakultet | 2012/13 | 1 | 223 | 78 | 222 | 77 |
| | 2013/14 | 1 | 212 | 87 | 212 | 87 |
| | 2014/15 | 1 | 264 | 97 | 264 | 97 |
| Fakultet za inženjering i informatičke studije | 2012/13 | 1 | 330 | 111 | 330 | 111 |
| | 2013/14 | 1 | 447 | 164 | 447 | 164 |
| | 2014/15 | 1 | 529 | 194 | 529 | 194 |
| Edukacijski fakultet | 2012/13 | 1 | 372 | 233 | 369 | 233 |
| | 2013/14 | 1 | 362 | 227 | 361 | 226 |
| | 2014/15 | 1 | 347 | 203 | 346 | 203 |
| PRIVATNI FAKULTETI | 2012/13 | 3 | 300 | 170 | 210 | 116 |
| | 2013/14 | 3 | 302 | 191 | 190 | 116 |
| | 2014/15 | 3 | 343 | 202 | 234 | 138 |
| Fakultet za javnu upravu | 2012/13 | 1 | 243 | 134 | 153 | 80 |
| | 2013/14 | 1 | 236 | 147 | 124 | 72 |
| | 2014/15 | 1 | 251 | 143 | 142 | 79 |
| Interdisciplinarne postdiplomske studije | 2012/13 | 1 | 30 | 20 | 30 | 20 |
| | 2013/14 | 1 | 29 | 25 | 29 | 25 |
| | 2014/15 | 1 | 48 | 35 | 48 | 35 |
| Fakultet međunarodnih finansija i bankarstva | 2012/13 | 1 | 27 | 16 | 27 | 16 |
| | 2013/14 | 1 | 37 | 19 | 37 | 19 |
| | 2014/15 | 1 | 44 | 24 | 44 | 24 |

KULTURA, UMJETNOST I SPORT

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori podataka

Podaci iz oblasti kulture i umjetnosti koji se objavljuju u ovom godišnjaku rezultat su agregiranja podataka uporedivih godišnjih istraživanja koja provodi Federalni zavod za statistiku.

Obuhvat

Podaci o subjektima iz oblasti kulture i njihovim aktivnostima, odnose se na kalendarsku godinu.

Definicije

Muzej je stalna neprofitabilna ustanova u službi društva, koja se bavi sistematskim prikupljanjem, čuvanjem, naučnom obradom, objavljivanjem i izlaganjem (ekspozicijom) kulturnog i prirodnog naslijeđa (baštine), a koja je otvorena javnosti s ciljem proučavanja, dokumentiranja, obrazovanja, zabave i interaktivne komunikacije.

Osnovne funkcije muzeja su: prikupljanje, čuvanje, izlaganje, naučno proučavanje, objavljivanje i animacija.

Muzejska zbirka je skup muzejskih predmeta, sistematski sakupljenih tokom određenog vremena i sa određenog prostora.

Muzejsku djelatnost obavljaju: muzeji, memorijalni muzeji, spomen-područja koja se bave muzejskom djelatnošću, muzeji na otvorenom, muzejske spomen-kuće, pinakoteke, gliptoteke i sl.

Muzejski zbirni fond je skup muzejskih zbirki.

Stalna postavka je javno izlaganje muzejskih predmeta i jedan od osnovnih oblika komunikacije muzeja.

Muzeji opće namjene imaju više tematski različitih zbirki, koje se odnose na uže ili šire područje - mjesto, grad, entitet.

Posebni/ specijalizirani muzeji prikupljaju građu određene vrste i mogu biti:

- društveno-historijski
- prirodnjački
- ekonomsko-tehnički
- umjetnički

Umjetničke galerije koje imaju muzejsku građu, smatraju se muzejima.

Biblioteka je sređena zbirka štampanog, pisanog ili drugim sredstvima umnoženog materijala i drugih dokumenata, uključujući grafičke i audio-vizuelne dokumente, koji su pristupačni stanovništvu.

Vrste biblioteka

Nacionalne biblioteke su biblioteke koje prikupljaju, obrađuju, čuvaju i daju na korišćenje cjelokupnu bibliotečku građu sa područja zemlje i koje na osnovi zakona primaju i čuvaju obavezan primjerak, bez obzira na njegov naziv. Nacionalna biblioteka može obavljati i druge zadatke, npr. da izdaje nacionalnu bibliografiju, da posjeduje reprezentativni fond strane literature uključujući i literaturu o svojoj zemlji, da bude bibliografski informativni centar, da izdaje retrospektivnu nacionalnu bibliografiju, da razvija saradnju između biblioteka i unapređuje njihov rad. Biblioteke koje nose naziv "nacionalna biblioteka", ali koje ne odgovaraju definiciji ne treba svrstavati u kategoriju nacionalnih biblioteka. Međutim, ukoliko univerzitetska biblioteka vrši funkciju nacionalne biblioteke, treba je svrstati u ovu kategoriju, bez obzira na njen naziv.

Biblioteke visokoškolskih ustanova su biblioteke namijenjene prvenstveno studentima i nastavnom osoblju univerziteta i drugih visokoškolskih ustanova, a pomažu naučnoistraživački i nastavni rad tih ustanova. Ove biblioteke mogu biti pristupačne i široj javnosti. One mogu biti:

Univerzitetske biblioteke, ili grupa biblioteka koje mogu biti smještene u posebne prostorije (različito locirane), ali imaju zajedničkog upravnika. Zadatak univerzitetske biblioteke je da pomaže naučnoistraživački i nastavni rad na univerzitetu, da nabavlja i obrađuje bibliotečku građu od značaja za cijeli univerzitet, da tu građu daje na korišćenje, da razvija bibliografsku - informativnu djelatnost i saradnju između biblioteka visokoškolskih ustanova.

Biblioteke fakulteta, umjetničkih akademija, visokih škola, instituta i katedri u okviru univerziteta, a koje nisu pod rukovodstvom ili administrativnom upravom univerzitetske biblioteke. Bibliotečki fond tih biblioteka odnosi se većim dijelom na jednu određenu naučnu granu (npr. medicina, pravo, ekonomija itd.) ili grupu srodnih grana, a prvenstveno su namijenjene studentima i nastavnom osoblju s ciljem provedbe nastavnih programa i naučnog rada. Mogu biti pristupačne i široj javnosti.

Školske biblioteke (srednja i osnovna škola, predškolska ustanova) su jedinice odgojno-obrazovnog sistema škole. Njihova je zadaća da unapređuju sve oblike i metode odgojno-obrazovnog procesa, pomažu u stručnom usavršavanju nastavnika i učenika i stvaraju naviku čitanja i korištenja bibliotečkih usluga.

Specijalne biblioteke su biblioteke u sastavu predstavničkih organa i organa uprave, naučnoistraživačkih institucija (izuzev biblioteka univerzitetskih instituta), naučnih i stručnih društava ili udruženja, muzeja, galerija, arhiva, kao i biblioteke društvenih organizacija, preduzeća, komora ili drugih institucija i manastirske biblioteke. Bibliotečki fond specijalnih biblioteka najvećim dijelom se odnosi na jednu oblast ili granu; prirodne nauke društvene nauke, poljoprivreda, medicina, tehnika, pravo, historija i sl. One zadovoljavaju potrebe za bibliotečkom građom i obavještenjima, u prvom redu članova matične ustanove, i pomažu im da u stručnom i istraživačkom radu unutar određenog specijaliziranog područja dobiju pouzdana obavještenja i primarne dokumente.

Narodne biblioteke besplatno ili uz minimalnu naknadu opslužuju široku javnost određenog područja.

Arhiv je ustanova u kojoj se trajno čuva, stručno obrađuje i daje na korišćenje arhivska građa.

Opći arhiv je ustanova/preduzeće koja obavlja arhivsku djelatnost na javnoj arhivskoj građi iz svih društvenih oblasti.

Specijalni/specijalizirani arhiv je ustanova/preduzeće ili organizaciona jedinica (u sastavu), koja obavlja arhivsku djelatnost na arhivskoj građi određenog tvorca ili određene grane djelatnosti (diplomatski, vojni, univerzitetski, pozorišni i sl.).

Privatni arhiv je ustanova/preduzeće koje obavlja arhivsku djelatnost a osnivač mu je pravno ili fizičko lice.

Zbirka - skup dokumenata različite provenijencije prema temama, vrstama dokumenata i sl.

Arhivska građa - pisani, crtani, štampani, fotografirani, filmovani, tonografirani izvorni ili reproducirani materijal od posebnog značaja za istoriju, kulturu i druge društvene potrebe, koji je nastao radom vladinih organa i organizacija, društveno - političkih organizacija i njihovih organa, građanskih pravnih lica i pojedinaca, bez obzira gdje je i kada nastao i da li se nalazi u ustanovama zaštite ili van njih.

Galerija je prostor u kojem su izložena umjetnička djela. Pod pojmom umjetničko djelo ovdje podrazumijevamo djela likovne umjetnosti. U galerijama se obično izlažu slike ali i skulpture, fotografije, ilustracije, instalacije i djela primijenjene umjetnosti.

Filharmonija ili simfonijski orkestri su muzički sastavi profesionalnih muzičara koji izvode simfonijski i koncertni program. Organizacijski mogu biti samostalni ili u sastavu neke druge ustanove.

Profesionalni orkestri su sastavi profesionalnih muzičara koji izvode simfonijski i koncertni program (umjetnička muzička djela). Organizacijski mogu biti samostalni ili u sastavu neke druge ustanove.

Ansambli mogu biti gudački, duhački, džez, rok, itd. U džez ansamblima su obično uključeni duhački instrumenti: saksofoni, trube, tromboni i sl., nešto od pratećih instrumenata kao električna gitara, klavir i sl., zatim bas gitara ili kontrabas, kao i bubnjevi odnosno neki drugi instrument iz grupe udaraljki. U rok ansamblima koji se obično nazivaju rok bendovi uvijek su zastupljene gitare, klavijature (sintisajzer i sl.), te ritam sekcija koju čine bas gitara i bubnjevi.

Muzički ansambl je grupa ljudi koji izvode instrumentalnu ili vokalnu muziku. U svakom muzičkom stilu različite norme su razvijene za veličine i sastave različitih ansambala, kao i za repertoar pjesama ili muzičkih djela koje ti ansambli izvode.

Festival je događaj koji se odvija u više dana na jednom ili više pozornica/mjesta uz mnoge dodatne sadržaje. Po svom karakteru može biti muzički, filmski, literarni, likovni, itd.

Profesionalno pozorište koje ima više stalnih scena (posebno izdvojenih, kao i malu scenu) na kojima profesionalni ansambl daje pozorišne predstave ispunit će zaseban obrazac za svaku izdvojenju scenu. Ukoliko se na jednoj sceni daje više vrsta djela (drama, opera i balet), tu scenu treba smatrati jednim pozorištem.

Profesionalno pozorište za djecu je pozorište koje redovito daje predstave za djecu.

Profesionalno pozorište za mlade je pozorište koje redovito daje predstave za mlade.

Amaterskim pozorištem smatra se pozorište u čijem su ansamblu pretežno glumci amateri, a organizaciono je samostalno ili u sastavu kulturno-umjetničkog društva, doma kulture ili druge ustanove - preduzeća.

Festival folklor je scenski prikaz folklor na sceni s pratećim programima folklornih umjetnosti, koji traje najmanje 3 dana uzastopno i u kojem sudjeluju najmanje 3 skupine iz 3 različite države (osim države-domaćina) po odabiru krovnihih udruga folklor iz tih država.

Smotra folklor predstavlja zajednički scenski nastup svih društava određenog nivoa (općina, kantona, entiteta, država, uz obavezno praćenje svih nastupa od strane tima stručnjaka, organiziran okrugli stol, gdje zapisnike stručnog kolegija krovna organizacija koristi za praćenje rada društava i selekciju programa i društava za nastupe na smotrama višeg nivoa (s općinskog na kantonalni itd.).

Druge manifestacije, revijalne smotre i koncerti su sve druge manifestacije koje nemaju obavezu pozivanja svih društava iz okruženja, ili (festivali) iz određenih država po odlukama njihovih tijela, i nemaju timove stručnjaka, niti organizuju okrugli stol.

Kulturna dobra mogu biti nepokretna i pokretna.

Prema fizičkim, umjetničkim, kulturnim, naučnim i historijskim svojstvima, **nepokretna kulturna dobra** su:

- spomenici kulture
- prostorne kulturno-historijske cjeline
- arheološka nalazišta
- znamenita mjesta.

Pokretna kulturna dobra su:

- umjetnička djela i historijski predmeti
- arhivska građa
- filmska građa
- stara i rijetka knjiga.

Prirodno dobro

Zaštićena prirodna dobra – prirodne vrijednosti proglašene zaštićenim od strane tijela utvrđenog zakonom i upisane u registar zaštićenih prirodnih dobara, a odnose se na zaštitne kategorije (zaštićena prirodna područja, nacionalne parkove, spomenike prirode, područja upravljanja staništem, zaštićene pejzaže, zaštićena područja za upravljanje resursima), uključujući i vodene površine koje su u njihovom sastavu, zaštićene minerale i fosile, te zaštićene vrste biljaka, gljiva i životinja, uključujući mrtve primjerke divljih vrsta, njihove dijelove i derivate, zaštićene na temelju Zakona o zaštiti prirode, posebnih zakona i međunarodnih ugovora čija je zemlja potpisnica i Bosna i Hercegovina.

Separat zaštite naslijeđa u oblasti prostornog i urbanističkog planiranja - elaborat koji predstavlja informaciono-dokumentacionu osnovu za izradu dokumenata prostornog uređenja, a sadrži relevantne informacije o kulturno-historijskom i prirodnom naslijeđu i smjernice za njegovo korištenje, zaštitu i očuvanje; Segment dokumenta prostornog uređenja, koji predstavlja zaokruženu cjelinu i sadrži relevantne informacije o kulturno-historijskom i prirodnom naslijeđu u obuhvatu dokumenta i smjernice za njegovo korištenje, zaštitu i očuvanje.

Vlastiti program – označava programske segmente koji se sastoje od vlastite produkcije, koprodukcije i kupljenih/ nabavljenih programa.

Vlastita produkcija – označava programske segmente koje je korisnik dozvole u potpunosti proizveo sam, uz pomoć svojih materijalnih i ljudskih resursa, ili koji su proizvedeni od strane nezavisne produkcijske kuće po narudžbi i na račun korisnika dozvole.

Koprodukcija – označava programske segmente u čijoj je produkciji dijelom učestvovao korisnik dozvole sa svojim materijalnim i ljudskim resursima.

Kupljeni/nabavljeni program – označava programske segmente za koje korisnik dozvole ima osigurana prava na emitiranje i radiodifuziju.

Reemitirani program – označava program koji jedna rtv-stanica emitira u radiodifuziji, a druga rtv-stanica ga u isto vrijeme u potpunosti preuzima u svrhu emitiranja u radiodifuziji.

Razmijenjeni program – označava dijelove programa koji razmjenjuju dvije ili više rtv-stanica.

Dugometražni je svaki film koji može da služi kao osnovni program jedne projekcije, tj. najmanje dužine trajanja 60 minuta.

Kratkometražni je svaki film dužine trajanja do 60 minuta.

Kinom - se smatra sala ili otvoreni prostor opremljen uređajima za javno prikazivanje filmova. Kina mogu raditi kao samostalni subjekti ili u sastavu preduzeća za prikazivanje filmova, kulturno-obrazovnih ustanova, škola i drugih institucija.

Dugometražni je svaki film koji može da služi kao osnovni program jedne projekcije, tj. najmanje dužine trajanja 60 minuta.

Domaće kinematografsko djelo je kinematografsko djelo koje ispunjava sljedeće uslove:

- da je kinematografsko djelo proizveo domaći producent samostalno ili u saradnji sa jednim ili više domaćih ili inozemnih koproducenta,
- da je osoba koja se bavi djelatnošću proizvodnje, distribucije, javnog prikazivanja i iznajmljivanja kinematografskih djela registrirana za obavljanje kinematografske djelatnosti,
- da su većina članova autorskog dijela ekipe državljanji Bosne i Hercegovine,
- da je tematika kinematografskog djela iz kulturnog prostora Bosne i Hercegovine, ili
- da je kinematografsko djelo proizvedeno u koprodukciji sa inozemnim koproducentom u skladu sa odredbama Evropske konvencije o filmskoj koprodukciji.

Promet kinematografskog djela obuhvaća:

- otkup, prodaju, distribuciju i poddistribuciju domaćeg kinematografskog djela,
- otkup, prodaju, distribuciju i poddistribuciju inozemnog kinematografskog djela,
- presnimavanje,
- umnožavanje,
- iznajmljivanje i
- javno prikazivanje kinematografskog djela.

Centri za kulturu su ustanove koje se bave djelatnošću organizacije predstava, kino-prikazivačkom djelatnošću, organizacijom koncerata, izložbi itd.

Sportske organizacije su dobrovoljne organizacije građana koje se osnivaju radi bavljenja sportom, sudjelovanja na sportskim natjecanjima, sportske rekreacije i obuke. Registrirane su kod zakonom određenog tijela državne uprave, odnosno lokalne samouprave navedenih sportskih grana i organizacija .

Šahovske organizacije su dobrovoljne organizacije građana koje su osnovane radi bavljenja šahom, sudjelovanja na šahovskim natjecanjima i afirmacije šaha, a registrirane su kod šahovskog saveza Bosne i Hercegovine.

Lovačka društva jesu dobrovoljne organizacije građana koje se bave lovom, uzgojem i zaštitom divljači te očuvanjem biološke ravnoteže u prirodnim staništima divljači. Registrirana su kod lovačkog saveza Federacije BiH.

Centri za sport i rekreaciju pružaju usluge građanima iz područja sporta i rekreacije, upravljaju sportskim objektima i održavaju iste.

Sportski objekti jesu zatvoreni i otvoreni bazeni, dvorane, stadioni i drugi objekti te prirodne uređene površine koje udovoljavaju uvjetima za bavljenje određenom granom (ili granama) sporta.

Eksperimentalna pozorišta

| | Pozorišta | Predstave | Posjetitelji | | Zaposleni | | |
|--------|-----------|-----------|--------------|---------------------|-----------|-----------|--------|
| | | | Ukupno | Po jednoj predstavi | Svega | umjetnici | Ostali |
| Centar | 1 | 201 | 83400 | 415 | 3 | 2 | 1 |

Profesionalna pozorišta

| | Pozorišta | Predstave | Posjetitelji | | Zaposleni | | |
|--------|-----------|-----------|--------------|---------------------|-----------|-----------|--------|
| | | | Ukupno | Po jednoj predstavi | Svega | umjetnici | Ostali |
| Centar | 4 | 480 | 51498 | 107 | 330 | 169 | 161 |

Centri za kulturu, aktivnosti centra

| | Broj centara | Aktivnosti centra | | | | | | |
|--------|--------------|-------------------|-----------|-----------|------------------|-----------------|--------|--------|
| | | Izložbena | pozorišna | književna | kinemato grafska | muzičko scenska | ostalo | ukupno |
| UKUPNO | 12 | 33 | 28 | 32 | 5 | 35 | 38 | 171 |

Posjetioci i zaposleni prema spolu

| | Broj posjetilaca | | Zaposleni | |
|--------|------------------|-------|-----------|------|
| | Ukupno | Žene | Ukupno | Žene |
| UKUPNO | 73726 | 43759 | 128 | 57 |

KINA, predstave, posjetitelji, zaposleni

| | Kina | Predstave | Posjetitelji | Zaposleni |
|--------|------|-----------|--------------|-----------|
| Ukupno | 3 | 4.807 | 230.764 | 46 |
| Centar | 3 | 4.807 | 230.764 | 46 |

Kinoteka

Broj i vrsta prikazanih kratkometražnih filmova

| Igrani | Dokumentarni | Animirani | Ukupno filmova | Ukupno posjetilaca |
|--------|--------------|-----------|----------------|--------------------|
| 13 | - | - | 13 | 160 |

Broj i vrsta prikazanih dugometražnih filmova

| Igrani | Dokumentarni | Animirani | Ukupno filmova | Ukupno posjetilaca |
|--------|--------------|-----------|----------------|--------------------|
| - | 4 | - | 4 | 47 |

Posjetioci, korisnici, zaposleni kinoteke

| Broj posjetilaca | Broj korisnika građe | Zaposleni | Prostor | | |
|------------------|----------------------|-----------|-------------------|--------------|------------------------------|
| | | Ukupno | površina prostora | broj sjedala | dužina polica arhivske građe |
| 525 | 32 | 5 | 674 | 122 | 1167 |

TV STANICE

| OPĆINE | Broj stanica | Broj TV predajnika | Televizijski repetitori | Vrste filmova iz vlastite produkcije | | | | Zaposleni |
|---------------|--------------|--------------------|-------------------------|--------------------------------------|--------------|----------------|--------------|-----------|
| | | | | Igrani | | Dokumentarni | | |
| | | | | kratkometražni | dugometražni | kratkometražni | dugometražni | |
| Ukupno | 11 | 80 | 301 | 68 | - | 71 | 6 | 1869 |
| Centar | 2 | 2 | 2 | - | - | 8 | - | 213 |
| Hadžići | 1 | 3 | 3 | - | - | - | - | 7 |
| Ilidža | 1 | 1 | - | - | - | - | - | 6 |
| Novi Grad | 4 | 34 | 296 | 68 | - | 62 | 6 | 1376 |
| Novo Sarajevo | 1 | 37 | - | - | - | - | - | 42 |
| Vogošća | 2 | 3 | - | - | - | 1 | - | 223 |

Emitirani program TV stanica u minutama

| OPĆINE | Ukupno | Igrani program | Dokumentarni program | Dječiji i omladinski program | Muzičko zabavni program | Sportski program | Informativno politički program | Marketing program | Kulturno obrazivni program | Religijski program | Ostalo |
|---------------|-----------|----------------|----------------------|------------------------------|-------------------------|------------------|--------------------------------|-------------------|----------------------------|--------------------|---------|
| Ukupno | 6.221.502 | 2.667.376 | 502.469 | 225.003 | 813.583 | 210.411 | 903.677 | 291.305 | 148.378 | 127.169 | 332.131 |
| Centar | 2.388.480 | 1.664.250 | 229.920 | 3.000 | 84.335 | 33.640 | 240.830 | 99.480 | 14.040 | 6.910 | 12.075 |
| Hadžići | 306.600 | 9.382 | 31.795 | 44.336 | 48.811 | 9.382 | 81.341 | 19.806 | 25.018 | 32.039 | 4.690 |
| Ilidža | 420.480 | - | 21.900 | - | 62.050 | - | 73.000 | 16.060 | - | 65.700 | 181.770 |
| Novi Grad | 1.420.432 | 525.540 | 100.740 | 89.200 | 254.790 | 63.786 | 219.660 | 69.000 | 57.000 | 12.380 | 28.336 |
| Novo Sarajevo | 525.690 | 198.924 | 46.114 | 61.887 | 79.497 | 48.463 | 33.366 | 18.079 | - | - | 39.560 |
| Vogošća | 1.159.620 | 269.280 | 72.000 | 26.580 | 284.100 | 55.140 | 255.480 | 68.880 | 52.320 | 10.140 | 65.700 |

Radio stanice i porijeklo emisija

| OPĆINE | Broj stanica | Broj radio predajnika | Jačina odašiljača | Porijeklo proizvodnje radio emisija u minutama | | | |
|---------------|--------------|-----------------------|-------------------|--|------------------------|---------------------------------------|----------------------------------|
| | | | | Ukupno | Samostalna proizvodnja | Koprodukcija s drugim radio stanicama | Proizvodnja drugih radio stanica |
| Ukupno | 15 | 57 | 229.308 | 3.218.864 | 2.854.398 | 333.846 | 30.620 |
| Centar | 6 | 23 | 12.200 | 1.403.382 | 1.065.222 | 333.180 | 4.980 |
| Ilijaš | 1 | 3 | 1.100 | 262.080 | 240.760 | - | 21.320 |
| Novi Grad | 2 | 16 | 205.970 | 1.033.140 | 1.033.140 | - | - |
| Novo Sarajevo | 3 | 10 | 6.100 | 509.460 | 505.140 | - | 4.320 |
| Stari Grad | 2 | 4 | 2.100 | 2.900 | 2.650 | 250 | - |
| Vogošća | 1 | 1 | 838 | 7.902 | 7.486 | 416 | - |

Emitirani program radio stanica u minutama

| OPĆINE | Ukupno | Igrani program | Dokumentarni program | Dječiji i omladinski program | Muzičko zabavni program | Sportski program | Informativno politički program | Marketing program | Kulturno obrazivni program | Religijski program | Ostalo |
|---------------|-----------|----------------|----------------------|------------------------------|-------------------------|------------------|--------------------------------|-------------------|----------------------------|--------------------|---------|
| Ukupno | 4.270.601 | 184.825 | 63.758 | 121.464 | 2.395.008 | 218.810 | 530.910 | 178.974 | 227.535 | 14.580 | 334.737 |
| Centar | 1.123.903 | - | - | 22.938 | 862.680 | 60.420 | 131.556 | 3.252 | 11.731 | 3.426 | 27.900 |
| Ilijaš | 251.680 | - | - | 6.240 | 127.920 | 3.120 | 83.200 | 22.360 | 5.720 | 3.120 | - |
| Novi Grad | 1.003.680 | 14.005 | 19.490 | 46.830 | 488.901 | 58.578 | 169.860 | 4.882 | 46.398 | 7.878 | 146.858 |
| Novo Sarajevo | 1.548.818 | - | 43.800 | 23.400 | 858.429 | 67.440 | 114.880 | 138.150 | 155.940 | - | 146.779 |
| Stari Grad | 162.940 | - | - | 21.900 | 52.740 | 29.200 | 29.100 | 9.600 | 7.200 | - | 13.200 |
| Vogošća | 179.580 | 170.820 | 468 | 156 | 4.338 | 52 | 2.314 | 730 | 546 | 156 | - |

SOCIJALNA ZAŠTITA/SKRB

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci o korisnicima, pravima, uslugama i mjerama socijalne zaštite rezultat su obrade godišnjih izvještaja centara za socijalni rad, odnosno službi socijalne zaštite.

Podaci o ustanovama za socijalnu zaštitu sa smještajem rezultat su obrade statističkih izvještaja ustanova za socijalnu zaštitu o djeci, omladini/mladeži i odraslima, a prikupljaju se svake godine.

Definicije

Centri za socijalni rad, odnosno službe za socijalnu zaštitu ustanove su koje pružaju stručnu i socijalnu pomoć u raznim oblicima osobama kojima je pomoć potrebna. Pomoć može biti materijalna (jednokratna ili pomoć za uzdržavanje), pomoć u osposobljavanju za rad i rehabilitaciju, pomoć u smještaju u razne ustanove socijalne zaštite itd. Rad centara odnosno službi odvija se timski, tj. u radu sudjeluju socijalni radnici, psiholozi, pedagozi, defektolozi, liječnici, pravnici i drugi stručni radnici.

Domovi za socijalnu zaštitu o djeci i omladini/mladeži su domovi koji pružaju smještaj, prehranu, zbrinjavanje, odgoj, zdravstvenu zaštitu, školovanje, osposobljavanje za rad, te odgovarajuće oblike stručne pomoći djeci i omladini/mladeži bez roditeljske zaštite, mentalno i tjelesno invalidnoj djeci, te djeci i omladini/mladeži društveno neprihvatljivog ponašanja.

Ustanove za socijalnu zaštitu za odrasle i stare osobe su ustanove koje pružaju organizirano stanovanje, prehranu, pomoć i njegu, zdravstvenu zaštitu, odmor i rekreaciju i druge razne aktivnosti stručnog tretmana bolesnim osobama, ovisnicima o alkoholu, te starim i nemoćnim osobama.

Korisnik socijalne pomoći je osoba kojoj je zbog određenih životnih uvjeta ili zbog posebnog duševnog ili tjelesnog stanja dodijeljen neki oblik socijalne pomoći. Korisnici socijalne pomoći utvrđuju se zakonom.

Usluge socijalne pomoći su oblici i aktivnosti koje se poduzimaju u svrhu sprečavanja, uklanjanja ili ublažavanja stanja socijalno-zaštitne potrebe, kao što su: osposobljavanje za rad i privređivanje, pomoć pri rješavanju sukoba u porodici/obitelji ili na radnom mjestu, pomoć pri rješavanju stambenog pitanja, smještaj u druge porodice/obitelji ili ustanove socijalne skrbi te različiti oblici materijalne pomoći u novcu ili naturi.

SOCIJALNI RAD

| | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
|--|---------|---------|---------|--------|-----------------|
| Broj centara za socijalni rad | 9 | 9 | 9 | 9 | 1 ¹⁾ |
| Zaposleni u centrima - ukupno | 131 | 131 | 133 | 128 | 110 |
| Broj slučajeva obrađenih u centru | | | | | |
| Ukupno | 33.948 | 32.639 | 31.355 | 29.885 | 26.520 |
| žene | 16.339 | 16.188 | 14.864 | 14.606 | 14.052 |
| Broj intervencija pruženih u centru | | | | | |
| Ukupno | 137.012 | 155.065 | 108.806 | 97.948 | 86.478 |
| žene | 65.503 | 65.092 | 45.600 | 45.107 | 36.266 |
| Maloljetni korisnici socijalne zaštite prema kategorijama | | | | | |
| Ugroženi porodičnom situacijom | 2.267 | 2.725 | 3.026 | 3.333 | 3.827 |
| Sa smetnjama u duševnom ili tjelesnom razvoju | 371 | 417 | 398 | 392 | 370 |
| Sa poremećajima u ponašanju ličnosti | - | - | - | - | - |
| Lica sa društveno negativnim ponašanjem | 3 | 20 | 25 | 14 | 4 |
| Duševno bolesne osobe | 3 | 2 | - | 4 | 5 |
| U stanju različitih socijalno-zaštitnih potreba | - | - | - | - | ... |
| Bez specifične kategorije | 262 | 522 | 634 | 664 | 701 |
| Punoljetni korisnici socijalne zaštite prema kategorijama | | | | | |
| Korisnici subvencioniranja troškova | 2.188 | 2.078 | 2.128 | 1.491 | 1.617 |
| Lica sa smetnjama u duševnom ili tjelesnom razvoju | 1.793 | 1.768 | 1.776 | 1.816 | 1.860 |
| S poremećajima u ponašanju ličnosti | - | - | - | - | - |
| Lica sa društveno negativnim ponašanjem | 64 | 71 | 90 | 127 | 105 |
| Duševno bolesne osobe | 1.016 | 1.049 | 1.103 | 1.114 | 1.116 |
| Korisnici bez dovoljno prihoda za izdržavanje | 14.208 | 14.757 | 8.778 | 9.212 | 8.416 |
| U stanju različitih socijalno-zaštitnih potreba | - | - | - | - | ... |
| Bez specifične kategorije | 7.402 | 8.103 | 7.950 | 9.309 | 9.457 |

1) Odnosi se na Kantonalni centar za socijalni rad, koji dostavlja podatke 9 službi za socijalnu zaštitu sa područja Kantona Sarajevo.

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Prikupljanje zdravstveno – statističkih podataka obaveza je Zavoda za javno zdravstvo Federacije BiH i kantonalnih zavoda za javno zdravstvo.

Evidencije se vode upisivanjem podataka u osnovnu medicinsku dokumentaciju (obavezni individualni i zbirni obrasci), a služe kao izvor podataka za statistička istraživanja u području zdravstva Federacije BiH za sva tri nivoa/razine: primarni, sekundarni i tercijarni.

Evidencije trebaju da vode zdravstvene ustanove bez obzira na vrstu vlasništva, zdravstveni radnici/djelatnici privatne prakse, apoteke/ljekarne i druge ovlaštene institucije. Podaci se dostavljaju kantonalnim zavodima za javno zdravstvo u pravilu jednom godišnje za proteklu godinu za zbirne izvještaje, a kontinuirano za individualne listiće.

Radi osiguravanja jedinstvenog sistema/sustava statističkih istraživanja pri vođenju evidencija primjenjuju se, na federalnom nivou, jedinstvena metodološka načela i statistički standardi (definicije, klasifikacije, nomenklature).

Podaci se prikupljaju u skladu sa preporukama i definicijama Svjetske zdravstvene organizacije i redovno/redovito objavljuju u međunarodnim zdravstvenim publikacijama.

Podaci o zdravstvenim i drugim radnicima zaposlenim u zdravstvu odnose se samo na one medicinske i nemedicinske radnike koji su zaposleni na neodređeno vrijeme u zdravstvenoj ustanovi koja podnosi izvještaj.

Prema Zakonu o zdravstvenoj zaštiti (Sl.novine FBiH 46/10, član 125) sve privatne stomatološke ordinacije sa područja FBiH obavezne su dostavljati izvještaje o svom radu nadležnoj zdravstvenoj ustanovi, u skladu sa propisima o evidencijama u oblasti zdravstva.

Podaci o zaraznim i parazitarim oboljenjima u potpunosti su preuzeti od Službe za epidemiologiju Zavoda za javno zdravstvo FBiH, a registrirani broj oboljelih se temelji na «Prijavi oboljelog – umrlog od zarazne bolesti».

Definicije

Zdravstvena djelatnost na primarnom nivou/razini obuhvaća djelatnost opće medicine, zdravstvenu zaštitu predškolske i školske djece, higijensko-epidemiološku zaštitu, zaštitu zdravlja usta i zuba, hitnu medicinsku pomoć, medicinu rada, zaštitu zdravlja žena, patronažnu i farmaceutsku djelatnost.

Obavlja se u zdravstvenim ustanovama bez obzira na vrstu vlasništva: domovima zdravlja, ustanovama za hitnu medicinsku pomoć, ustanovama za zdravstvenu njegu u kući, apotekama/ljekarnama te ordinacijama privatne prakse.

Zdravstvena djelatnost na sekundarnom nivou/razini obuhvaća specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu te bolničku zdravstvenu zaštitu koja se provodi u općim i specijalnim bolnicama i lječilištima.

Zdravstvena djelatnost na tercijarnom nivou/razini obuhvaća obavljanje najsloženijih oblika zdravstvene zaštite iz specijalističkih djelatnosti u kliničkim ustanovama i državnim zdravstvenim zavodima.

Zdravstveni radnici/djelatnici su osobe koje imaju obrazovanje stečeno na medicinskom, stomatološkom ili farmaceutsko-biokemijskom fakultetu te na višim i srednjim školama zdravstvenog usmjerenja.

Bolnica je zdravstvena ustanova opremljena za 24-časovnu ljekarsku i sestrinsku njegu bolesnika, uspostavljanje dijagnoze, tretman i rehabilitaciju oboljelih i povrijeđenih osoba, obično oba, i medicinske i hirurške slučajeve; opremljena sa profesionalno obučanim medicinskim osobljem u čijem sastavu se obično nalazi bar jedan ljekar. Bolnice mogu, mada nije neophodno, pružati usluge i vanbolničkim pacijentima.

Broj bolnica uključuje opće bolnice, specijalne bolnice, akutne i hronične bolnice.

Prema kriterijima OECD akutna bolnica je bolnica sa prosječnim brojem dana ležanja 30 ili manje (Indikator Svjetske zdravstvene organizacije br: 992760).

Pod bolničkom posteljom smatra se postelja opremljena za potpuni cjelodnevni smještaj pacijenata, smještena u dijelovima bolnice u kojima je obezbjeđena kontinuirana zdravstvena njega pacijenata. Broj bolničkih postelja predstavlja mjerilo kapaciteta bolnice.

**ZDRAVSTVENI RADNICI U BOLNICAMA, ISPISANI BOLESNICI I BOLESNIČKI DANI
ISPISANIH BOLESNIKA**

| | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
|--|------|------|------|------|------|
|--|------|------|------|------|------|

Broj zaposlenih doktora medicine u bolnicama

| | | | | | |
|--|---------|---------|---------|---------|---------|
| Zaposleni doktori medicine u bolnicama | 795 | 818 | 840 | 853 | 865 |
| Zaposleni zdravstveni radnici sa VSS, VŠS I SSS u bolnicama | 1.999 | 2.079 | 2.134 | 2.044 | 2.084 |
| Broj ispisanih bolesnika | 58.832 | 60.176 | 59.781 | 58.600 | 56.578 |
| Broj bolesničkih dana ispisanih bolesnika, hilj./tis. | 578.060 | 574.339 | 552.526 | 537.063 | 505.171 |

RADNICI ZAPOSLENI U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA PREMA STEPENU STRUČNE SPREME I PROFILU

| | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
|--|-------|-------|-------|-------|-------|
| Ukupno zaposleni | 7.744 | 7.858 | 7.868 | 7.872 | 7.821 |
| Dr medicine | 1.384 | 1.392 | 1.433 | 1.479 | 1.424 |
| od toga specijalisti | 1.133 | 1.128 | 1.142 | 1.136 | 1.120 |
| Dr stomatologije | 272 | 272 | 259 | 263 | 253 |
| Mr farmacije | 186 | 186 | 186 | 185 | 179 |
| Zdravstveni radnici sa VSS ¹⁾ | 25 | 41 | 59 | 89 | 116 |
| Zdravstveni tehničari | 3.678 | 3.745 | 3.757 | 3.759 | 3.643 |
| Zdravstveni suradnici | 143 | 132 | 134 | 147 | 141 |
| Administrativno osoblje | 1.097 | 1.185 | 1.161 | 1.088 | 1.204 |
| Niža sprema | 959 | 905 | 879 | 862 | 861 |

1) Odnosi se na zdravstvene radnike sa završenim fakultetom zdravstvenih studija.

PRAVOSUĐE

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci o učiniteljima kaznenih djela, učiniteljima privrednih prijestupa i privrednih/gospodarskih sporova rezultat su redovnih statističkih istraživanja iz oblasti pravosuđa. Podaci o sudovima i sudijama, tužiteljstvima, tužiteljima, advokatima i advokatskim pripravnicima dobijeni su od Visokog sudskog i tužilačkog vijeća, Ustavnog suda FBiH i Advokatske komore FBiH.

Obuhvatnost podataka je potpuna, jer se statističkim istraživanjima obuhvataju svi punoljetni i maloljetni učinitelji kaznenih djela, učinitelji privrednih sporova uključujući kaznena djela učinjena od nepoznatih učinitelja protiv kojih je podnijeta prijava nadležnom tužilaštvu/tužiteljstvu.

Definicije

Punoljetni učinitelji kaznenih djela su osobe koje su u vrijeme učinjenja kaznenog djela imale navršenih 18 godina života, protiv kojih je postupak po kaznenoj prijavi i prethodni postupak završen i optužene osobe protiv kojih je kazneni postupak pravomoćno završen.

Optužena punoljetna osoba je osoba protiv koje je sudu podnesena optužnica, optužni prijedlog ili privatna tužba, protiv koje je kazneni postupak pravomoćno završen odlukom kojom se obustavlja kazneni postupak, donosi oslobađajuća ili odbijajuća presuda, određuje se prisilni smještaj za neuračunljivu osobu ili se počinitelj proglašava krivim.

Osuđena osoba jeste punoljetna osoba proglašena krivom prema kojoj su izrečene sankcije: zatvor, novčana kazna, mjere sigurnosti, sudska opomena i osoba proglašena krivom bez izricanja kazne.

Maloljetni učinitelji kaznenih djela su osobe koje su u vrijeme učinjenja djela imale navršenih 14 a nisu navršile 18 godina života, prema kojima postupak po kaznenoj prijavi nije pokrenut (prijava odbačena) pripremni postupak obustavljen ili je podnesen prijedlog za izricanje sankcija. Kazneni postupak pred vijećem pravomoćno je završen odlukom kojom se postupak pred vijećem obustavlja ili se izriču sankcije.

Optužena maloljetna osoba je osoba prema kojoj je krivični/kazneni postupak pred vijećem pravomoćno završen odlukom, kojom je obustavljen postupak pred vijećem ili je izrečena sankcija (maloljetnički zatvor ili odgojne mjere).

Pravila u postupku u privrednim/gospodarskim sporovima primjenjuju se u sporovima koji proizilaze iz međusobnih privrednih odnosa vlasnika radnji i drugih pojedinaca, koji u obliku registriranog zanimanja obavljaju neku privrednu djelatnost.

**OPTUŽENE I OSUĐENE PUNOLJETNE I MALOLJETNE OSOBE
PREMA KAZNENOM DJELU**

| Kaznena djela protiv | Punoljetni počinitelji | | | | Maloljetni počinitelji | | | |
|--------------------------------------|------------------------|------------|--------------|------------|------------------------|----------|------------|------------|
| | Kaznene prijave | | Optužbe | | Kaznene prijave | | Optužbe | |
| | 2014 | 2015 | 2014 | 2015 | 2014 | 2015 | 2014 | 2015 |
| UKUPNO | 798 | 142 | 1.071 | 773 | 11 | 1 | 142 | 107 |
| Života i tijela | 13 | 2 | 71 | 66 | - | - | 21 | 14 |
| Slobode i prava građana | 46 | - | 36 | 26 | - | - | 4 | - |
| Radnih odnosa | - | 1 | - | - | - | - | - | - |
| Časti i ugleda | - | - | - | - | - | - | - | - |
| Dostojanstva osobe i morala | - | 1 | 3 | 5 | - | - | - | 3 |
| Braka i obitelji | 62 | 4 | 53 | 52 | - | - | 4 | 5 |
| Zdravlja ljudi | 40 | 6 | 183 | 120 | - | - | 9 | 3 |
| Privrede/Gospodarstva | 43 | 13 | 8 | 8 | - | - | 2 | 1 |
| Okoliša | 11 | 18 | 21 | 20 | - | - | 1 | - |
| Imovine | 289 | 29 | 399 | 272 | 8 | 1 | 71 | 64 |
| Opće sigurnosti ljudi i imovine | 14 | - | 20 | 19 | - | - | 4 | - |
| Sigurnosti javnog prometa | 12 | 2 | 54 | 41 | - | - | 3 | 1 |
| Pravosuda | 9 | 7 | 8 | 7 | - | - | 3 | 3 |
| Javnog reda i pravnog prometa | 78 | 17 | 153 | 112 | 3 | - | 18 | 13 |
| Podmićivanja i službene i druge odg. | 157 | 38 | 24 | 6 | - | - | - | - |
| Poreza | 15 | 2 | 6 | 3 | - | - | - | - |
| Oružanih snaga FBiH | - | - | 1 | - | - | - | - | - |
| Terorizam | - | - | - | - | - | - | - | - |
| Čovječnosti i međunarodnog prava | - | - | - | - | - | - | - | - |
| Ostala kaznena djela | 9 | 2 | 30 | 15 | - | - | 1 | - |
| Sistem elektronske obr.podat. | - | - | - | 1 | - | - | 1 | - |
| Ustavnog poretka | - | - | 1 | - | - | - | - | - |

OPTUŽENE PUNOLJETNE I MALOLJETNE OSOBE PREMA VRSTI ODLUKE

| Vrsta odluke | Punoljetne osobe | | Vrsta odluke | Maloljetne osobe | |
|------------------------------|------------------|------------|----------------------|------------------|------------|
| | 2014 | 2015 | | 2014 | 2015 |
| UKUPNO | 1.071 | 773 | UKUPNO | 142 | 107 |
| Proglašene odgovornim | 953 | 693 | Obustavljen postupak | 86 | 89 |
| Sporazum o priznanju krivice | 24 | 3 | Izrečena mjera | - | - |
| Odbačenih privatnih tužbi | - | - | sigurnosti | - | - |
| Prekid postupka | 1 | 1 | Izrečena sankcija | 56 | 18 |
| Obustavljen postupak | 7 | 22 | | | |
| Oslobođene od optužbe | 58 | 35 | | | |
| Optužba odbijena | - | 19 | | | |
| Mjere sigurnosti | - | - | | | |
| Ustupljen predmet | - | - | | | |